

ανάπτυξη

Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών | Τεύχος 3 | Μάρτιος 2020 | Έτος 95ο

Ε.Β.Ε.Α.: Να προλάβουμε τις οικονομικές επιπτώσεις από τον κορονοϊό

10.000
ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ

100.000
ΜΕΛΗ

1.000.000
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ

Να προλάβουμε τις οικονομικές επιπτώσεις από τον κορονοϊό

Θετικό και απαραίτητο βήμα, με στόχο να περιοριστούν οι επιπτώσεις για τις τοπικές οικονομίες, ήταν η ανακοίνωση της πρώτης δέσμης μέτρων από τα συναρμόδια Υπουργεία Οικονομικών, Ανάπτυξης, και Εργασίας, για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από τα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης του νέου κορονοϊού. Ωστόσο, με δεδομένο ότι η υγειονομική κρίση βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, οι απειλές για την παγκόσμια, για την ευρωπαϊκή και –βεβαίως– για την ελληνική οικονομία θα ενταθούν στο επόμενο διάστημα, και για την αντιμετώπισή τους θα απαιτηθούν περισσότερες και ακόμα πιο γενναίες παρεμβάσεις.

Στην Ελλάδα, πέρα από τα προβλήματα που δημιουργήσε η αναστολή εκδηλώσεων σε περιοχές όπως η Πάτρα, η Ξάνθη και το Ρέθυμνο, έχουν ήδη αρχίσει να καταγράφονται σημαντικές ζημιές στον τουρισμό εξαιτίας των απωλειών από την αγορά της Κίνας, αλλά και της ματαίωσης μεγάλων συνεδριακών διοργανώσεων.

Αυτό σημαίνει ότι θα χρειαστούν αντισταθμιστικά μέτρα από την πλευρά της πολιτείας, αλλά και κατάλληλες κινήσεις από την πλευρά των τραπεζών, ώστε να στηριχθούν οι επιχειρήσεις οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα ταμειακών ροών εξαιτίας των μέτρων περιορισμού της μετάδοσης του ιού.

Η λήψη αυτών των μέτρων προϋποθέτει την εξασφάλιση αρκετού δημοσιονομικού χώρου, τον οποίο σήμερα η Ελλάδα δεν διαθέτει, κυρίως εξαιτίας της δέσμευσης σε εξαιρετικά υψηλούς στόχους για το πρωτογενές πλεόνασμα. Είναι, λοιπόν, τώρα η στιγμή να υπάρξει ουσιαστική διεκδίκηση για το θέμα αυτό, απέναντι στους Ευρωπαίους εταίρους.

Είναι καταρχάς αυτονόητο ότι θα πρέπει να γίνει χρήση της ευελιξίας που παρέχει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, για την εξαίρεση των δαπανών που οφείλονται σε έκτακτες καταστάσεις από τους στόχους για τα πρωτογενή πλεονάσματα όλων των χωρών μελών της ευρωζώνης. Είναι, επίσης, απαραίτητο να εφαρμοστούν ουσιαστικές νομισματικές παρεμβάσεις και μέτρα πολιτικής, για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

Ειδικά, όμως, για την Ελλάδα, η οποία εξέρχεται από μακρόχρονη οικονομική κρίση, θα πρέπει απαραίτητα να γίνει αποδεκτή η μείωση των στόχων για το πρωτογενές πλεόνασμα. Η χώρα έχει άμεση ανάγκη από πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο, προκειμένου να καλύψει τις έκτακτες δαπάνες και να αντξει στους οικονομικούς κραδασμούς που προκαλεί η επιδημία του κορονοϊού, χωρίς να αποκλίνει από την πορεία ανάκαμψης που ακολουθεί όλο αυτό το διάστημα. Αναμένουμε από την ηγεσία της ευρωζώνης να δείξει, σε αυτή την περίπτωση, την απαιτούμενη αποφασιστικότητα.

Κωνσταντίνος Μίχαλος
Πρόεδρος Ε.Β.Ε.Α.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΙΧΑΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΥΓΓΕΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ- Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ - Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΙΑΜΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ - Γ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ - ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΤΣΟΓΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Γ.Ε.ΜΗ. ΚΑΙ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Ε.Β.Ε.Α.

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΚΟΛΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΛΟΥΔΑΡΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΝΔΑΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΚΑΦΟΥΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΚΟΥΡΤΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ
ΛΕΟΥΣΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΙΧΑΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΠΕΚΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΠΡΩΤΟΓΕΡΟΥ ΕΛΕΝΗ
ΣΟΦΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΣΥΓΓΕΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΦΙΛΙΩΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΧΑΖΑΠΗ-ΠΙΤΤΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΙΑΒΡΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΝΑ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΓΟΒΔΕΛΑ-ΒΕΝΤΟΥΡΗ ΑΛΚΗΣΤΗ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΥΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ-ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ
ΘΩΜΟΓΛΟΥ ΠΑΥΛΟΣ
ΚΟΥΡΤΑΛΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΑΟΣ
ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ
ΜΩΡΑΪΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΠΑΝΕΤΤΑΣ ΜΑΡΚΟΣ
ΡΩΜΟΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΙΑΜΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

STRUECKER MARCO-ERICH-THEO - ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΑ
ΚΕΣΤΣΟΓΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΚΥΡΤΑΤΑ ΗΛΙΑΝΑ
ΜΙΝΕΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΟΥΛΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΙΣΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΤΣΟΓΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΜΕΛΗ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Αθανάσιος Τσαγγάρης, Γενικός Γραμματέας

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ

Τακτικός εκπρόσωπος: Σαράντης Σερελέας, Πρόεδρος
Αναπληρωτής εκπρόσωπος: Παναγιώτης Κολλάρος, Α' Αντιπρόεδρος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ & ΔΙΑΝΟΜΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τακτικός εκπρόσωπος: Ιωάννης Παπαγεωργιάκης, Πρόεδρος
Αναπληρωτής εκπρόσωπος: Δημήτριος Καραμαλάκος

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ

Τακτικός εκπρόσωπος: Χριστίνα Σακελλαρίδη, Πρόεδρος
Αναπληρωτής εκπρόσωπος: Ευάγγελος Κολοκοτρώνης, Γεν. Γραμματέας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Μαρία Αραβαντινού, Δημοτική Σύμβουλος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΝΔΡΕΣ ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΑΝΟΥ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΛΟΥΚΙΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΠΕ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΠΡΟΕΔΡΟΙ Ε.Β.Ε.Α.

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ
(τ. Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών- τ. Πρόεδρος Ε.Β.Ε.Α.)

ΦΟΥΝΤΟΥΚΑΚΟΣ ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ (τ. Πρόεδρος Ε.Β.Ε.Α.)

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ

ΓΡΑΝΙΤΣΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΔΑΝΗΛΑΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΚΟΥΜΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΟΥΤΣΟΛΙΟΥΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΛΕΟΥΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΜΠΑΤΗΣ ΜΑΚΗΣ
ΣΑΛΛΙΑΡΕΛΗΣ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ
ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΤΑΝΕΣ ΜΗΝΑΣ
ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Η Ανάπτυξη

ΚΑΙ ΣΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Οι αναγνώστες του περιοδικού Ανάπτυξη μπορούν να το διαβάσουν και στο site του Ε.Β.Ε.Α.

www.acci.gr

Επίσης, το περιοδικό αποστέλλεται ηλεκτρονικά
κάθε μήνα και στα mail των μελών του Ε.Β.Ε.Α.

Η Ανάπτυξη εξακολουθεί να κυκλοφορεί και στην παραδοσιακή της μορφή.

Όσα μέλη επιθυμούν να παραλαμβάνουν τεύχος κάθε μήνα, θα μπορούν να απευθύνονται μετά τις 25 εκάστου μηνός στα κεντρικά γραφεία του Ε.Β.Ε.Α. (Ακαδημίας 7), καθώς και στα κατά τόπους περιφερειακά γραφεία του Επιμελητηρίου.

ανάπτυξη

Περιεχόμενα |

Τεύχος 3 | Μάρτιος 2020
| Έτος 95ο |

Δραστηριότητες

06 Δήλωση του προέδρου του Ε.Β.Ε.Α. για τα οικονομικά μέτρα για τις επιπτώσεις του κορονοϊού

08 Ενημερωτική εκδήλωση: Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο

14 Ο Μιχάλης Σάλλας στο Δ.Σ. του Ε.Β.Ε.Α.

16 Επιχειρηματική αποστολή Ε.Β.Ε.Α. στο Βελιγράδι

18 Το Attica Innovation Partnership σε roadshow στη Βαρκελώνη

22 Χαιρετισμός του προέδρου του Ε.Β.Ε.Α. Κωνσταντίνου Μίχαλου στο συνέδριο με θέμα: «4th Data Protection & Privacy Law Forum»

ΤΥΠΟΣ

24 Επιμέλεια: Γραφείο Τύπου Ε.Β.Ε.Α.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

26 Ο ιός της νέας κρίσης και οι μεταβλητές του
Του Νίκου Φιλιππίδη

30 Εκκλιση μικρομεσαίων επιχειρήσεων για στήριξη από την επέλαση του κορονοϊού
Του Σαράντη Μιχαλόπουλου

32 Ο κορονοϊός έχει σημάνει συναγερμό στην ελληνική οικονομία
Του Δημήτρη Χριστούλια

36 Αχιλλέας Μπτσός: «Ανεόταφο και ανυπόστατο να μιλάμε με αριθμούς για ζημιές στην οικονομία από τον κορονοϊό»
Συνέντευξη στον Δημήτρη Γιαννακόπουλο

40 Οι ελληνικές εξαγωγές αποτελούν πηγή αισιοδοξίας
Της Εύης Παπαδοσοφάκη

43 Γυναικείο Επιχειρείν: Στασιμότητα στα ποσοστά των γυναικών στις ανώτερες διοικητικές θέσεις

46 Σε λειτουργία η νέα ψηφιακή πλατφόρμα «e-katanalotis»

48 Επιταχύνονται οι ρυθμίσεις των κόκκινων δανείων
Της Νικολέτας Μακρή

50 Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας: Παραμένει κυρίαρχη η Δ.Ε.Η.
Του Χρήστου Κολώνα

52 Απλοποίηση και επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
Του Κώστα Βουτσαδάκη

56 Λίφτινγκ στις αστικές συγκοινωνίες με 800 νέα λεωφορεία
Του Παναγιώτη Ευθυμιάδη

ΟΔΗΓΟΣ

58 Του Σταύρου Βαρδαλά

Μηνιαίο
επίσημο όργανο
των παραγωγικών
τάξεων

Ιδιοκτήτης Έκδοσης
Εμπορικό & Βιομηχανικό
Επιμελητήριο Αθηνών
Ακαδημίας 7-9,
τηλ.: 210 3604 815
Κωδικός: 2669

Εκδότης
Κωνσταντίνος Μίχαλος,
Πρόεδρος ΕΒΕΑ

Επιμέλεια Έκδοσης
Γραφείο Τύπου ΕΒΕΑ
Υπεύθυνος: Γιάννης
Φωτεινιάς

Συντονισμός Έκδοσης
- Αρχισυνταξία
Θοδωρής Βαμβακάρης

Σύμβουλος Έκδοσης
Γιάννης Τριήρης

Διορθώσεις κειμένων
Νίκος Ρούσσος

Διαφημίσεις
τηλ.: 210 3646 043
fax: 210 3618 810

Σχεδιασμός & Παραγωγή:
Α-Ω ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν
απόψεις των συγγραφέων τους

Δήλωση του προέδρου του Ε.Β.Ε.Α. για τα οικονομικά μέτρα για τις επιπτώσεις του κορονοϊού

Ο πρόεδρος της Κ.Ε.Ε. και του Ε.Β.Ε.Α. Κωνσταντίνος Μίχαλος, με αφορμή την ανακοίνωση της πρώτης δέσμης οικονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τον κορονοϊό από μέρους των Υπουργείων Οικονομικών, Ανάπτυξης, και Εργασίας, προέβη στην ακόλουθη δήλωση:

Η ανακοίνωση της πρώτης δέσμης μέτρων, από τα συναρμόδια Υπουργεία Οικονομικών, Ανάπτυξης, και Εργασίας, για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν από τα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης του νέου κορονοϊού, ήταν ένα απαραίτητο θετικό βήμα με στόχο να περιοριστούν οι επιπτώσεις για τις τοπικές οικονομίες. Ωστόσο, με δεδομένο ότι η υγειονομική κρίση βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, οι απειλές για την παγκόσμια, για την ευρωπαϊκή και –βεβαίως– για την ελληνική οικονομία θα ενταθούν στο επόμενο διάστημα, και για την αντιμετώπισή τους θα απαιτηθούν περισσότερες και ακόμα πιο γενναίες παρεμβάσεις.

»Ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα, ο Ο.Ο.Σ.Α. επισήμανε ότι ο νέος κορονοϊός αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο για την παγκόσμια οικονομία μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009 και αναθέωρησε προς τα κάτω την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη το 2020 στο 2,4%, με την προειδοποίηση ότι η επιβράδυνση μπορεί να είναι ακόμη μεγαλύτερη, ανάλογα με την εξάπλωση της επιδημίας. Ειδικά για την ευρωζώνη, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να μειωθεί στο 0,8%.

»Στην Ελλάδα, πέρα από τα προβλήματα που δημιούργησε η αναστολή εκδηλώσεων σε περιοχές όπως η Πάτρα, η Ξάνθη και το Ρέθυμνο, έχουν ήδη αρχίσει να καταγράφονται σημαντικές ζημιές στον τουρισμό εξαιτίας των απωλειών από την αγορά της Κίνας, αλλά και της ματαίωσης μεγάλων συνεδριακών διοργανώσεων. Όσο, μάλιστα, η χρονική και γεωγραφική εξάπλωση του ιού θα συνεχίζεται, οι συνέπειες για τον τουρισμό θα γίνονται όλο και πιο έντονες, ενώ ενδέχεται να επεκταθούν και σε άλλους σημαντικούς κλάδους της οικονομίας, όπως είναι το εμπόριο, οι εξαγωγές, οι εισαγωγές υλικών κ.ά.

»Αυτό σημαίνει ότι θα χρειαστούν αντισταθμιστικά μέτρα από την πλευρά της πολιτείας, αλλά και κατάλληλες κινήσεις από την πλευρά των τραπεζών, ώστε να στηριχθούν οι επιχειρήσεις οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα ταμειακών ροών, εξαιτίας των μέτρων περιορισμού της μετάδοσης του ιού.

»Η λήψη αυτών των μέτρων προϋποθέτει την εξασφάλιση αρκετού δημοσιονομικού χώρου, τον οποίο σήμερα η Ελλάδα δεν διαθέτει, κυρίως εξαιτίας της δέσμευσης σε εξαιρετικά υψηλούς στόχους για το πρωτογενές πλεόνασμα. Είναι, λοιπόν, τώρα η στιγμή να υπάρξει ουσιαστική διεκδίκηση για το θέμα αυτό, απέναντι στους Ευρωπαίους εταίρους.

»Είναι καταρχάς αυτονόητο ότι θα πρέπει να γίνει χρήση της ευελιξίας που παρέχει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, για την εξαίρεση των δαπανών που οφείλονται σε έκτακτες καταστάσεις από τους στόχους για τα πρωτογενή πλεονάσματα όλων των χωρών μελών της ευρωζώνης. Είναι, επίσης, απαραίτητο να εφαρμοστούν ουσιαστικές νομισματικές παρεμβάσεις και μέτρα πολιτικής, για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

»Ειδικά, όμως, για την Ελλάδα, η οποία εξέρχεται από μακρόχρονη οικονομική κρίση, θα πρέπει απαραίτητα να γίνει αποδεκτή η μείωση των στόχων για το πρωτογενές πλεόνασμα. Η χώρα έχει άμεση ανάγκη από πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο, προκειμένου να καλύψει τις έκτακτες δαπάνες και να αντξει στους οικονομικούς κραδασμούς που προκαλεί η επιδημία του κορονοϊού, χωρίς να αποκλίνει

από την πορεία ανάκαμψης που ακολουθεί όλο αυτό το διάστημα. Αναμένουμε από την ηγεσία της ευρωζώνης να δείξει, σε αυτή την περίπτωση, την απαιτούμενη αποφασιστικότητα». ■

Ενημερωτική εκδήλωση: Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, με σκοπό την ενημέρωση της επιχειρηματικής κοινότητας σχετικά με τις επιδράσεις της νέας φορολογικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, διοργάνωσε στις 26 Φεβρουαρίου ενημερωτική εκδήλωση με θέμα «Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο».

Ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στην εκδήλωση του Ε.Β.Ε.Α.

Στην εκδήλωση έγινε βήμα-βήμα και άρθρο-άρθρο ανάλυση όλων των αλλαγών και συζητήθηκαν οι επιδράσεις του νέου φορολογικού και ασφαλιστικού στους μισθωτούς, στους ελεύθερους επαγγελματίες και στις επιχειρήσεις. Την εκδήλωση προλόγισε ο πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Α. **Κωνσταντίνος Μίχαλος**, και χαιρετισμούς απηύθυναν ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων **Γιάννης Βρούτσης**, ο υφυπουργός Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας **Απόστολος Βεσυρόπουλος**, ο διοικητής της Α.Α.Δ.Ε. **Γιώργος Πιτσιλής** και ο πρόεδρος της Π.Ο.Φ.Ε.Ε. **Βασίλης Καμπάνης**.

Εισηγητές ήταν οι **Γιώργος Χριστόπουλος**, φοροτεχνικός-οικονομολόγος, συγγραφέας φορολογικών βοηθημάτων, **Βαγγέλης Αμπελιώτης**, λογιστής-φοροτεχνικός, **Αντώνης Μουζάκης**, φοροτεχνικός, **Ανδρέας Τσουρουφλής**, επικουρος καθηγητής Φορολογικού Δικαίου Νομικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., **Δημήτρης Μπούρλος**, δικηγόρος-ειδικός στο Ασφαλιστικό Δίκαιο, **Γιώργος Κουτρουμάνης**, ασφαλιστικός σύμβουλος-πρώην υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και **Αλέξης Μητρόπουλος**, εργατολόγος-καθηγητής Εργατικού Δικαίου και πρόεδρος της ΕΝ.ΥΠ.Ε.Κ.Κ.

Προλογίζοντας την εκδήλωση, ο κ. Μίχαλος επεσήμανε τα εξής:

«Η σημερινή εκδήλωση έχει σκοπό να παρέχει έγκυρη και εμπειροστατωμένη ενημέρωση σχετικά με το φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στη χώρα μετά τις πρόσφατες σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Γνωρίζετε ότι ως επιμελητήριο έχουμε αναδείξει εδώ και πολλά χρόνια την ανάγκη ριζικών αλλαγών τόσο στη φορολογία, όσο και στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας.

Αλλαγών οι οποίες θα βάλουν βαθιά το μαχαίρι, θα διορθώσουν αδυναμίες και στρεβλώσεις. Αλλαγές προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας, της λειτουργικότητας, της σταθερότητας, της δίκαιης

μεταχείρισης. Αλλαγές που θα κάνουν το φορολογικό και το ασφαλιστικό σύστημα περισσότερο φιλικά προς την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα.

Σε αυτή την κατεύθυνση, έγιναν τους τελευταίους μήνες αρκετά θετικά βήματα.

Ως προς τη φορολογία:

Είχαμε την ψήφιση ενός νέου νόμου, ο οποίος ενσωματώνει αρκετές από τις προτάσεις της επιμελητηριακής κοινότητας για την ελάφρυνση των φορολογικών βαρών των επιχειρήσεων, ενώ εμπεριέχει και κίνητρα για επενδύσεις.

Σε ό,τι αφορά τη φορολόγηση των επιχειρήσεων, η αγορά δεν μπορεί παρά να καλωσορίζει ρυθμίσεις όπως η μείωση του φορολογικού συντελεστή, η μείωση του φόρου των μερισμάτων, αλλά και η ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση για δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και παροχές υπέρ των εργαζομένων.

Θέλουμε παρ' όλα αυτά να πιστεύουμε ότι αυτό είναι το πρώτο βήμα για να οδηγηθούμε σε μια ολοκληρωμένη φορολογική μεταρρύθμιση. Η οποία θα περιλαμβάνει την περαιτέρω μείωση του φορολογικού συντελεστή στο 20% –όπως άλλωστε έχει δεσμευτεί η κυβέρνηση–, τη γενική μείωση του Φ.Π.Α., τη μείωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και για τα ακίνητα για επαγγελματική χρήση, καθώς και την κατάργηση της προκαταβολής φόρου από τις επιχειρήσεις.

Επίσης, όσον αφορά τη φορολογία των φυσικών προσώπων, ελπίζουμε ότι θα υπάρξει στο μέλλον μεγαλύτερη ελάφρυνση για τα μεσαία εισοδήματα. Τους φορολογουμένους δηλαδή, οι οποίοι στηρίζουν τα φορολογικά έσοδα του κράτους, συνεισφέροντας πάνω από τον μισό φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων κάθε χρόνο.

Εμείς πιστεύουμε ότι ο εχθρός του καλού είναι πάντα το καλύτερο. Υπάρχουν ακόμη πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν στο επίπεδο της φορολογικής πολιτικής, προκειμένου οι ελληνικές επιχειρήσεις, και συνολικά η ελληνική οικονομία, να πραγματοποιήσουν

το άλλα ανταγωνιστικότητα που απαιτείται για την επιτάχυνση της ανάπτυξης. Ως επιμελητηριακή κοινότητα έχουμε καταθέσει αναλυτικά τις προτάσεις μας, με την ελπίδα ότι στο άμεσο μέλλον θα συνεκτιμηθούν και θα πάρουν τον δρόμο της υλοποίησης.

Η ουσία είναι ότι για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστικές αλλαγές στη φορολογία, προς όφελος της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης. Έχει γίνει μια καλή αρχή και ελπίζουμε ότι τα οφέλη θα φανούν το ταχύτερο δυνατόν.

Ως προς το ασφαλιστικό:

Το νέο ασφαλιστικό νομοσχέδιο περιέχει, επίσης, αρκετές θετικές ρυθμίσεις, τις οποίες αναγνωρίζουμε. Μεταξύ αυτών είναι:

- Η αλλαγή της καταβολής ασφαλιστικών εισφορών για τους ελεύθερους επαγγελματίες, με την αποσύνδεσή τους από τις αποδοχές τους και τη δημιουργία έξι κατηγοριών.
- Η επίλυση ενός γραφειοκρατικού, κυρίως, προβλήματος, που αφορούσε τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων και την καταβολή από μέρους τους, ασφαλιστικών εισφορών.
- Η αποκατάσταση της αδικίας για τους ασφαλισμένους πάνω από 30 χρόνια, με την καθιέρωση νέων ποσοστών αναπλήρωσης, που θα οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των συντάξεων.
- Ο μηχανισμός στήριξης των χαμηλοσυνταξιούχων, καθώς και ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Ε.Φ.Κ.Α. και η επιτάχυνση της απονομής των συντάξεων.

Με την ευκαιρία αυτή, ωστόσο, θα ήθελα να επαναλάβω ορισμένες από τις βασικές θέσεις του επιμελητηρίου μας –και της επιμελητη-

ριακής κοινότητας συνολικά– όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος.

Συνεχίζουμε, καταρχήν, να υποστηρίζουμε τη σταδιακή μετάβαση σε ένα σύστημα τριών πυλώνων, που άλλωστε αποτελεί και θέση της σημερινής κυβέρνησης. Θεωρούμε ότι μέσα από την ενίσχυση των κεφαλαιοποιητικών πυλώνων είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί επαρκής προστασία για όλους τους ασφαλισμένους και να μειωθεί ταυτόχρονα το δημοσιονομικό βάρος για τη χρηματοδότηση του συστήματος. Παράλληλα, μέσω της δημιουργίας ενός δομημένου πλαισίου εθνικής αποταμίευσης, θα δημιουργηθούν πόροι για τη χρηματοδότηση επενδύσεων, θα μειωθεί το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας και θα αξιοποιηθούν παραγωγικότερα οι εισφορές των ασφαλισμένων.

Συνεχίζουμε να ζητούμε τον συνολικό εξορθολογισμό και την περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών. Παρά τις θετικές κινήσεις που έχουν γίνει, το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας παραμένει σήμερα εξαιρετικά υψηλό. Με αποτέλεσμα να περιορίζεται η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, να αποθαρρύνεται η δημιουργία μόνιμων και καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας, και βεβαίως να συμπέζεται το εισόδημα των εργαζομένων.

Αναμένουμε λοιπόν ότι, στον βαθμό που είναι δημοσιονομικά εφικτό, οι μειώσεις θα συνεχιστούν. Πρόκειται για μια παρέμβαση που θα δημιουργήσει αλυσιδωτά οφέλη για την οικονομία και για την κοινωνία, ευνοώντας την άνοδο της καταγεγραμμένης απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας.

Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε ότι κάθε μεταρρύθμιση στο ασφαλι-

στικό σύστημα θα πρέπει να καλύπτει δύο βασικά ζητούμενα:

- Αφενός, να στηρίζεται σε αναλογιστικές μελέτες, ώστε να γνωρίζουμε με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια πού βρισκόμαστε και πού πάμε.
- Αφετέρου, να συνδυάζεται με τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που ευνοούν την ενίσχυση της ανάπτυξης και την αύξηση της απασχόλησης. Γιατί η σταθερή αύξηση της απασχόλησης ήταν και θα εξακολουθήσει να είναι η προϋπόθεση για ένα βιώσιμο ασφαλιστικό σύστημα. Προϋπόθεση για μια συνεκτική, ευημερούσα κοινωνία.

Η προσπάθεια για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και βιώσιμο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα προφανώς δεν είναι εύκολη.

Είναι, όμως, απαραίτητο να πετύχει, προκειμένου η χώρα να πραγματοποιήσει το άλμα ανάπτυξης που χρειάζεται. Το θετικό, που επιβεβαιώνεται από τις πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες, είναι ότι κινούμαστε πλέον προς τη σωστή κατεύθυνση.

Τα επιμελητήρια θα συνεχίσουν να στηρίζουν αυτή την πορεία, με υπεύθυνες θέσεις και προτάσεις, με πίστη στον γόνιμο διάλογο.

Σας ευχαριστώ που ανταποκριθήκατε στην πρόσκλησή μας και ελπίζω πως η σημερινή ημερίδα θα είναι μια χρήσιμη πηγή ενημέρωσης για όλους».

«Το ασφαλιστικό σύστημα αποκτά χαρακτηριστικά ανταποδοτικότητας», δήλωσε ο υπουργός Εργασίας Γιάννης

Βρούτσης, μιλώντας στην εκδήλωση του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών. Σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό, χωρίς την ανταποδοτικότητα το σύστημα αυτοϊπονομεύεται και γίνεται μη ελκυστικό, «όπως ήταν ο νόμος Κατρούγκαλου».

Αναλύοντας τις βασικές αρχές του νέου ασφαλιστικού, ο κ. Βρούτσης διευκρίνισε ότι αυτά που είχαν ειπωθεί προεκλογικά στη βάση των αναγκών του ασφαλιστικού, ακριβώς αυτά υλοποιούνται. Μεταξύ άλλων, τόνισε ότι αποκαθίσταται η αδικία που υπέστησαν 1,5 εκατομμύριο μη μισθωτοί (ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι και αγρότες), που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της παραγωγικής διαδικασίας. «Αυτό το παραγωγικό κομμάτι τιμωρήθηκε με τον νόμο Κατρούγκαλου-ΣΥ.ΡΙΖ.Α., καθώς συνδέθηκαν οι ασφαλιστικές εισφορές με το εισόδημά τους. Έτσι το ασφαλιστικό μετατράπηκε σε φορολογικό. Αυτό πλέον αλλάζει», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Παράλληλα, ο υπουργός Εργασίας υπογράμμισε ότι ο νόμος Κατρούγκαλου κρίθηκε αντισυνταγματικός στους περισσότερους θεμελιακούς πυλώνες.

Στο σημείο αυτό, σημείωσε ότι η παρούσα ασφαλιστική μεταρρύθμιση συνοδεύεται από δύο μελέτες. Συγκεκριμένα, όπως είπε, η αναλογιστική μελέτη δείχνει την προβολή του ασφαλιστικού μέχρι το 2070. «Μεσομακροπρόθεσμα, η συνταξιοδοτική δαπάνη της χώρας

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΑΕΙ ΜΠΡΟΣΤΑ

30
χρόνια
ΔΕΠΑ

Η ΔΕΠΑ έφερε το φυσικό αέριο στην Ελλάδα. Είναι η εταιρεία, που οραματίστηκε, σχεδίασε και υλοποίησε μία τεράστια ενεργειακή επένδυση, ώστε το νέο καύσιμο να έχει ήδη περάσει στην καθημερινότητα των Ελλήνων στις περισσότερες περιοχές της χώρας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ανάπτυξή της.

Σήμερα η ΔΕΠΑ, με τη διεθνοποίηση των εμπορικών της δραστηριοτήτων και τη συμμετοχή της σε διεθνή έργα ενεργειακών υποδομών, προχωρά στη διαμόρφωση μιας νέας πραγματικότητας για την ενέργεια. Με τον τρόπο αυτό αξιοποιεί την τεχνογνωσία της προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας και συμβάλλει στην ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Με την αξιοπιστία και το κύρος του ηγέτη, που βλέπει πάντα μπροστά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ως ποσοστό του Α.Ε.Π. θα συγκλίνει με τον μέσο όρο των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ θα εξισωθεί η ανταποδοτική σύνταξη πλήρως με τις εισφορές. Άρα, κανένα τμήμα του κρατικού προϋπολογισμού δεν θα δαπανάται, πέραν της εθνικής σύνταξης, για το ανταποδοτικό τμήμα», σχολίασε ο αρμόδιος υπουργός, προσθέτοντας ότι προβλέπεται ποσοστό 0,5% του Α.Ε.Π. κάθε χρόνο, μέχρι το 2070, για να καλύπτονται οι ανάγκες του συνταξιοδοτικού συστήματος και οι επιταγές του Συντάγματος.

Κλείνοντας την ομιλία του, ο κ. Βρούτσης αναφέρθηκε στη νέα εποχή του Ε.Φ.Κ.Α. και στη μετάβασή του στον ψηφιακό e-ΕΦΚΑ, με στόχο, την 1η Ιουνίου 2020, να εκδοθούν οι πρώτες ψηφιακές συντάξεις.

«Στον πυρήνα της πολιτικής μας είναι η μείωση των φόρων και αυτό δεν αποτελεί σχήμα λόγου. Έγινε πράξη. Από τις πρώτες ημέρες της θητείας της κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη μειώθηκε ο ΕΝ.Φ.Ι.Α., ενώ στο φορολογικό νομοσχέδιο που ψηφίστηκε τον περασμένο Δεκέμβριο θεσμοθετήθηκε το πρώτο κύμα μείωσης των φορολογικών επιβαρύνσεων που είχαν επιβληθεί την προηγούμενη περίοδο. Η πολιτική της υπερφορολόγησης, που υπονόμευσε την αναπτυξιακή διαδικασία, αφού στερούσε πολύτιμους πόρους από την πραγματική οικονομία, ανήκει πλέον στο παρελθόν».

Αυτό ανέφερε, μεταξύ άλλων, ο υφυπουργός Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, Απόστολος Βεσυρόπουλος, μιλώντας στην εκδήλωση του Ε.Β.Ε.Α. «Είναι δεδομένο ότι θα υπάρξουν και

νέες μειώσεις φόρων», ανέφερε ο κ. Βεσυρόπουλος, επισημαίνοντας ότι η χώρα έχει γυρίσει σελίδα και κοιτάζει μπροστά. Σύμφωνα με τον υφυπουργό Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, το θετικό κλίμα που έχει δημιουργηθεί στην αγορά και στην πραγματική οικονομία «θέλουμε να το ενισχύουμε διαρκώς».

Ταυτόχρονα, όπως τόνισε, ξεκινάει μία μεγάλη προσπάθεια εκσυγχρονισμού της φορολογικής διοίκησης, που βάζει πλέον σε νέες βάσεις τις σχέσεις της με τους φορολογουμένους και τις επιχειρήσεις.

«Στρατηγική επιλογή της κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη είναι η αλλαγή υποδείγματος. Γι' αυτό, εφαρμόζουμε βέλπστες πρακτικές που ισχύουν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Για εμάς, η μείωση των φόρων έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα και διάσταση. Ταυτίζεται με τη φορολογική συμμόρφωση και συνδέεται με τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, γιατί ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη θα έρθει μέσα από την επιχειρηματικότητα και από την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας», σχολίασε ο κ. Βεσυρόπουλος.

Στο θέμα των ηλεκτρονικών βιβλίων αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ο διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) Γιώργος Πιτσιλής, μιλώντας στην ενημερωτική εκδήλωση του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών.

Όπως είπε, οδεύει προς υπογραφή η κοινή απόφαση του υφυπουργού Οικονομικών και του διοικητή της Α.Α.Δ.Ε., η οποία ορίζει τη διαδικασία της ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην πλατφόρμα myData. Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Πιτσιλής υπογράμμισε τον κεντρικό ρόλο του συνεπούς λογιστή στο όλο εγχείρημα του myData, ενώ τό-

νισε ότι στην απόφαση που είναι προς υπογραφή θα αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες, αλλά και το πλαίσιο εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων (myData).

Σύμφωνα με τον κ. Πιτσιλή, στόχος της Α.Α.Δ.Ε. και του Υπουργείου Οικονομικών, είναι η ηλεκτρονική διαβίβαση των παραστατικών εσόδων να ξεκινήσει από τον Ιούνιο του 2020, και από τον Οκτώβριο του ίδιου έτους να ξεκινήσει ο χαρακτηρισμός των εξόδων από την πλευρά του λήπτη. «Όλα τα δεδομένα του πρώτου πενταμήνου του 2020 για τα έσοδα, και του πρώτου εννεάμηνου του 2020 για τα έξοδα, θα διαβιβαστούν μέχρι το τέλος Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου αντίστοιχα.

Η απόφαση ρυθμίζει και μία σειρά από άλλα θέματα, που αφορούν τα διαφορετικά κανάλια διαβίβασης για τις επιχειρήσεις, καθώς και τη φόρμα καταχώρισης που έχουμε προβλέψει, η οποία περιορίζεται στις επιχειρήσεις με μικρό τζίρο και λίγα παραστατικά, κατ' αναλογία όσων προβλέπονται ήδη για την υποχρέωση υποβολής δηλώσεων από λογιστή», διευκρίνισε ο διοικητής της Α.Α.Δ.Ε.

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Φοροτεχνικών Ελεύθερων Επαγγελματιών (Π.Ο.Φ.Ε.Ε.) Βασίλειος Καμπάνης, τόνισε, μεταξύ άλλων, τη σπουδαιότητα της καθιέρωσης μαθήματος φορολογικής συνείδησης στα σχολεία, ώστε οι μαθητές να αντιληφθούν τη σημασία της απόδοσης των φόρων και των εισφορών. ■

Ευρωπαϊός Χίστερ που χαμογελά
στο Διεθνές Αερολιμένα Αθηνών
Κεραμική προτομή, 2020 μ.Χ.

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΧΑΜΟΓΕΛΑ

Ο Μιχάλης Σάλλας στο Δ.Σ. του Ε.Β.Ε.Α.

Παρουσία του πρόεδρου του Ομίλου Lyktos, Μιχάλη Σάλλα, πραγματοποιήθηκε στις 19 Φεβρουαρίου η συνεδρίαση του Δ.Σ. του Ε.Β.Ε.Α., όπου συζητήθηκαν θέματα που αφορούν την επιχειρηματικότητα και την οικονομική ανάπτυξη

Στην ομιλία του ο πρόεδρος της Κ.Ε.Ε. και του Ε.Β.Ε.Α. Κωνσταντίνος Μίχαλος τόνισε τα εξής:

Σήμερα, μετά από μια δύσκολη δεκαετία και τρία προγράμματα προσαρμογής, μπορούμε πλέον να μιλάμε για επιστροφή της ελληνικής οικονομίας στην κανονικότητα. Το Α.Ε.Π. αυξάνεται σταθερά τα τελευταία 2-3 χρόνια. Οι δημοσιονομικές ανισορροπίες του παρελθόντος έχουν διορθωθεί. Η εμπιστοσύνη των αγορών αποκαθίσταται. Το οικονομικό κλίμα ενισχύεται και σημαντικοί τομείς της οικονομικής δραστηριότητας ανακάμπτουν.

Ωστόσο, οι προκλήσεις παραμένουν σημαντικές:

- Ο ρυθμός ανάπτυξης παραμένει χαμηλός σε σχέση με τις ανάγκες μιας οικονομίας που τα προηγούμενα χρόνια έχασε σωρευτικά πάνω από το 25% του Α.Ε.Π. της.
- Έχουμε δεσμευθεί στην επίτευξη υψηλών πρωτογενών πλεονα-

σμάτων, γεγονός που επιδρά αρνητικά στην ανάπτυξη.

- Η Ελλάδα εξακολουθεί να έχει αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και αρνητική καθαρή διεθνή επενδυτική θέση.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας καθυστερεί.
- Η διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα της χώρας παραμένει χαμηλή.

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι η προσπάθεια για ταχύτερη και διατηρήσιμη ανάπτυξη έχει μόλις ξεκινήσει.

Στόχος δεν είναι η επιστροφή στην προ κρίσης κανονικότητα και στο καταναλωτικό μοντέλο του παρελθόντος. Αλλά η μετάβαση σε ένα νέο, υγιές αναπτυξιακό υπόδειγμα, με αιχμή την εξωστρέφεια και την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών.

Ο στόχος αυτός περνάει μέσα από την αύξηση των επενδύσεων και

την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με έμφαση σε δυναμικούς, εξωστρεφείς κλάδους οι οποίοι αξιοποιούν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας.

Σε αυτή την κατεύθυνση έχουν γίνει το τελευταίο διάστημα αρκετά θετικά βήματα. Πρέπει όμως να γίνουν ακόμα περισσότερα, πιο αποφασιστικά και πιο γρήγορα.

Ανάμεσα στα θετικά είναι βεβαίως οι νέες φορολογικές ρυθμίσεις, οι οποίες έδωσαν καταρχάς μια ανάσα στην αγορά.

Ευνοϊκό αντίκτυπο αναμένουμε να έχει και ο νέος αναπτυξιακός νόμος, ο οποίος βελτιώνει αισθητά το επενδυτικό περιβάλλον.

Αναμένουμε, ωστόσο, να προχωρήσουν περισσότερες ακόμα πολιτικές και δράσεις σε μια σειρά από τομείς, με στόχο την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων.

Πλήρη αξιοποίηση των πόρων του Ε.Σ.Π.Α. και εργαλείων όπως είναι οι συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, επιτάχυνση των αποκρατικοποιήσεων και του προγράμματος αξιοποίησης της δημόσιας ακίνητης περιουσίας

Περιμένουμε, επίσης, την ολοκλήρωση των διαρθρωτικών παρεμβάσεων για τη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, για την ψηφιοποίηση του κράτους και της οικονομίας, για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, για τη στενότερη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την έρευνα και την καινοτομία.

Περιμένουμε περισσότερες ακόμα δράσεις για την ενδυνάμωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων: αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών πόρων, ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία, κίνητρα και παρεμβάσεις που ευνοούν την επιχειρηματική μεγέθυνση, την εξωστρέφεια, την πρόσβαση στην καινοτομία.

Και βέβαια, ζήτημα κρίσιμης σημασίας για την ανάπτυξη εξακολουθεί να αποτελεί η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος και η αποκατάσταση των ομαλών συνθηκών χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Παρά τη σχετική βελτίωση, το χρηματοδοτικό περιβάλλον για τις ελληνικές επιχειρήσεις παραμένει δυσμενές. Ιδιαίτερα μάλιστα για

τις μικρομεσαίες, οι οποίες παραδοσιακά εξαρτώνται από τον τραπεζικό δανεισμό.

Παρά τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα αποδόσεων των ελληνικών κρατικών ομολόγων, τα επιτόκια για τις ελληνικές επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα για τις μικρομεσαίες, εξακολουθούν να είναι υψηλά. Με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια εμπόδια στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας.

Το μέγεθος των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί το σημαντικότερο ίσως βαρίδι στα πόδια του τραπεζικού συστήματος, αλλά και της ελληνικής οικονομίας συνολικά. Η προσπάθεια για την αντιμετώπισή του πρέπει να επιταχυνθεί.

Σε αυτό το πλαίσιο, θεωρούμε ότι η εφαρμογή του σχεδίου Ηρακλής αποτελεί σαφώς θετική εξέλιξη.

Ζητούμενο όμως δεν είναι μια απλή μείωση του δείκτη, αλλά η συνολική απαλλαγή της πραγματικής οικονομίας από το βάρος των κόκκινων δανείων. Σε αυτό το πλαίσιο, έχουμε θέσει ως επιμελητηριακή κοινότητα συγκεκριμένα θέματα:

- Την ανάγκη να στηριχθούν οι αδύναμοι οικονομικά δανειολήπτες, με απομείωση της αξίας των δανείων τους.
- Την ανάγκη να δοθεί μια ευκαιρία αναδιάρθρωσης σε επιχειρήσεις που μπορούν να είναι βιώσιμες.
- Να διασφαλιστεί η ομαλή επανένταξη στο τραπεζικό σύστημα των επιχειρήσεων που καταφέρνουν να εξυγιανθούν.

Οφείλουν, όμως, και οι τράπεζες να προσαρμόσουν τη στρατηγική τους στις ανάγκες και τις ευκαιρίες της εποχής. Να αναπτύξουν νέες λύσεις και προϊόντα υψηλής αξίας. Να βελτιώσουν τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέσα από σύγχρονους μηχανισμούς, να αναπτύξουν το κομμάτι της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και τεχνογνωσίας προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σχετικά με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα και εργαλεία. ■

Επιχειρηματική αποστολή Ε.Β.Ε.Α. στο Βελιγράδι

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της επιχειρηματικής αποστολής στη Σερβία, την οποία διοργάνωσε το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, ο Σ.Ε.Β.Ε. - Σύνδεσμος Εξαγωγέων και ο Οργανισμός «Enterprise Greece», με την υποστήριξη των Σ.Ε.Β., Π.Σ.Ε. και Σ.Ε.Κ., στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας για τόνωση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Στιγμιότυπο από την ομιλία του κ. Γεωργιάκη

θυναν ο υφυπουργός Εξωτερικών, **Νέμανια Στεβάνοβιτς**, και η υφυπουργός Εμπορίου, Τουρισμού και Τηλεπικοινωνιών, **Τατιάνα Μάιτς**.

Σημειώνεται ότι οι διμερείς μας σχέσεις με τη Σερβία είναι πολύ ικανοποιητικές και χαρακτηρίζονται από ισχυρούς πολιτικούς, πολιτιστικούς και θρησκευτικούς δεσμούς, ενώ παράλληλα ο όγκος εμπορίου κινείται σε αρκετά υψηλά επίπεδα, με σημαντικές προοπτικές για επιπλέον συνεργασίες.

Σημειώνεται ότι στην αποστολή συμμετείχαν 14 ελληνικές επιχειρήσεις από τους κλάδους των τροφίμων, κατασκευών-δομικών υλικών, καινοτομίας & τομέα πληροφορικής (ICT), εφοδιαστικής αλυσίδας, και φαρμακευτικών προϊόντων-καλλυντικών, οι οποίες πραγματοποίησαν πάνω από 100 στοχευμένες επιχειρηματικές συναντήσεις με αντίστοιχες σερβικές.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις ήταν οι εξής:

1. ADELCO S.A.
2. AKRITAS S.A.
3. ALFA PASTRY S.A.
4. ELEA CRETA-PELOPOS NISSOS-SPARTAN TREASURE
5. ELEMKO S.A.
6. ELEOURGIA OF CRETE S.A.-CRETA DROP
7. HELLENIC FIELDS LTD
8. IKNOW HOW S.A.
9. LINAKIS DIGITAL
10. M&M MILITZER & MUENCH S.A.
11. OLYMPIA ELECTRONICS S.A.
12. PHARMEX S.A.
13. SOFTONE TECHNOLOGIES S.A.
14. VIORYL S.A. ■

Η αποστολή υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Βελιγράδι και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σερβίας. Την επιχειρηματική αποστολή συνόδευσε ο γενικός γραμματέας Δ.Ο.Σ. και Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών και πρόεδρος του «Enterprise Greece», **Γρηγόριος Δημητριάδης**, ενώ το Ε.Β.Ε.Α. εκπροσωπήθηκε επίσημα από τον **Σταύρο Γεωργιάκη**, μέλος Διοικητικής Επιτροπής Ε.Β.Ε.Α. και υπεύθυνο Γ.Ε.ΜΗ. και Εξυπηρέτησης Επιχειρήσεων.

Την Πέμπτη 5 Μαρτίου διοργανώθηκε επιχειρηματικό φόρουμ, στο οποίο παρουσιάστηκαν οι διμερείς επενδυτικές και επιχειρηματικές ευκαιρίες των δύο χωρών. Από τη σερβική πλευρά χαιρετισμό απηύ-

e-Επιμελητήριο

Το e-Επιμελητήριο (echamber.acci.gr) είναι μια σύγχρονη διαδικτυακή υπηρεσία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, που προσφέρει νέους και αποδοτικούς τρόπους επικοινωνίας στις επιχειρήσεις-μέλη του.

Μέσω της πλατφόρμας του e-Επιμελητηρίου, προσφέρεται η δυνατότητα εισόδου μέσω των κωδικών Γ.Ε.ΜΗ. της επιχείρησης ή των κωδικών TAXIS (για τα φυσικά πρόσωπα) –σύντομα διαθέσιμο–, ενώ οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες μπορούν πλέον να πραγματοποιούν σε ελάχιστο χρόνο όλες τις αναγκαίες διαδικασίες, από την άνεση του γραφείου τους.

Πιο συγκεκριμένα τα μέλη-επιχειρήσεις μπορούν:

- να ελέγξουν την ακρίβεια των στοιχείων της επιχείρησής τους που διατηρούνται στο Μητρώο του Επιμελητηρίου,
- να εκδώσουν πιστοποιητικό εγγραφής,
- να πληρώσουν συνδρομές που τυχόν οφείλουν, με τη χρήση πιστωτικής, χρεωστικής ή προπληρωμένης κάρτας, ή με την έκδοση ταυτότητας ηλεκτρονικής πληρωμής για συναλλαγή μέσω e-banking.

Τα ηλεκτρονικά πιστοποιητικά εγγραφής που εκδίδονται από το e-Επιμελητήριο, συνοδεύονται από μοναδικό αριθμό αυθεντικοποίησης. Η εφαρμογή προσφέρει δημόσια τη δυνατότητα ελέγχου γνησιότητας των πιστοποιητικών, τακτική που ακολουθείται γενικά από δημόσιους φορείς για ευαίσθητα ηλεκτρονικά έγγραφα.

Το Ε.Β.Ε.Α. έχει λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών που αφορούν τα μέλη του, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ελληνικού δικαίου για την προστασία του ατόμου από τη διαχείριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τα διαθέσιμα είδη των πιστοποιητικών, τα οποία θα μπορείτε να προμηθευτείτε online, και γενικότερα οι προσφερόμενες υπηρεσίες του e-Επιμελητηρίου, θα εμπλουτίζονται και θα αναβαθμίζονται συνεχώς. ■

Το Attica Innovation Partnership σε roadshow στη Βαρκελώνη

Η Θερμοκοιτίδα Νεοφυών Επιχειρήσεων Αθήνας του Ε.Β.Ε.Α., σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής και το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Αττικής, και με την υποστήριξη του τμήματος οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων της Ελληνικής Πρεσβείας στη Μαδρίτη, συμμετείχαν με startup στο Barcelona Tech Spirit.

Σημαντική ήταν η επίσκεψη, ενημέρωση και συζήτηση με τη διευθύντρια του 3D Factory Incubator, **Aintzane Arbide**, και τον πρόεδρο της Barcelona Zona Franca, **Pere Navarro i Morera**, με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών, με έμφαση στην εισαγωγή τεχνογνωσίας στην Ελλάδα και τη δημιουργία μιας συνέργειας για τη δημιουργία ενός vertical 3D printing στην Αθήνα.

Ο πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Α. **Κωνσταντίνος Μίχαλος** δήλωσε σχετικά: «Τα θετικά αποτελέσματα της σημερινής συνάντησης είναι απόρροια μιας στοχευμένης προσπάθειας ετών. Σε μια εποχή κατά την οποία η συζήτηση περί κλαδικού διαχωρισμού στη παραγωγή δεν έχει πλέον σημασία υπό το πρίσμα των νέων τεχνολογιών, εμείς στο Attica Innovation Partnership επενδύουμε σε λύσεις του μέλλοντος που έχουν εφαρμογή σήμερα. Είναι μια επιλογή αληθινής ανάπτυξης για την ελληνική επιχειρηματικότητα».

Μια πρωτοβουλία με σκοπό την ενδυνάμωση του οικοσυστήματος, τη στρατηγική στοχευμένης εξωστρέφειας και την επίτευξη αποτελεσμάτων στην κατεύθυνση της επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Στο περιθώριο των εκδηλώσεων οι εκπρόσωποι του Attica Innovation Partnership πραγματοποίησαν συναντήσεις με δομές καινοτομίας και επιχειρηματικούς φορείς.

Η κ. Arbide επισήμανε ότι «είμαστε ενθουσιασμένοι με την προοπτική της συνεργασίας με το Attica Innovation Partnership, γιατί μας δίνεται η ευκαιρία της δημιουργίας ισχυρών δεσμών με την Ελλάδα για την ανάπτυξη κοινών εργαλείων και προγραμμάτων για τις startup».

Οι startup της Θ.Ε.Α. που συμμετείχαν στην αποστολή ήταν οι **Parity Platform και VGL Esports**. ■

Πρόσκληση ανανέωσης εξαγωγικής επωνυμίας

Σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης νομοθεσίας (Ν.Δ. 3999/59, Ν. 936/79 και τις τροποποιήσεις αυτών), καλούνται οι επιχειρήσεις που καταχωρήθηκαν στο Ειδικό Μητρώο Εξαγωγέων του Ε.Β.Ε.Α. το έτος 2017 ή που ανανέωσαν την εξαγωγική τους επωνυμία κατά το έτος αυτό, και οι οποίες έχουν αριθμό Ειδικού Μητρώου Εξαγωγέων (Ε.Μ.Ε.):

13563	από 22056 έως 22260	από 31805 έως 31999
15128,15165,15204	από 23629 έως 23993	από 32009 έως 32309
17550	από 24024 έως 24565	από 33515 έως 33955
18168	από 26255 έως 26998	από 34018 έως 34066
19921	από 27028 έως 27363	από 35213 έως 35765
από 20179 έως 20390	από 29256 έως 29964	από 36209 έως 36486
21943	από 30018 έως 30170	

να προσέλθουν, για ανανέωση της εγγραφής τους στο Ειδικό Μητρώο Εξαγωγέων του Ε.Β.Ε.Α., από 2.1.2020 έως και 29.5.2020. Σας γνωρίζουμε όμως ότι η ισχύουσα νομοθεσία και συγκεκριμένα ο Ν. 4072/2012 (Φ.Ε.Κ. 86/11.04.2012 - Κεφάλαιο ΣΤ', Άρθρα 35 §3) κατήργησε την υποχρέωση εγγραφής των επιχειρήσεων στα Ειδικά

Μητρώα Εξαγωγέων. Η υπηρεσία μας, κατόπιν των ανωτέρω, προχώρησε στη δημιουργία της Προαιρετικής Βάσης του Μητρώου Εξαγωγέων (Δ.Ε. 1/9.1.2013), προκειμένου να συνεχιστεί η τήρησή του. Κύριος στόχος της δημιουργίας της είναι οι εξαγωγικές επιχειρήσεις, με απλουστευμένη διαδικασία και κυρίως χωρίς κόστος, να έχουν οφέλη όπως την καταχώρησή τους στον Οδηγό Ελλήνων Εξαγωγέων και τη διευκόλυνση εύρεσης συνεργασιών με επιχειρήσεις του εξωτερικού.

Κατόπιν των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, καλείστε να επιλέξετε αν επιθυμείτε να ανανεώσετε την εξαγωγική σας επωνυμία βάσει της προηγούμενης νομοθεσίας ή να καταχωρηθείτε στην Προαιρετική Βάση με την επικαιροποίηση των στοιχείων σας. Σημειώνεται ότι η υπηρεσία μας την τρέχουσα χρονιά δέχτηκε πάρα πολλές περιπτώσεις εταιρειών κατά τις οποίες απαιτήθηκε η ειδική άδεια του εξαγωγέα. Οι περιπτώσεις αυτές ήταν: οι μεταφορικές εταιρείες ή οι εκτελωνιστές κατά την πραγματοποίηση της εξαγωγής κυρίως σε Τρίτες Χώρες (κυρίως σε αραβικά κράτη με υψηλή αξία φόρτωσης), οι Δ.Ο.Υ. για την επιστροφή Φ.Π.Α., η συμμετοχή των εταιρειών σε προγράμματα εξωστρέφειας, και κυρίως τα τελωνεία των ξένων χωρών που εισάγουν τα ελληνικά προϊόντα και οι συνεργάτες των εταιρειών στο εξωτερικό, οι οποίοι ζητούσαν έκδοση πιστοποιητικού στο οποίο να εμφανίζεται η ειδική άδεια εξαγωγέα και τα προϊόντα εξαγωγής. Κατόπιν όλων όσων αναφέρθηκαν ανωτέρω, θα έχετε τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξετε, σύμφωνα με την εμπειρία σας, τον τρόπο με τον οποίο επιθυμείτε να ανανεώσετε.

Α) Για όσες εξαγωγικές επιχειρήσεις επιθυμούν να ανανεώσουν βάζει της προηγούμενης νομοθεσίας:

Για την ανανέωση της εγγραφής της εξαγωγικής επωνυμίας πρέπει να συμπληρωθεί το συνημμένο έντυπο αίτησης ανανέωσης και να υποβληθεί μαζί με τα ακόλουθα δικαιολογητικά στο Τμήμα Ειδικών Μητρώων Εξαγωγέων του Ε.Β.Ε.Α.:

1. Διπλότυπο εισπραξής με κωδικό Κ.Α.Ε. 1450189001 ή παράβολο Δημοσίου Ταμείου (Δ.Ο.Υ.) αξίας 9 ευρώ. Σημειώνεται ότι το συγκεκριμένο παράβολο δεν εντάσσεται στο ηλεκτρονικό παράβολο (e-παράβολο).
2. Έγγραφο εκπροσώπησης κατά νομική μορφή:
  - i. Ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. με την τελευταία τροποποίηση, για Ο.Ε. και Ε.Ε. από την οποία να προκύπτουν οι ομόρρυθμοι εταίροι.
  - ii. Ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. με την τελευταία τροποποίηση, για Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. από την οποία να προκύπτει η διαχείριση.
  - iii. Ανακοίνωση του Γ.Ε.ΜΗ. ή πρακτικό με πρωτοκ. κατάθεσης για Α.Ε. με το τελευταίο ισχύον Δ.Σ. από το οποίο να προκύπτουν ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος και οι εντεταλμένοι σύμβουλοι.
3. Υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τις εξαγωγές που πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία τριετία 2017-2019 (συνημμένο έντυπο).
4. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 υπογεγραμμένη από τον νόμι-

μο εκπρόσωπο της επιχείρησης και στην οποία θα αναγράφονται τα εξής:

«Ως εκπρόσωπος της επιχείρησης.....δηλώνω ότι αυτή εξακολουθεί να πληροί τις προϋποθέσεις εγγραφής στο Ε.Μ.Ε., όπως αυτές αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθ. 9 του Ν. 936/79 και στην αριθ. 205759/Ε3/25759/23.6.2004 απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών σχετικά με τη μη μεταβολή της πτωχευτικής και ποινικής κατάστασης της επιχείρησης και των εκπροσώπων αυτής.»

Προκειμένου περί επιχειρήσεων, που είναι μέλη άλλων επιμελητηρίων (Β.Ε.Α., Ε.Ε.Α.):

5. Πιστοποιητικό του επιμελητηρίου αυτού, με την ταμειακή τους ενημερότητα.

Προσοχή:

- Οι επιχειρήσεις που θα ανανεώσουν θα μπορούν να εκδώσουν πιστοποιητικό για κάθε νόμιμη χρήση, στο οποίο θα αναγράφεται η ειδική άδεια εξαγωγέα, καθώς και πιστοποιητικό εξαγωγέα με τα προϊόντα εξαγωγής. Τα ανωτέρω πιστοποιητικά χορηγούνται στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.
- Όσες επιχειρήσεις δεν προβούν εμπρόθεσμα στην ανανέωση της εξαγωγικής τους επωνυμίας μέχρι 29.5.2020, θα διαγραφούν από το Ειδικό Μητρώο Εξαγωγέων.

- Επίσης, θα διαγραφούν από το Μητρώο αυτό και οι επιχειρήσεις εκείνες που δεν πραγματοποίησαν εξαγωγές κατά την τελευταία τριετία (2017-2019).
- Τέλος, επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να προβούν στην ανανέωση της εξαγωγικής τους ελwynμίας θα πρέπει να είναι ταμειακά ενήμερες.

Β) Για όσες εξαγωγικές επιχειρήσεις επιθυμούν να καταχωρηθούν στην Προαιρετική Βάση του Ειδικού Μητρώου του Ε.Β.Ε.Α.:

Για την καταχώρηση της εξαγωγικής επιχείρησης στην Προαιρετική Βάση του Ε.Μ.Ε., πρέπει να συμπληρωθεί το συνημμένο έντυπο αίτησης επικαιροποίησης και να υποβληθεί στο Τμήμα Ειδικών Μητρώων Εξαγωγών του Ε.Β.Ε.Α.

Προσοχή:

- Όσες επιχειρήσεις δεν προβούν εμπρόθεσμα στην επικαιροποίηση των στοιχείων τους μέχρι 29.5.2020, θα διαγραφούν από το Ειδικό Μητρώο Εξαγωγών.
- Επίσης, θα διαγραφούν από το Μητρώο αυτό και οι επιχειρήσεις

εκείνες που δεν πραγματοποίησαν εξαγωγές κατά την τελευταία τριετία (2017-2019).

- Επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να καταχωρηθούν στην Προαιρετική Βάση του Ε.Μ.Ε., θα πρέπει να είναι ταμειακά ενήμερες. Προκειμένου περί επιχειρήσεων που είναι μέλη άλλων επιμελητηρίων (Β.Ε.Α., Ε.Ε.Α.), θα πρέπει να προσκομίζουν πιστοποιητικό του επιμελητηρίου αυτού, με την ταμειακή τους ενημερότητα.
- Τέλος σημειώνεται ότι η καταχώρηση στην Προαιρετική Βάση του Ειδικού Μητρώου Εξαγωγών του Ε.Β.Ε.Α. δεν αποτελεί άδεια εξαγωγέα και αφορά μόνο τις υπηρεσίες που προσφέρει το Ε.Β.Ε.Α. στην ανωτέρω επιχείρηση, όπως αυτές αναφέρθηκαν παραπάνω.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε στο Τμήμα Ειδικών Μητρώων του Ε.Β.Ε.Α., Ακαδημίας 7, τηλ. 210-3382149, 147, 210-3645000 και φαξ 210-3609675. Σημειώνεται ότι τις ανωτέρω διαδικασίες μπορείτε να τις πραγματοποιήσετε και στα Περιφερειακά Γραφεία του Ε.Β.Ε.Α. ■

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων από τις κρισιμότερες προκλήσεις της ψηφιακής εποχής

Χαιρετισμός του προέδρου της Κ.Ε.Ε. και του Ε.Β.Ε.Α. Κωνσταντίνου Μίχαλου στο συνέδριο με θέμα: «4th Data Protection & Privacy Law Forum» (N.J.V. Athens Plaza – 26 Φεβρουαρίου)

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας αναδεικνύεται σε μια από τις κρισιμότερες προκλήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής.

Όπως δείχνει ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού ανησυχεί σοβαρά για τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων του και για την προστασία της ιδιωτικής του ζωής.

Σύμφωνα με έρευνα του Κέντρου Καινοτομίας στη Διεθνή Διακυβέρνηση, που πραγματοποιήθηκε το 2019 σε 25 χώρες, τρεις στους τέσσερις πολίτες παγκοσμίως εκφράζουν κάποιον βαθμό ανησυχίας σε σχέση με την ιδιωτικότητά τους στο διαδίκτυο. Οι μισοί μάλιστα από αυτούς δηλώνουν ότι ανησυχούν περισσότερο για το θέμα αυτό, σε σύγκριση με την περασμένη χρονιά.

Ως κυριότερες πηγές ανησυχίας αναφέρουν το κυβερνοέγκλημα σε ποσοστό 81%, τις εταιρείες του διαδικτύου σε ποσοστό 74%, άλλους χρήστες σε ποσοστό 71%, αλλά και τις ίδιες τις κυβερνήσεις των χωρών τους σε ποσοστό 66%.

Για την Ελλάδα είχαμε πρόσφατα στοιχεία από έρευνα μεταξύ χρηστών του Viber, που δημοσιολογήθηκε με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Δεδομένων. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, το 87% των Ελλήνων θεωρεί ότι η προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό θέμα. Μόλις το 10% δηλώνει ότι νοιώθει ασφάλεια με το υπάρχον πλαίσιο προστασίας και το 76% θεωρεί ότι χρειάζονται άμεσα αλλαγές.

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες να ενισχυθεί το πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Ιδιαίτερα στην Ευρώπη, η εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων κάλυψε ένα σημαντικό κενό όσον αφορά τη ρύθμιση και εποπτεία σε αυτόν τον τομέα.

Ως Ε.Β.Ε.Α. προσπαθήσαμε να συμβάλουμε στην αποτελεσματική εφαρμογή του νέου πλαισίου στη χώρα μας, παρέχοντας ενημέρωση και υποστήριξη στα μέλη μας –και ιδιαίτερα στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις– ώστε να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις.

Και θα έλεγα ότι, παρά τις δυσκολίες, η προσπάθεια συμμόρφωσης έχει αποτελέσματα.

Ωστόσο, ο προβληματισμός εξακολουθεί να υπάρχει, σε ένα περιβάλλον όπου τα δεδομένα αποτελούν ουσιαστικά το «καύσιμο» της ψηφιακής οικονομίας.

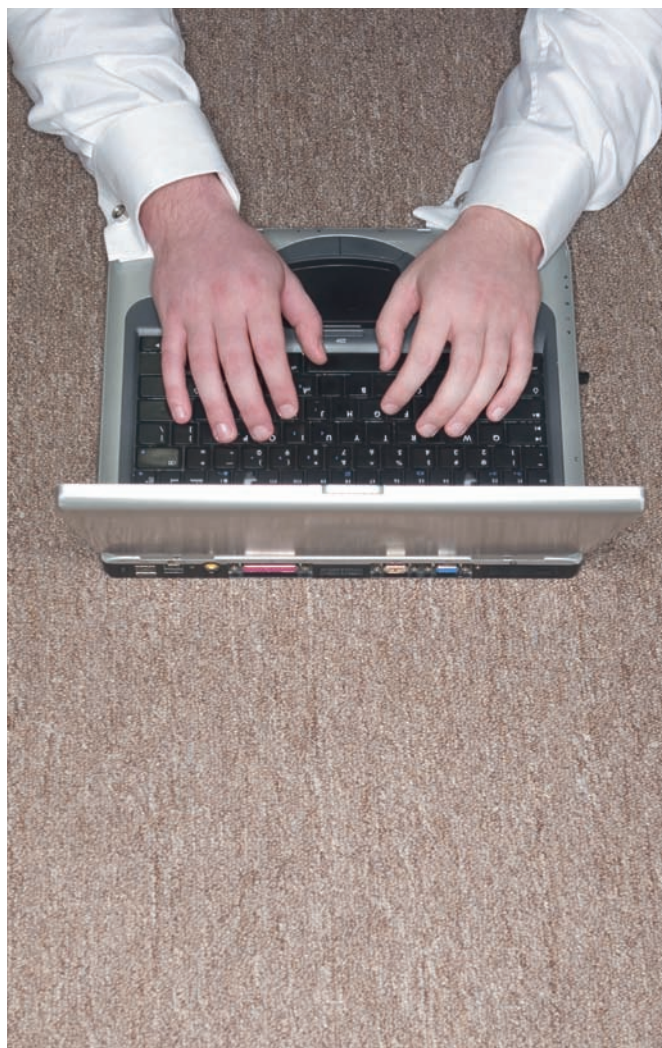
Υπάρχει, όταν μεγάλες ψηφιακές αυτοκρατορίες στηρίζουν ουσιαστικά την ανάπτυξή τους στη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες των χρηστών τους. Να καταγράφουν τις συνήθειές τους και να παρέχουν ειδικευμένη εμπορική στόχευση.

Προβληματισμός υπάρχει, τη στιγμή που οι ψηφιακές πλατφόρμες έχουν αποκτήσει παγκόσμια εμβέλεια, γεγονός που κάνει εξαιρετικά δύσκολη την πρόωθηση κανόνων λειτουργίας και την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου.

Η ανάγκη για αποτελεσματικότερη διακυβέρνηση και ρύθμιση, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, προφανώς εξακολουθεί να υφίσταται.

Από την άλλη, όμως, ένα σημαντικό μέρος της λύσης θεωρώ ότι βρίσκεται στη στάση των ίδιων των επιχειρήσεων.

Είναι σημαντικό οι επιχειρήσεις κάθε μεγέθους να αναδείξουν την ορθή διαχείριση δεδομένων σε προτεραιότητά τους, στο πλαίσιο μιας υπεύθυνης διακυβέρνησης.

Το αίτημα για προστασία των δεδομένων σαφώς δημιουργεί περιορισμούς, σε μια περίοδο κατά την οποία οι περισσότερες επιχειρήσεις προσπαθούν να εξατομικεύσουν τις υπηρεσίες τους και να εφαρμόσουν στοχευμένες πολιτικές πωλήσεων.

Ωστόσο, η τήρηση κανόνων στο θέμα αυτό –πέρα και πάνω από τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η νομοθεσία– αποτελεί μονόδρομο για τις υπεύθυνες επιχειρήσεις. Αποτελεί θέμα σεβασμού σε θεμελιώδη δικαιώματα των καταναλωτών. Αποτελεί προϋπόθεση για την προστασία της φήμης των ίδιων των εταιρειών.

Οι δυνατότητες που δημιουργεί η ψηφιακή τεχνολογία για τις επιχειρήσεις οφείλουν απαραίτητα να συμβαδίσουν με τη δέσμευση και την επένδυση στην ορθή χρήση και στην προστασία των δεδομένων. Όσο κι αν οι εποχές και τα δεδομένα αλλάζουν, υπάρχει μια αρχή που παραμένει σε ισχύ: η βιώσιμη επιχειρηματική ανάπτυξη προϋποθέτει πάνω από όλα εμπιστοσύνη μεταξύ της επιχείρησης, των πελατών, των εργαζομένων της. Και η εμπιστοσύνη διασφαλίζεται μόνο μέσα από την υπευθυνότητα και τον σεβασμό.

Ας αναλάβουμε, λοιπόν, τον ρόλο που μας αναλογεί σε αυτή την προσπάθεια. ■

Επιμέλεια: Γραφείο Τύπου Ε.Β.Ε.Α.

Μίχαλος: Αναμένουμε περαιτέρω μειώσεις στο μη μισθολογικό κόστος

Παραμένει εξαιρετικά υψηλό το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας σύμφωνα με την πρόθεση του Επιμελητηρίου Αθηνών, Κωνσταντίνου Μιχαήλ, ο οποίος εκδήλωσε έμπιστοσύνη για περαιτέρω μειώσεις.

«Ευνοϊκότατη και δίκαιη το συνολικό εξοφολογικό και την περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών», σημείωσε ο Κωνσταντίνος Μιχαήλ στην απογευματινή ενημερωτική εκδήλωση του Επιμελητηρίου με θέμα: «Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο».

Όπως είπε ο κ. Μιχαήλ, παρά τις θετικές κινήσεις που έχουν γίνει, το μη μισθολογικό κόστος της εργασίας παραμένει αμετάβλητο υψηλό, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, να ανεβαίνουν οι δημοσιονομικοί μείζονες και κατά μείζονα τρόπον οι βελτίες να συσχετίζονται το εσοδόμο των εργαζομένων.

Αναμένουμε λοιπόν, συνέχιση ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ, ότι, στο βέλτο που είναι δημοσιονομικά εφικτό, οι μειώσεις θα συνεχιστούν. «Πρόκειται για μια παράμετρο που θα δημιουργήσει ελαστικότητα αγοράς και θα βελτιώσει το εσοδόμο των εργαζομένων».

«Συνεχίζουμε, υπογράμμισε, κάθε μεταρρύθμιση στο ασφαλιστικό σύστημα θα πρέπει να στηρίζεται σε αναλογιστικές μελέτες και να συνδυάζεται με τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που κάνουν την αγορά της ανεργίας όπως είπα».

Σε κάθε περίπτωση, υπογράμμισε, κάθε μεταρρύθμιση στο ασφαλιστικό σύστημα θα πρέπει να στηρίζεται σε αναλογιστικές μελέτες και να συνδυάζεται με τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που κάνουν την αγορά της ανεργίας όπως είπα.

«Η προοπτική για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και βιώσιμο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα προφανώς δεν είναι εύκολη».

Είναι όμως απαραίτητο να πετύχει, προκειμένου η χώρα να πραγματοποιήσει την ανάπτυξη που χρειάζεται. Το βέλτο, που επιδιώκουμε είναι αυτό που ο κ. Μιχαήλ, σημείωσε.

Για τη φορολογία σημείωσε ότι υπάρχουν ακόμα πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν στο πλαίσιο της φορολογικής πολιτικής, προκειμένου οι ελληνικές επιχειρήσεις και συνολικά η ελληνική οικονομία, να ανταγωνιστούν το όλο ανταγωνιστικό που αποτελείται από την επένδυση της ανάπτυξης. «Η οποία είναι ότι για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό μπορούμε να μιλάμε για ένα ασφαλιστικό και φορολογικό, που βελτιώνει τις επιχειρηματικότητες και τις ανάπτυξης. Έχει γίνει μια κατά πολύ κακή ελίτιση ότι τα ασφαλή θα φέρουν το καλύτερο δυνατόν όπως είπα σύμφωνα με το ΑΤΕ - ΝΠΕ».

dealnews.gr 26/02/2020

Κ. Μιχαήλ: Στη σωστή κατεύθυνση οι αλλαγές σε φορολογικό και ασφαλιστικό

«Η προοπτική για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και βιώσιμο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα προφανώς δεν είναι εύκολη», παρατήρησε ο κ. Μιχαήλ σε ενημερωτική εκδήλωση για τις προωθούμενες νομοθετικές αλλαγές.

«Η σημερινή εκδήλωση έχει σκοπό να παρέχει έγκυρη και εμπιστευτική ενημέρωση, σχετικά με το φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στη χώρα, μετά τις πρόσφατες σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες», ανέφερε ο **Κωνσταντίνος Μιχαήλ** κατά την έναρξη ομιλίας του στην ενημερωτική εκδήλωση του ΕΒΕΑ «Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο».

«Γνωρίζετε ότι ως Επιμελητήριο έχουμε αναδείξει εδώ και πολλά χρόνια την ανάγκη ριζικών αλλαγών, τόσο στη φορολογία όσο και στο ασφαλιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στη χώρα. Αλλαγές οι οποίες θα βάλουν βαριά το μαχαίρι, θα διαρθρώσουν οικονομίες και στρατηγικές. Αλλαγές τις προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας, της λειτουργικότητας, της σταθερότητας, της δικαιοσύνης, της μεσοπρόθεσμης. Αλλαγές που θα κάνουν το φορολογικό και το ασφαλιστικό σύστημα δικαιοσύνη, φιλικό προς την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα», πρόσθεσε. «Σε περισσότερο φιλικό προς την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα», πρόσθεσε. «Σε αυτή την κατεύθυνση», συνέχισε ο πρόεδρος της ΚΕΕ και του ΕΒΕΑ, «έχουμε τους «ελαττωματικούς μίξες αρκετά θετικά βήματα».

energy2day.gr 27/02/2020

Κ. Μιχαήλ σε επιχειρήσεις: Προτεραιότητα η διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων

«Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας αναδεικνύεται σε μια από τις κρισιμότερες προκλήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής».

Αυτά τόνισε μεταξύ άλλων ο πρόεδρος της ΚΕΕ & του ΕΒΕΑ Κωνσταντίνος Μιχαήλ στο συνέδριο με θέμα «4th DATA PROTECTION & PRIVACY LAW FORUM» που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο N.J.V. ATHENS PLAZA και διοργανώνει η Palladian.

Όπως δήλωσε ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού ανησυχεί σοβαρά για τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων του και για την προστασία της ιδιωτικής του ζωής.

Σύμφωνα με έρευνα του Κέντρου Κανονισμών στη Διεθνή Διακυβέρνηση, που πραγματοποιήθηκε το 2019 σε 25 χώρες, τρεις στους τέσσερις πολίτες παγκοσμίως μισώ μάλιστα από αυτούς θελόντες σε σχέση με την ιδιωτικότητά τους, στο διαδικτυακό. Οι αλλαγές με την περασμένη χρονιά.

Οι κυριότερες πηγές ανησυχίας αναφέρονται το κυβερνοέγκλημα, σε ποσοστό 81%, τις εταιρίες του διαδικτύου, σε ποσοστό 74%, άλλους χρήστες σε ποσοστό 71%, αλλά και τις ίδιες τις κυβερνήσεις των χωρών τους, σε ποσοστό 66%.

Για την Ελλάδα είχαμε παρόμοια στοιχεία από έρευνα μεταξύ χρηστών του Viber, που δημοσιεύθηκε με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Δεδομένων. Σύμφωνα με τα

bankwars.gr 26/02/2020

Μιχαήλ: Αναγκαία η προστασία των προσωπικών δεδομένων στον κυβερνοχώρο

«Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας αναδεικνύεται σε μια από τις κρισιμότερες προκλήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής».

Αυτά τόνισε μεταξύ άλλων ο πρόεδρος της ΚΕΕ και του ΕΒΕΑ Κωνσταντίνος Μιχαήλ στο συνέδριο με θέμα «4th DATA PROTECTION & PRIVACY LAW FORUM» που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο N.J.V. ATHENS PLAZA και διοργανώνει η Palladian.

Όπως δήλωσε ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού ανησυχεί σοβαρά για τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων του και για την προστασία της ιδιωτικής του ζωής.

Σύμφωνα με έρευνα του Κέντρου Κανονισμών στη Διεθνή Διακυβέρνηση, που πραγματοποιήθηκε το 2019 σε 25 χώρες, τρεις στους τέσσερις πολίτες παγκοσμίως εκφράζουν κάποιο βαθμό

tribune.gr 26/02/2020

Μιχαήλ: Η μεγαλύτερη πρόκληση η προστασία των προσωπικών δεδομένων

«Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας αναδεικνύεται σε μια από τις κρισιμότερες προκλήσεις της σύγχρονης ψηφιακής εποχής», τόνισε μεταξύ άλλων ο πρόεδρος της ΚΕΕ & του ΕΒΕΑ Κωνσταντίνος Μιχαήλ στο συνέδριο με θέμα «4th DATA PROTECTION & PRIVACY LAW FORUM» που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο N.J.V. ATHENS PLAZA και διοργανώνει η Palladian.

Όπως δήλωσε ένας αυξανόμενος αριθμός μελετών, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού ανησυχεί σοβαρά για τον έλεγχο των προσωπικών δεδομένων του και για την προστασία της ιδιωτικής του ζωής.

voice.gr 26/02/2020

Πρόσθετες ελαφρύνσεις επιζητεί η αγορά

Μήνυμα από ΚΕΕΕ-ΕΒΕΑ για ολοκλήρωση της φορολογικής μεταρρύθμισης

Ολοκληρωμένη φορολογική μεταρρύθμιση και συνολικό εξοφολογικό και ασφαλιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στη χώρα, μετά τις πρόσφατες σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, ανέφερε ο **Κωνσταντίνος Μιχαήλ** κατά την έναρξη ομιλίας του στην ενημερωτική εκδήλωση του ΕΒΕΑ «Το νέο φορολογικό και ασφαλιστικό τοπίο».

«Γνωρίζετε ότι ως Επιμελητήριο έχουμε αναδείξει εδώ και πολλά χρόνια την ανάγκη ριζικών αλλαγών, τόσο στη φορολογία όσο και στο ασφαλιστικό τοπίο που διαμορφώνεται στη χώρα. Αλλαγές οι οποίες θα βάλουν βαριά το μαχαίρι, θα διαρθρώσουν οικονομίες και στρατηγικές. Αλλαγές τις προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας, της λειτουργικότητας, της σταθερότητας, της δικαιοσύνης, της μεσοπρόθεσμης. Αλλαγές που θα κάνουν το φορολογικό και το ασφαλιστικό σύστημα δικαιοσύνη, φιλικό προς την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα», πρόσθεσε. «Σε περισσότερο φιλικό προς την ανάπτυξη και την απασχόληση στη χώρα», πρόσθεσε. «Σε αυτή την κατεύθυνση», συνέχισε ο πρόεδρος της ΚΕΕ και του ΕΒΕΑ, «έχουμε τους «ελαττωματικούς μίξες αρκετά θετικά βήματα».

«Η προοπτική για ένα αποτελεσματικό, δίκαιο και βιώσιμο φορολογικό και ασφαλιστικό σύστημα προφανώς δεν είναι εύκολη».

Είναι όμως απαραίτητο να πετύχει, προκειμένου η χώρα να πραγματοποιήσει την ανάπτυξη που χρειάζεται. Το βέλτο, που επιδιώκουμε είναι αυτό που ο κ. Μιχαήλ, σημείωσε.

Για τη φορολογία σημείωσε ότι υπάρχουν ακόμα πολλά που μπορούν και πρέπει να γίνουν στο πλαίσιο της φορολογικής πολιτικής, προκειμένου οι ελληνικές επιχειρήσεις και συνολικά η ελληνική οικονομία, να ανταγωνιστούν το όλο ανταγωνιστικό που αποτελείται από την επένδυση της ανάπτυξης. «Η οποία είναι ότι για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό μπορούμε να μιλάμε για ένα ασφαλιστικό και φορολογικό, που βελτιώνει τις επιχειρηματικότητες και τις ανάπτυξης. Έχει γίνει μια κατά πολύ κακή ελίτιση ότι τα ασφαλή θα φέρουν το καλύτερο δυνατόν όπως είπα σύμφωνα με το ΑΤΕ - ΝΠΕ».

Ναυτεμπορική 27/02/2020

Του Νίκου Φιλιππίδη

Ο ιός της νέας κρίσης και οι μεταβλητές του

Με μια δύσκολη εξίσωση με δύο μεταβλητές βρίσκεται αίφνης αντιμέτωπη η ελληνική οικονομία. Οι επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορονοϊού και στη χώρα μας ήρθαν να προστεθούν στη ζημιά που ήδη προκαλούσε το επιδημικό φαινόμενο στην παγκόσμια οικονομία, τα απόνερα της οποίας είχαν φτάσει ως την Ελλάδα.

Μαζί με το δυσανάλογο βάρος, τόσο από οικονομικής όσο και από κοινωνικής πλευράς, που σηκώνει η Ελλάδα τις τελευταίες εβδομάδες από την προστασία των ευρωπαϊκών συνόρων με την Τουρκία στον Έβρο και στα νησιά του Αιγαίου, θεωρείται πιθανό ότι θα απειληθούν οι μακροοικονομικοί στόχοι της τρέχουσας χρονιάς. Ήδη εξαιτίας του κορονοϊού το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο πρόβλεψε μια προσγείωση του ρυθμού ανάπτυξης πολύ χαμηλότερα από τον στόχο του 2,8% που είχε θέσει η κυβέρνηση για εφέτος, επισημαίνοντας, μάλιστα, την ανάγκη μιας έγκαιρης συνεννόησης με τους θεσμούς, ώστε σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% του Α.Ε.Π. να μη χρειαστεί να ληφθούν πρόσθετα περιοριστικά μέτρα. Στην ανάλυσή του διαμόρφωσε δύο δυσμενή σενάρια, σύμφωνα με τα οποία μια συρρίκνωση του Α.Ε.Π. της ευρωζώνης κατά 0,41% ή κατά 0,82% θα οδηγήσει σε χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ελλάδα κατά 0,3% ή κατά 0,7% αντίστοιχα. Δεδομένου ότι το Ε.Δ.Σ. λαμβάνει υπόψη ως σενάριο βάσης έναν ρυθμό ανάπτυξης 2,54% (και όχι 2,8% του στόχου του προϋπολογισμού), η επίπτωση του κορονοϊού εκτιμά ότι θα οδηγήσει σε ρυθμό ανάπτυξης 1,88% ή 2,21% στα δύο σενάρια αντίστοιχα. Το Ε.Δ.Σ. δεν αποκλείει επίσης να υπάρξουν και άλλες αρνητικές ή και θετικές διαταραχές, πέραν αυτών που οφείλονται στην επιβράδυνση της ευρωζώνης. Διευκρινίζεται, δε, ότι σε περίπτωση που η επιδημία λάβει διαστάσεις θα προκληθεί στο υπόδειγμα «δομική αλλαγή», που είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Επίσης, η ελληνική οικονομία μπορεί να πληγεί ενδογενώς μέσω της μείωσης τουριστικών εισπράξεων, των θαλάσσιων και χερσαίων μεταφορών, και της ιδιω-

τικής κατανάλωσης.

Οι στόχοι

Ο ιός απειλεί και τον ελληνικό δημοσιονομικό στόχο για εφέτος, θέτοντας εν αμφιβόλω την περαιτέρω χαλάρωση του προγράμματος (μείωση ΕΝ.Φ.Ι.Α., εισφορά αλληλεγγύης), αλλά βάζοντας –σε ακραίο σενάριο– ακόμα και θέμα λήψης περιοριστικών μέτρων. Για την ώρα το οικονομικό επιτελείο αναζητά επίσημως από την Ευρώπη να ανάψει το πράσινο φως προκειμένου να μείνει εκτός προγράμματος η πραγματοποίηση δαπανών για την αντιμετώπιση υγειονομικών αναγκών, αλλά και για στήριξη επιχειρήσεων που πλήττονται. Το γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές αρχές έχουν θορυβηθεί από τον οικονομικό κίνδυνο του ιού, αποδεικνύεται και από ενημερωτικό σημείωμα που ετοίμασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διέρρευσε στο πρακτορείο Bloomberg. Σύμφωνα με το έγγραφο, η εξάπλωση του ιού θα μπορούσε να βυθίσει τόσο τη Γαλλία, όσο και την Ιταλία, σε ύφεση, ενώ ένα παρατεταμένο ξέσπασμα θα μπορούσε να οδηγήσει σε έναν φαύλο κύκλο αγορών υπό κατάρρευση. «Οι επιπτώσεις θα μπορούσαν να πάρουν τη μορφή χιονοστιβάδας, ενδεχομένως εξαιτίας της απώλειας ρευστότητας σε εταιρείες που υποχρεούνται να σταματήσουν την παραγωγή, μιας απώλειας η οποία θα ενισχυθεί και θα εξαπλωθεί μέσω των χρηματαγορών», σημειώνεται.

Ο τουρισμός

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος ανάσχεσης του ρυθμού αύξησης του Α.Ε.Π. στην Ελλάδα προέρχεται από τον τουρισμό, απόρροια των επιπτώσεων από την επιδημία του ιού COVID-19 και τις επιπτώσεις της

στον παγκόσμιο τουρισμό και την πραγματική οικονομία. Αυτό που σώζει για την ώρα την κατάσταση είναι το γεγονός ότι στην Ελλάδα το 85% περίπου των επισκέψεων τουριστών διεξάγεται κατά την περίοδο Μαΐου-Οκτωβρίου. Το εποχικό αυτό πρότυπο δίδει τη δυνατότητα απορρόφησης των αρχικών κραδασμών στις τουριστικές ροές, ενώ παράλληλα οι υψηλές θερμοκρασίες της περιόδου αυτής εξασθενούν τη δυνατότητα μετάδοσης του ιού. Με λίγα λόγια το μεγάλο μειονέκτημα του ελληνικού τουρισμού, που ήταν διαχρονικά η εποχικότητα, αποτελεί τουλάχιστον για εφέτος το μεγάλο πλεονέκτημα. Σύμφωνα με το οικονομικό δελτίο της Alpha Bank, το σημείο εκκίνησης για τη διερεύνηση των πιθανών επιπτώσεων της επιδημίας του COVID-19 στον ελληνικό και ευρωπαϊκό τουρισμό, είναι η σύγκριση της με την επιδημία του ιού SARS, που εκδηλώθηκε το 2003 στην Κίνα. Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία, ο ιός COVID-19 φαίνεται να είναι περισσότερο μολυσματικός, παρά το γεγονός ότι ο δείκτης θνητότητάς του (3,4% με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), είναι χαμηλότερος από τον αντίστοιχο του SARS (11%). Όπως αναφέρεται στην ανάλυση, την περίοδο της επιδημίας του SARS οι αφίξεις τουριστών από την Κίνα σε ευρωπαϊκούς προορισμούς υποχώρησαν κατά 7% και αντίστοιχα από άλλες ασιατικές χώρες κατά 8%. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικοί παράγοντες που καθιστούν τη σύγχρονη επιδημία περισσότερο πλώδυνη. Πρώτον, η Κίνα σήμερα αντιπροσωπεύει το 16% του παγκόσμιου Α.Ε.Π., έναντι 4% κατά τη διάρκεια της επιδημίας του SARS. Δεύτερον, η εξάπλωση σε χώρες οι οποίες αποτελούν βασικές πηγές τουριστών για την Ελλάδα ενδέχεται να πλήξει σημαντικά τις αερομεταφορές και ενδοευρωπαϊκά. Σύμφωνα με την International Air Transport Association (IATA), η μειωμένη επιβατική κίνηση αναμένεται να προκαλέσει στον κλάδο των αερομεταφορών απώλειες εσόδων της τάξης των 29,3 δις δολαρίων το 2020.

Η ζημιά

Σύμφωνα με το Bloomberg, η εξάπλωση της επιδημίας θα μπορούσε

να προκαλέσει οικονομική επιβράδυνση στις Η.Π.Α., την ευρωζώνη και την Ιαπωνία, τη χαμηλότερη ανάπτυξη ιστορικά στην Κίνα, και τη συνολική απώλεια 2,7 τρισεκατομμυρίων δολαρίων από το ακαθάριστο προϊόν του πλανήτη, ποσό που ισοδυναμεί με το συνολικό Α.Ε.Π. του Ηνωμένου Βασιλείου.

Η μεγαλύτερη πηγή ανησυχίας προέρχεται από την Κίνα, καθώς αποτελεί παγκοσμίως την πηγή της ζήτησης και την πηγή του εφοδιασμού. Αν η Κίνα μπορέσει να ελέγξει γρήγορα την επιδημία, και η χώρα –το εργοστάσιο του πλανήτη– επαναλειτουργήσει κανονικά στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, τότε ο αντίκτυπος στην παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να περιοριστεί.

Ως τότε η ανησυχία θα συνεχίσει να εντείνεται, καθώς όπως αναφέρεται το Bloomberg:

- Το 2019 οι εισαγωγές της Κίνας ανήλθαν σε 2,1 τρισεκατομμύρια δολάρια. Οι πωλήσεις στην Κίνα αντιπροσωπεύουν ένα πολύ σημαντικό ποσοστό για τις πολυεθνικές. Και το γεγονός ότι οι Κινέζοι τουρίστες αναγκάζονται να παραμείνουν σπίτια τους έχει επιπτώσεις παντού: από τα θέρετρα της Νοτιοανατολικής Ασίας έως τις μπουτίκ του Παρισιού.
- Η Κίνα είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός βιομηχανικών εξαρτημάτων παγκοσμίως. Το κλείσιμο των κινεζικών εργοστασίων σημαίνει ότι όλα αυτά τα εξαρτήματα, απαραίτητα σε μια ευρεία γκάμα προϊόντων, από τα iPhone της Apple μέχρι τα μεγάλα μηχανήματα, δεν βρίσκονται εύκολα.
- Ο αντίκτυπος μπορεί να επηρεάσει και τις μικρές επιχειρήσεις: Στο Χονγκ Κονγκ ένας σχεδιαστής κοσμημάτων διαπίστωσε ότι οι Κινέζοι προμηθευτές για τους δακτυλίους που χρησιμοποιεί είχαν κλείσει λόγω κορονοϊού. Οι προμηθευτές του παρήγαγαν εργοστασιακά 1.000 δακτυλίους την ημέρα. Οι εργαζόμενοι του σχεδιαστή κατάφεραν να κατασκευάσουν έναν δακτύλιο χειρωνακτικά σε διάστημα μιας εβδομάδας. «Γύρισα πίσω στην προϊστορική κατασκευή κοσμημάτων», είπε. ■

ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ
ΝΑ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙ ΟΣΑ ΟΝΕΙΡΕΥΕΤΑΙ

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

MISCOMPT

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΣΤΗΝ "ΑΤΖΕΝΤΑ 2030"

Η "Ατζέντα 2030" είναι η κοινή δέσμευση κυβερνήσεων, επιχειρήσεων και πολιτών σε όλο τον κόσμο για την επίτευξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που απαντούν στις προκλήσεις της εποχής.

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ αναγνωρίζει τη σημασία της "Ατζέντας 2030", συμμετέχει ενεργά με μια σειρά από στοχευμένες δράσεις και στηρίζει τη νέα γενιά δίνοντάς της την απαραίτητη ώθηση για να κάνει τα αδύνατα... δυνατά!

Του Σαράντη Μιχαλόπουλου | Βρυξέλες

Έκκληση μικρομεσαίων επιχειρήσεων για στήριξη από την επέλαση του κορονοϊού

Την έγκαιρη παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε πλήρη συντονισμό με τις εθνικές κυβερνήσεις, ζητούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρώπη, καθώς η επέκταση του κορονοϊού έχει ήδη προκαλέσει σοβαρές οικονομικές απώλειες στη «ραχοκοκαλιά» της ευρωπαϊκής οικονομίας.

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξετάζει όλες τις πιθανές επιλογές για να βοηθήσει την οικονομία να αντιμετωπίσει την έκρηξη του κορονοϊού», δήλωσε στην «Ανάπτυξη» εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο Ευρωπαίος αξιωματούχος πρόσθεσε ότι οι τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας που θα έχουν άμεσες επιπτώσεις είναι ο τουρισμός και οι μεταφορές, και τόνισε ότι αν δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα «θα βιώσουμε μια ανυπολόγιστη καταστροφή».

Ειδικά για τον τουρισμό και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, είπε ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε χώρες όπως η Ιταλία, η Ελλάδα, η Ισπανία και η Γαλλία. Πρόσθεσε, δε, ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. «Αντιπροσωπεύουν το 99% όλων των επιχειρήσεων στην Ε.Ε. Κατά τα τελευταία πέντε χρόνια έχουν δημιουργήσει περίπου το 85% των νέων θέσεων εργασίας και παρείχαν τα δύο τρίτα της συνολικής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στην Ε.Ε.», υπογράμμισε.

Στο μεταξύ, ο επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς της Ε.Ε., Τιερί Μπρετόν, προειδοποίησε ότι το κόστος του κορονοϊού για την ευρωπαϊκή οικονομία υπολογίζεται στο 1 δις ευρώ μηνιαίως, και ότι ο τουρισμός είναι ένας από τους τομείς που ενδέχεται να πληγεί οικονομικά περισσότερο καθώς ο ιός συνεχίζει να εξαπλώνεται.

Επίσης, η Ιταλία, για την οποία ο τουρισμός αποτελεί το 13% της οικονομίας, έχει παρατηρήσει ότι τα ποσοστά

ακώρωσης ξενοδοχείων φτάνουν το 90% σε ορισμένες περιοχές, σύμφωνα με την κυβέρνηση. Αντίστοιχα στην Ισπανία ο τουριστικός τομέας αντιπροσωπεύει το 15% του Α.Ε.Π. της οικονομίας, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του 2019, και η κυβέρνηση στη Μαδρίτη έχει ήδη λάβει έκτακτα μέτρα.

Το ζήτημα της ρευστότητας

Η SMEunited, που εκπροσωπεί ευρωπαϊκές βιοτεχνίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κάνει έκκληση στις εθνικές κυβερνήσεις να χρησιμοποιήσουν χρηματοπιστωτικά μέσα για να εξασφαλίσουν ρευστότητα και να παρέχουν κεφάλαια κίνησης χρησιμοποιώντας τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

«Ζητούμε υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη δημιουργία μηχανισμών για την παροχή βοήθειας σε προβληματικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επίσης, τα εναπομείναντα κονδύλια σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να κατευθύνονται προς την παροχή κεφαλαίων κίνησης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις», υπογράμμισε.

Επιπλέον, πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να υλοστηρίζουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με καθυστερήσεις πληρωμών για φόρους και κοινωνικές εισφορές.

Ακόμα, η SMEunited θεωρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να εντείνει τα κίνητρα των κρατών μελών να δημιουργήσουν μηχανισμούς για να βοηθήσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

Πηγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είπαν στην «Ανάπτυξη» ότι όλα τα σενάρια είναι υπό εξέταση και πρόσθεσαν ότι συνιστούν πρωτίστως απόφαση των κρατών μελών, δηλαδή του Eurogroup, το οποίο έχει δεσμευθεί για συγκεκριμένες αποφάσεις στη συνάντηση που θα γίνει στις 16 Μαρτίου.

«Δεδομένου του δυνητικού αντικτύπου στην ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της διακοπής των αλυσίδων εφοδιασμού, θα συντονίσουμε τις απαντήσεις μας και θα είμαστε έτοιμοι να χρησιμοποιήσουμε όλα τα κατάλληλα εργαλεία πολιτικής για να επιτύχουμε μια ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη», δήλωσε ο πρόεδρος του Eurogroup, Μάριο Σεντένο, στις αρχές του Μαρτίου.

Έλλειψη αλληλεγγύης και πρακτικές δυσκολίες

Μέχρι τη στιγμή της συγγραφής αυτού του άρθρου, έχουν καταγραφεί 114,422 κρούσματα κορονοϊού και 4,027 θάνατοι παγκοσμίως. Ο όλος σχεδιασμός των Βρυξελλών έχει βασιστεί στο «χειρότερο σενάριο», δηλαδή πανδημία σε όλη τη Γηραιά Ήπειρο.

Ωστόσο, υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες, δεδομένου ότι ο τομέας της υγείας συνιστά εθνική αρμοδιότητα και η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι περιορισμένη.

«Είμαστε διαμεσολαβητές σε αυτή την κρίση [...] στόχος μας είναι να συντονίσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα τις ενέργειες των κρατών μελών», τόνισαν ευρωπαϊκές πηγές.

Σε πρακτικό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ζητήσει εδώ και δυο εβδομάδες από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τις Βρυξέλλες αναφορικά με τα αποθέματα εξοπλισμού ατομικής προστασίας, όπως μάσκες.

Πολύ λίγα κράτη μέλη έχουν απαντήσει, διότι το συγκεκριμένο θέμα είναι ζήτημα εθνικής ασφάλειας και οι εθνικοί στρατοί έχουν συνήθως τέτοιου είδους πληροφορίες. Η Ιταλία, που έχει πληγεί περισσότερο από τον κορονοϊό, έχει ζητήσει από τα κράτη μέλη βοήθεια σε επίπεδο μασκών, αλλά μέχρι στιγμής κανένα κράτος δεν έχει απαντήσει.

Η Γερμανία και η Τσεχία απαγόρεψαν τις εξαγωγές μασκών, κάτι που επικρίθηκε έντονα από κάποιες ευρωπαϊκές χώρες, όπως το Βέλγιο και η Ολλανδία, οι οποίες είπαν πως αυτό «δεν είναι αλληλεγγύη».

Ωστόσο, πηγές της Ε.Ε. είπαν ότι πρόκειται για μια σοφή κίνηση, καθώς το Βερολίνο, που έχει σημαντικό απόθεμα μασκών, θέλει να αποφύγει το σενάριο «αλόγιστης» χρήσης, και να διατεθούν στις περιοχές της Ευρώπης που θα μπουν σε «lockdown», όπως η βόρεια Ιταλία, όταν έρθει η ώρα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι αποτελεί τραγική ειρωνεία το γεγονός ότι το 60% των μασκών παγκοσμίως παράγεται στη Γιουχάν της Κίνας, όπου πρωτοεμφανίστηκε ο ιός. Τα εργοστάσια παραγωγής μασκών στην ευρύτερη περιοχή της Γιουχάν αναμένεται να ξαναρχίσουν να λειτουργούν σε δυο μήνες. ■

Του Δημήτρη Χριστούλια

Ο κορονοϊός έχει σημάνει συναγερμό στην ελληνική οικονομία

Καθοριστικό αναμένεται να είναι το επόμενο δίμηνο για το λιανεμπόριο, τη βιομηχανία, τον τουρισμό και τη ναυτιλία

Συναγερμός έχει σημάνει στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, το οποίο βρίσκεται σε εγρήγορση και επιφυλακή, αξιολογώντας καθημερινά τις επιπτώσεις που προκαλούνται στην οικονομία, και ειδικότερα σε δυναμικούς κλάδους της που έχουν αρχίσει να καταγράφουν απώλειες από την εξάπλωση του κορονοϊού, όπως ο τουρισμός και η ναυτιλία. Ήδη έχουν αποφασιστεί δράσεις βάσει τριών σεναρίων, τα οποία εκτιμούν κατά προσέγγιση τις απώλειες για το Α.Ε.Π. από την κλιμάκωση του ιού. Το ήπιο, που προέβλεπε αιμορραγία κατά περίπου 300 με 400 εκατ. ευρώ από το Α.Ε.Π., πρέπει να θεωρείται ξεπερασμένο, καθώς υπάρχει παραδοχή στο κυβερνητικό επιτελείο ότι η έκταση του προβλήματος είναι μεγαλύτερη από ό,τι αρχικά είχε εκτιμηθεί, με το μεγάλο ζητούμενο πλέον να είναι το βάθος και η έκταση.

Κάτω από ευρωπαϊκή ομπρέλα

Η ελληνική πλευρά επιδιώκει να υπάρξει μια δέσμη δημοσιονομικών μέτρων σε συνδυασμό με τα μέτρα νομισματικής πολιτικής, κυρίως ως προς την πλευρά εξαιρέσεων δαπανών για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από τον κορονοϊό συνολικά σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε καμία περίπτωση ανά χώρα. Ζητά δηλαδή την εξαίρεση των δαπανών έκτακτης ανάγκης από τη μέτρηση του πρωτογενούς αποτελέσματος, στον βαθμό που κληθεί να καλύψει τέτοιες έκτακτες δαπάνες, όπως για παράδειγμα ευρύ αριθμό προσλήψεων στον χώρο της υγείας. Και αυτό διότι το οικονομικό επιτελείο δεν επιθυμεί να στοχοποιηθεί η χώρα ότι, με αφορμή τον Covid-19, δεν εφαρμόζει και παραβιάζει τις υποχρεώσεις της.

Επίσης έχει συζητηθεί το ενδεχόμενο ενεργοποίησης της «ρήτρας προσωρινής απόκλισης». Η ρήτρα προβλέπεται από τους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε. και αναφέρεται πως μπορεί να ενεργοποιηθεί για την αντιμετώπιση ασυνήθιστων γεγονότων, όπως είναι οι φυσικές καταστροφές, οι έκτακτες εισροές προσφύγων και το κόστος για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών απειλών. Η ρήτρα θα εφαρμοστεί μόνο σε έκτακτες καταστάσεις και θα χορηγείται βάσει μεμονωμένων εκτιμήσεων κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους κανόνες και τον γενικό στόχο της προώθησης υγιών και βιώσιμων δημοσίων οικονομικών. Σε μια τέτοια περίπτωση η Ελλάδα θα εξασφαλίσει έναν πρόσθετο δημοσιονομικό χώρο, προκειμένου να λάβει μέτρα στήριξης για τον κλάδο της υγείας, αλλά και χρηματοδότησης των πληγείσων επιχειρήσεων.

Ψαλίδι στην ανάπτυξη

Πάντως ο κορονοϊός ρίχνει βαριά τη σκιά του στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, την ώρα που η κυβέρνηση προσέβλεπε σε μια εκρηκτική άνοδο των ρυθμών ανάπτυξης για να καλυφθεί η απόσταση από τις επιπτώσεις της κρίσης και να εφαρμόσει την πολιτική της. Αν και στο οικονομικό επιτελείο αποφεύγουν να κάνουν εκτιμήσεις, οικονομολόγοι που παρακολουθούν τις εξελίξεις εκτιμούν ότι με τα σημερινά δεδομένα είναι πιθανή η υποχώρηση του ελληνικού Α.Ε.Π. κατά 0,3%.

Την ίδια στιγμή, οι πληροφορίες από τις Βρυξέλλες, αλλά και την Ουάσινγκτον, αναφέρουν ότι θα αναθεωρηθούν επί τα χείρω οι εκτιμήσεις για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Η εαρινή έκθεση της Ε.Ε., που αναμένεται να δημοσιοποιηθεί περί τα τέλη Απριλίου,

θα καταγράψει τις επιπτώσεις από τον κορονοϊό τόσο για την ευρωπαϊκή, όσο και για την ελληνική οικονομία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έβλεπε για το 2020 ανάπτυξη 2,3%, η οποία αναμένεται να πέσει τουλάχιστον στο 2,1% με 2%. Αντιστοίχως το Δ.Ν.Τ. ετοιμάζεται να προχωρήσει σε δραστική επί τα χείρω αναθεώρηση των εκτιμήσεών του για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας το 2020, βάζοντας τον πήχη πολύ κάτω από το 2%, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 2,2%.

Στο Υπουργείο Οικονομικών ετοιμάζουν ένα plan B σχετικά με το πρόγραμμα δανεισμού της Ελλάδας, ενώ υπό εξέταση βρίσκεται και το δεύτερο αίτημα εξαγοράς ακριβών δανείων της χώρας προς το Ταμείο, που είχαν ξεκινήσει να επεξεργάζονται. Στον αέρα είναι αυτή τη στιγμή ακόμα και ο χρόνος διεξαγωγής της 6ης μεταμνημονιακής αξιολόγησης της Ελλάδας, η οποία πριν από την εξάπλωση του Covid-19 ήταν προγραμματισμένη για 5-8 Μαΐου.

Έντονη ανησυχία

Σε κρίσιμο σταυροδρόμι βρίσκεται και ο ελληνικός τουρισμός, καθώς σύντομα θα φανούν οι επιπτώσεις από την κρίση στην Κίνα. Ήδη στο Υπουργείο Οικονομικών έχει σημάνει συναγερμός, προκειμένου να παρθούν μέτρα στήριξης της επιχειρηματικότητας, και αναμένεται, σε συνεργασία με φορείς της αγοράς, να εκπονηθεί σχέδιο προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις που έχει ο κορονοϊός στην ελληνική αγορά. Μάλιστα ήταν το θέμα που κυριάρχησε στη συνάντηση που είχαν πρόσφατα ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας με τον Γάλλο ομόλογό του Μπρούνο Λε Μερ, ο οποίος τόνισε ότι η Γαλλία δέχεται 2,4 εκατομμύρια Κινέζους τουρίστες τον χρόνο, δηλώνοντας ότι ανησυχεί για την επιβράδυνση της ευρωπαϊ-

κής οικονομίας και την εξάρτησή της από την κινεζική βιομηχανία. Τέσσερις μήνες μετά το χτύπημα του κορονοϊού, εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου, επισημαίνοντας ότι το επόμενο δίμηνο είναι ιδιαίτερα κρίσιμο για την ελληνική αγορά. «Χρειάζεται ψυχραιμία, αλλά όχι εφησυχασμός», τονίζουν παράγοντες της αγοράς. Είναι γεγονός, πάντως, πως οι θαλάσσιες μεταφορές από Κίνα στην Ευρώπη έχουν μειωθεί. Σε επιφυλακή βρίσκονται όλες οι επιχειρήσεις που εισάγουν προϊόντα από την Κίνα, υποστηρίζοντας ότι βολιδοσκοπούν ήδη άλλες χώρες προκειμένου να κάνουν τις προμήθειές τους.

Ένεση 50 δις δολαρίων από το Δ.Ν.Τ.

Κονδύλια ύψους 50 δις δολαρίων θα χορηγήσει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο σε χώρες που πλήττονται σοβαρά από τον κορονοϊό, χωρίς να απαιτείται κάποιο δεσμευτικό πρόγραμμα.

Το έκτακτο αυτό μέτρο αποφασίστηκε καθώς ο κορονοϊός εξαπλώθηκε ταχύτατα εκτός Κίνας σε πολλές χώρες, με το Δ.Ν.Τ. να προειδοποιεί ότι η επιδημία έχει ήδη ωθήσει εφέτος την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη κάτω από τα περυσινά επίπεδα.

Κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες ανά την υφήλιο ανέλαβαν δράση τις τελευταίες ημέρες για τον περιορισμό των επιπτώσεων του κορονοϊού. Το Δ.Ν.Τ. ανακοίνωσε ότι θα διαθέσει το ποσό αυτό για να συνδράμει τις φτωχότερες και μεσαίες χώρες με αδύναμα συστήματα υγείας να ανταπεξέλθουν στην επιδημία. Την ίδια ώρα η επικεφαλής του, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, προειδοποίησε ότι είναι δύσκολο να προβλεφθεί πόσο μεγάλος θα είναι ο αντίκτυπος της επιδημίας στην παγκόσμια οικονομία. «Η παγκόσμια ανάπτυξη το 2020 θα πέσει κάτω από τα περυσινά επίπεδα, αλλά είναι ακόμη

δύσκολο να προβλέψουμε πόσο θα πέσει και πόσο θα διαρκέσει η επίπτωση αυτή». Αρνήθηκε, πάντως, να πει αν η επιδημία του κορονοϊού θα ωθήσει σε ύφεση την παγκόσμια οικονομία. Τόνισε, ωστόσο, ότι το μέγεθος της συρρίκνωσης θα εξαρτηθεί από τα μέτρα που θα ληφθούν για την αντιμετώπιση της επιδημίας.

Σημειώνεται ότι η Fed στις Η.Π.Α. μείωσε τα βασικά της επιτόκια εκτάκτως κατά 50 μονάδες βάσης, ενώ την ίδια μέρα προχώρησαν σε ανάλογα μέτρα η Αυστραλία και η Μαλαισία. Την ίδια στιγμή οι υπουργοί Οικονομικών των επτά πλουσιότερων χωρών του πλανήτη δεσμεύτηκαν να χρησιμοποιήσουν «όλα τα αναγκαία εργαλεία πολιτικής» για να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις του κορονοϊού. Επίσης η Παγκόσμια Τράπεζα δεσμεύτηκε να χορηγήσει ποσό 12 δις δολαρίων ως βοήθεια σε αναπτυσσόμενες χώρες που πλήττονται από την επιδημία. Το πακέτο περιλαμβάνει χαμηλότοκα δάνεια, δωρεές και τεχνική υποστήριξη.

Από την πλευρά της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα καλεί τις τράπεζες να καταστρώσουν έκτακτα σχέδια για την επιδημία του κορονοϊού.

Σε επιστολή της, γνώση της οποίας έλαβε το πρακτορείο Reuters, η Ε.Κ.Τ. καλεί τις τράπεζες να αναθεωρήσουν τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας (business continuity plans), ένα εικοσιτετράωρο αφότου ανακοίνωσε η ίδια προληπτικά μέτρα για την προστασία του προσωπικού της.

Παράλληλα η Ε.Κ.Τ. ζήτησε τη λήψη επαρκών μέτρων για να αποτραπεί μια εξάπλωση της επιδημίας του κορονοϊού σε εργασιακούς χώρους, καθώς και να διασφαλίσουν οι τράπεζες ότι, στην ανάγκη, είναι έτοιμες για εργασία εξ αποστάσεως υπαλλήλων και στελεχών της σε μεγάλη κλίμακα.

Ο κορονοϊός χτυπά τις αερομεταφορές

Την ίδια στιγμή η επιδημία του κορονοϊού θα μπορούσε να στερήσει τις αεροπορικές εταιρείες επιβατικών πτήσεων από έσοδα έως 113 δις δολαρίων εφέτος, όπως προειδοποίησε η Διεθνής Ένωση Αερομεταφορών (IATA).

Η προειδοποίηση της IATA ήρθε την ώρα που η βρετανική περιφερειακή αεροπορική εταιρεία Flybe αποτέλεσε το πρώτο μεγάλο θύμα της μείωσης στη ζήτηση που προκάλεσε η κρίση. Παράλληλα, η Norwegian Air ανακάλεσε τις προβλέψεις της για την εφετινή κερδοφορία, ενώ η αμερικανική εταιρεία χαμηλού κόστους Southwest πρόβλεψε πλήγμα 200-300 εκατ. δολαρίων στα λειτουργικά έσοδα πρώτου τρίμηνου.

«Υπάρχουν πολλές αεροπορικές εταιρείες που έχουν σχετικά περιορισμένα περιθώρια κέρδους και υψηλό χρέος, και ένα σοκ στις ταμειακές ροές, όπως αυτό, θα μπορούσε σίγουρα να οδηγήσει ορισμένες σε πολύ δύσκολη κατάσταση», δήλωσε ο επικεφαλής οικονομολόγος της IATA Μπράιαν Πιρς, σε εκδήλωση στη Σιγκαπούρη. Αεροπορικές εταιρείες σε όλο τον κόσμο σπεύδουν να μειώσουν πτήσεις και να περικόψουν δαπάνες και προειδοποιούν για πλήγμα στα κέρδη τους, καθώς ο νέος ιός που ξεκίνησε από την Κίνα εξαπλώνεται, αυξάνοντας τους φόβους για πανδημία που μπορεί να βυθίσει την παγκόσμια οικονομία σε ύφεση.

Σε μια ένδειξη των δυσκολιών που δημιουργεί η κατάσταση αυτή για τις αεροπορικές εταιρείες, αεροσκάφος της Turkish Airlines επέστρεψε, ύστερα από εντολή που δόθηκε, στην Κωνσταντινούπολη χωρίς επιβάτες από τη Σιγκαπούρη, αφού επιβάτης που έφθασε με το ίδιο αεροσκάφος την Τρίτη βρέθηκε θετικός στον ιό. ■

Συνέντευξη στον Δημήτρη Γιαννακόπουλο

Αχιλλέας Μητσός: «Ανεδαφικό και ανυπόστατο να μιλάμε με αριθμούς για ζημιές στην οικονομία από τον κορονοϊό»

Αχαρτογράφητες και μη μετρήσιμες ακόμη για την οικονομία, χαρακτηρίζει ο καθηγητής Οικονομικών και μέλος του ΕΛΙΑΜΕΠ (Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής), Αχιλλέας Μητσός, τις συνέπειες από τη ραγδαία εξάπλωση του κορονοϊού.

Ο κ. Μητσός, στη συνέντευξή του στο περιοδικό «Ανάπτυξη», επισημαίνει ότι αυτή την ώρα απαιτείται πρόσθετη οικονομική ενίσχυση στο σύστημα υγείας ώστε να περιοριστεί η διάδοση του ιού και κυρίως να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να τεθούν σε καραντίνα περιοχές της χώρας. Σε μια τέτοια περίπτωση, όπως εκτιμά, οι συνέπειες θα είναι πολύ μεγάλες, καθώς θα δοκιμαστεί σοβαρά ο παραγωγικός και κοινωνικός ιστός.

Αχαρτογράφητα νερά

Ιστορικά, όπως άλλωστε δέχεται και ο κ. Μητσός, μετρήσιμα μεγέθη από επιπτώσεις επιδημιών δεν υπάρχουν, παρά μόνον σε ανθρώπινες ζωές. Στις αρχές του 20ού αιώνα είχε εμφανιστεί η ισπανική γρίπη, η οποία διήρκεσε μόλις μερικούς μήνες και στοίχισε τη ζωή σε εκατομμύρια ανθρώπους παγκοσμίως. Εν προκειμένω, το 1918, ενώ η πανδημία οδηγούσε σε εκατοντάδες χιλιάδες θύματα από την Καλκούτα μέχρι το Τέξας, κανείς δεν μπορούσε να προσδιορίσει τι ακριβώς προκαλούσε τον θάνατο τόσων ανθρώπων. Οι θεωρίες αφθονούσαν και οι άνθρωποι κατηγορούσαν από τη μολυσμένη ρωσική βρώμη και τις ηφαιστειακές εκρήξεις, μέχρι την κακή ευθυγράμμιση των πλανητών. Την ίδια περίοδο (1918-1922) ο τύφος έπληξε την Ανατολική Ευρώπη καθορίζοντας εν πολλοίς την έκβαση

του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Ένας συνδυασμός των κακών συνθηκών υγιεινής και μεγάλων συγκεντρώσεων στρατευμάτων οδήγησε σε νέο γιγάντιο κύμα, το οποίο οδήγησε σε θάνατο το ένα δέκατο των ασθενών, δηλαδή περίπου 30 εκατομμύρια ανθρώπους.

Στην Ανατολή

Το 1968 διαγνώστηκε στο Χονγκ Κονγκ μια ιδιότυπη μορφή γρίπης. Από την πρώτη αναφερθείσα περίπτωση στις 13 Ιουλίου 1968 στην ασιατική μεγαλούπολη, χρειάστηκαν μόλις 17 ημέρες προτού εμφανιστούν κρούσματα στο Βιετνάμ, τη Μαλαισία και τη Σιγκαπούρη, ενώ σε τρεις μήνες η γρίπη τύπου H3N2 παρουσίαζε πλέον καθημερινά κρούσματα στην Ευρώπη, την Ινδία και τις Η.Π.Α. Η πανδημία είχε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά θνησιμότητας –της τάξης του 0,5%–, ωστόσο η ραγδαία εξάπλωσή της είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο περισσότερων από ένα εκατομμύριο ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων και 500.000 κατοίκων του Χονγκ Κονγκ, δηλαδή περίπου του 15% του πληθυσμού της πόλης.

Στις Η.Π.Α.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, μια ομάδα Αμερικανών γιατρών διαπίστωσε πως διάφορα κρούσματα ιλαράς που ξεκίνησαν από μη

εμβολιασμένα παιδιά δημιουργούσαν τοπικές επιδημίες σε διάφορες κοινότητες της χώρας. Από το 1991, οι γιατροί άρχισαν να συστήνουν ένα δεύτερο εμβόλιο για όλους για την καταπολέμηση του νέου κύματος, το οποίο τελικά κατάφερε να περιορίσει την ασθένεια σε λιγότερα από 1.000 περιστατικά στις Η.Π.Α.

Ο ιός SARS

Η λέξη «κορονοϊός» δεν απασχόλησε τώρα για πρώτη φορά την κοινή γνώμη. Πριν από 17 χρόνια η επιδημία της ιογενούς νόσου του SARS, η οποία εξαπλώθηκε από την Κίνα σε όλη την υφήλιο, προκλήθηκε και αυτή από ένα είδος κορονοϊού. Η πηγή του τελικά διαγνώστηκε το 2017 και οδήγησε στο συμπέρασμα πως υπαίτιο ήταν ένα είδος νυχτερίδων στην επαρχία Γιουνάν – μερικά χιλιόμετρα νοτιότερα της πόλης Γιουχάν όπου ξέσπασε η νέα επιδημία.

Το 2003, σε διάστημα 8 μηνών προσβλήθηκαν συνολικά 8.000 άτομα, εκ των οποίων τα 774 τελικά απεβίωσαν. Συγκριτικά, ο νέος COVID-19 εξαπλώνεται πολύ γρηγορότερα, ωστόσο διατηρεί ποσοστά θνησιμότητας πολύ χαμηλότερα από εκείνα του SARS, τα οποία προσέγγιζαν το 10%.

Χάρη στον παγκόσμιο συντονισμό για την απομόνωση των ατόμων που διαγνώστηκαν με τον ιό, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και

οι πληγείσες χώρες κατάφεραν να περιορίσουν τον SARS έως τον Ιούλιο του 2003. Από τότε έως σήμερα δεν έχει αναφερθεί κανένα περιστατικό.

Οι ως άνω ασθένειες είχαν μεγάλες έως τεράστιες ανθρωπιστικές επιπτώσεις, αλλά γενικές οικονομικές συνέπειες δεν είναι ανιχνεύσιμες. Ως εκ τούτου, το φαινόμενο απαντάται μοναδικά, επηρεάζοντας εξίσου μοναδικά την οικονομία. Το κείμενο της συνέντευξης του κ. Μητσού έχει ως εξής:

Κύριε καθηγητά, πώς κρίνετε τα πρώτα μέτρα της κυβέρνησης;

Είναι μεν απαραίτητα και καλώς εφαρμόζονται από τώρα, αλλά όσοι ασχολούνται με το πρωτόγνωρο αυτό ζήτημα αντιλαμβάνονται ότι είναι ελάχιστα σε σχέση με τους κινδύνους που έχουμε μπροστά μας.

Ποιοι είναι αυτοί και σε τι αφορούν τις οικονομίες κλίμακος;

Μιλάμε για ενδεχόμενη τεράστια ύφεση, που είναι φυσικό να πλήξει τις πιο ευάλωτες χώρες. Η Ελλάδα έχει καταλάβει πολύ καλά, και μάλιστα από την πρόσφατη ιστορία της, ότι τις παγκόσμιες κρίσεις πρέπει να τις φοβόμαστε περισσότερο εμείς και να θωρακιζόμαστε από νωρίς, διαφορετικά θα υποστούμε τα πάνδεινα.

Υπάρχει ιστορικό προηγούμενο που να βοηθά στην ανεύρεση του «αντίδοτου»;

Δεν νομίζω ότι υπάρχει, τουλάχιστον μετρήσιμο οικονομικά. Διαβάζω κι εγώ,, όπως όλοι τα «μαύρα σενάρια» επέκτασης του ιού. Τουλάχιστον σήμερα, που το φαινόμενο βρίσκεται σε εξέλιξη και, σύμφωνα με την εικόνα που έχουμε, τα πράγματα είναι εξαιρετικά αρνητικά. Είναι ανεδαφικό και ανυπόστατο να μιλάμε με αριθμούς για ζημιές, αφού κανείς δεν δύναται να τις υπολογίσει, πόσω μάλλον να τις μετρήσει.

Ποιες είναι οι γενικές κατευθύνσεις προς τους επαγγελματίες της πραγματικής οικονομίας και τους μικρομεσαίους;

Ας μη γελιόμαστε. Την ώρα που συζητιέται κλείσιμο των χρηματογορών, είναι απορίας άξιο ποια μέτρα θα μπορούσε να λάβει κανείς και να τα εφαρμόσει. Κοιτάζω με πραγματικό δέος τους κινδύνους για την οικονομία.

Τι άλλο μπορεί να κάνει η κυβέρνηση ώστε να ενισχύσει οικονομικά την άμυνά της;

Στη γειτονική Ιταλία η κυβέρνηση ανακοίνωσε –σωστά κατά τη γνώμη μου– ότι θα προβεί σε πολύ μεγάλες δαπάνες προκειμένου να αναχαιτίσει τη ραγδαία εξάπλωση του κορονοϊού. Κατ' εμέ η λύση είναι η αύξηση των κονδυλίων προς την υγεία, την έρευνα, την

ιατρική πρόνοια και την πρόληψη. Απαιτείται μεγάλη αύξηση των δημόσιων δαπανών στους τομείς που έχουν ανάγκη και, γενικότερα, χρηματοδότηση προς εκείνους τους κλάδους που θα μπορέσουν με λιγότερη ζημιά να περιορίσουν αρχικώς και ακολούθως να καταστείλουν τα προβλήματα.

Πόσο μπορεί να επηρεαστεί το Α.Ε.Π. για τον επόμενο μήνα, όσο θα ισχύουν τα έκτακτα μέτρα;

Δυστυχώς, τα νερά είναι πραγματικά αχαρτογράφητα, υπό την έννοια ότι δεν ξέρουμε ούτε μπορούμε να προβλέψουμε το μέγεθος της επίπτωσης. Αν επαληθευτούν τα όσα διαβάζουμε για τη μετάδοση του ιού, τα πράγματα θα δυσκολέψουν έτι περαιτέρω, καθώς θα απαιτηθεί να απομονωθούν ολόκληρες περιοχές. Άρα, ποιο το όφελος από τις όποιες δράσεις φορολογικής ανακούφισης; Να σας φέρω ως παράδειγμα τη Λέσβο, ένα νησί με τα γνωστά του προβλήματα στο μεταναστευτικό, αλλά και τη γνωστή του αυτάρκεια στην τροφική και καταναλωτική αλυσίδα. Έχετε αναλογιστεί τι θα συμβεί αν το νησί μπει σε καραντίνα εξαιτίας των όσων ανακοινώνονται τις τελευταίες ημέρες; Θα είναι σε θέση το νοσοκομείο της περιοχής να περιθάλψει τα κρούσματα και οι υγειονομικές αρχές να προστατεύσουν τον πληθυσμό; Πολύ αμφιβάλλω.

Τα χτυπήματα είναι απανωτά για την οικονομία, κύριε κα-

Θηγητά, αφού πέραν της επικίνδυνης νόσου, εμφανίζεται το μεταναστευτικό ως η δεύτερη σοβαρή προβληματική παράμετρος...

Νομίζω ότι στο προσφυγικό-μεταναστευτικό μιλάμε για κρίση και όχι για μακροχρόνιο ζήτημα. Ελπίζω ότι θα γίνουν συνετές κινήσεις από πλευράς Ελλάδας και Ευρώπης, ώστε να βρεθεί διαχειριστική λύση, δηλαδή να μεταφερθούν στην υπόλοιπη επικράτεια αρκετοί από τους αλλοδαπούς που σήμερα στοιβάζονται στους καταυλισμούς των νησιών του Βόρειου Αιγαίου.

Έχουν τη δυνατότητα ο παραγωγικός ιστός της χώρας και η ελληνική οικονομία να απορροφήσουν ως εργατικό δυναμικό τους μετανάστες;

Όσο η εξελίσσεται η διαδικασία εξέτασης για τη χορήγηση ή μη ασύλου σε πρόσφυγες και μετανάστες, θεωρείται κακώς ότι οι άνθρωποι αυτοί θα πρέπει να παραμένουν στα νησιά του Αιγαίου. Πιστεύω και βάσει των επιστημονικών μας εργαλείων ότι έχουμε τη δυνατότητα ως χώρα να απασχολήσουμε σε καλές δουλειές τους ανθρώπους αυτούς.

Μιλάμε για ελάχιστους, για μερικές χιλιάδες, που δεν είναι δυνατόν να θίξουν τα ισοζύγια απασχόλησης. Θυμίζω απλώς ότι τη δεκαετία του 1990 η εγχώρια αγορά είχε «αντέξει» δεκαπλάσιους και πολλαπλάσιους υπηκόους κρατών της Ανατολικής Ευρώπης, της Αλβανίας κ.λπ. Και τούτο συνέβη απρόσκοπτα και με θετικό εντέλει αντίκτυπο

για την οικονομία μας. Άρα το θέμα δεν εστιάζεται σε αυτό το επίπεδο, αλλά στην εξεύρεση τρόπων για να μετακινηθούν στην ενδοχώρα όσοι δικαιούνται και διαθέτουν προσφυγικό προφίλ.

Κι όσον αφορά το κόστος;

Το μεταναστευτικό δεν έχει δημοσιονομικό κόστος κι άλλωστε αντιμετωπίζεται σε οικονομική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν πρέπει, βέβαια, να παρακάμπουμε ότι όλα αυτά συμβαίνουν σε ένα ασταθές για την οικονομία μας περιβάλλον. Σε κάθε περίπτωση, οι δυνητικές εκρηκτικές διαστάσεις σχετίζονται με τον κορονοϊό. Τα ίδια προβλήματα έχουν και πολλές άλλες χώρες, άρα θα τα αντιμετωπίσουμε όπως και αυτές.

Επομένως, βλέπετε ότι την επόμενη μέρα θα ληφθούν μέτρα για την αποκατάσταση της οικονομίας που θα αφορούν την πληγείσα παγκόσμια κοινότητα στο σύνολό της.

Βεβαίως. Αυτή τη στιγμή σε όλες τις σοβαρές χώρες, ο προβληματισμός για το τι πρέπει να γίνει σχετικά με τον κορονοϊό είναι ευρύς. Είναι τρελό. Αδυνατώ να πιστέψω ότι η παγκόσμια οικονομία μπορεί να βρεθεί ενώπιον μιας τέτοιας ύφεσης. Ελπίζω ότι σχετικά σύντομα θα υπάρξει κάποιας μορφής αντιμετώπιση, προκειμένου να μαλακώσουν οι οδυνηρές προβλέψεις. Δηλαδή, αυτό που γίνεται στα χρηματιστήρια δείχνει ότι έχουμε μπροστά μας ένα ιστορικό φαινόμενο. ■

Της Εύης Παπαδοσηφάκη

Οι ελληνικές εξαγωγές αποτελούν πηγή αισιοδοξίας

Ψυχραιμία, νηφαλιότητα και ενημέρωση συνιστούν όλοι, πολιτικός και επιχειρηματικός κόσμος, σε αυτή τη δύσκολη περίοδο τόσο εξαιτίας των επιπτώσεων του κορονοϊού στην παγκόσμια οικονομία, όσο και εξαιτίας των τεταμένων ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Στελέχη της κυβέρνησης υπογραμμίζουν ότι δεν αποτελούν μείζον ζήτημα για την οικονομία οι αρνητικές τάσεις που εκδηλώνονται στο χρηματιστήριο και την αγορά ομολόγων, αλλά η επιπτώση που θα έχει το θέμα του κορονοϊού στα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας, δηλαδή στην κατανάλωση, στις επενδύσεις και στις εξαγωγές.

«Άρα, πιο πολύ με ενδιαφέρουν τα πραγματικά στοιχεία της οικονομίας, παρά το ομόλογο και το χρηματιστήριο. Διότι αυτή τη στιγμή, εφέτος, έχουμε καλυμμένες τις χρηματοδοτικές ανάγκες. Δεν είναι μείζον θέμα να βγούμε στις αγορές. Θέλουμε να βγαίνουμε ανά τρίμηνο, αλλά εφόσον οι συνθήκες μάς ευνοούν. Αν οι συνθήκες δεν ευνοούν παγκοσμίως κάτι, αυτό θα επηρεάσει και την Ελλάδα. Το κρίσιμο θέμα είναι ποιες είναι οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία στην Ελλάδα, στα δημόσια οικονομικά, στα έσοδα και στην ανάπτυξη. Αυτό το παρακολουθούμε πάρα πολύ στενά, έχουμε τρέξει διάφορα σενάρια σαν Υπουργείο Οικονομικών, και σε ευρωπαϊκό επίπεδο προσπαθούμε να συγχρονίσουμε τις ενέργειές μας. Η ελληνική οικονομία έχει φτάσει στα καλύτερά της, πρόσφατα ανακοινώθηκε ο δείκτης οικονομικού κλίματος και είναι στο υψηλότερο σημείο των τελευταίων είκοσι ετών. Η ψυχολογία της αγοράς είναι πολύ καλή», επεσήμανε πρόσφατα ο Έλληνας υπουργός Οικονομικών, Χρήστος Σταϊκούρας.

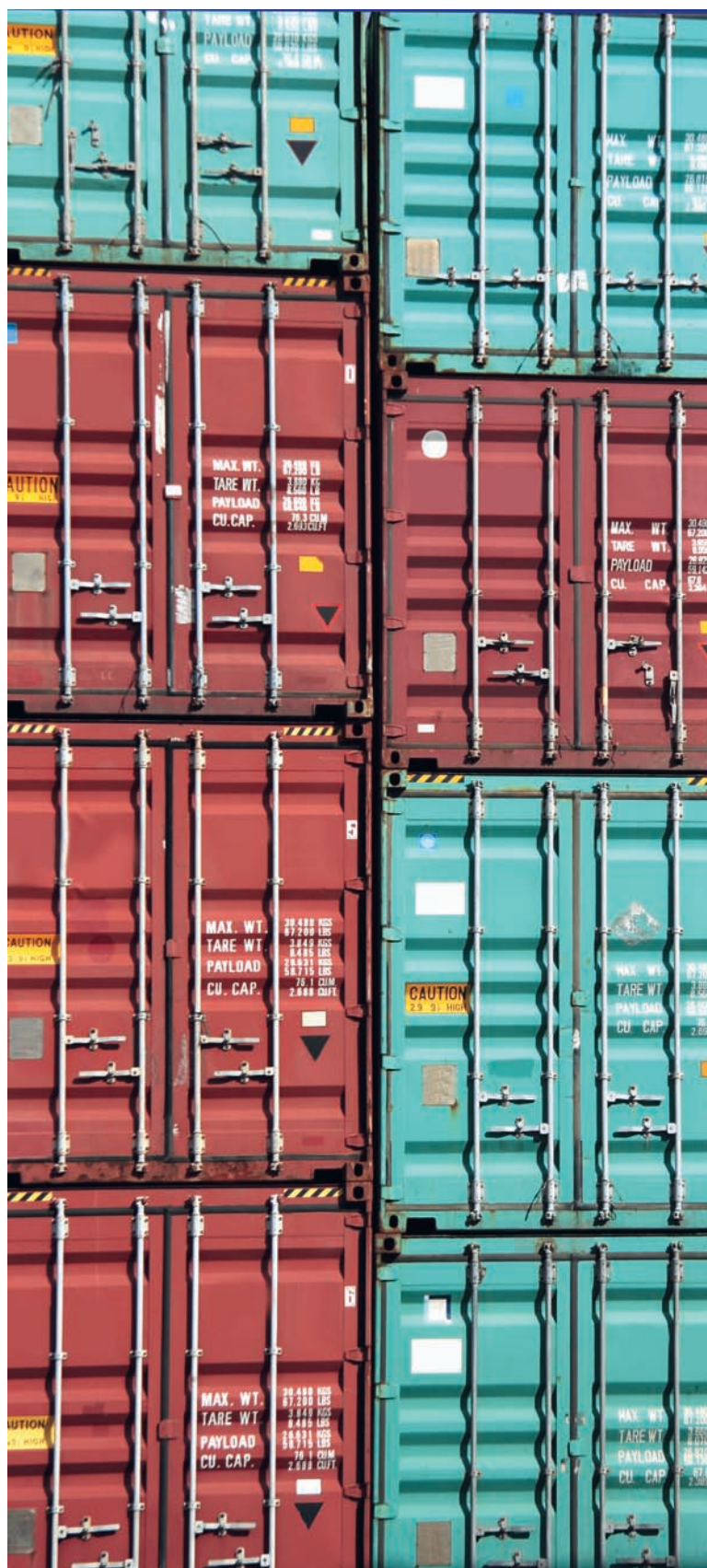
Από την πλευρά της η πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων, Χριστίνα Σακελλαρίδη, σε πρόσφατη δήλωσή της έχει αναφέρει: «Παρότι η χώρα έχει γυρίσει σελίδα και έχει αφήσει οριστικά πίσω τα δύσκολα χρόνια της κρίσης, δεν υπάρχουν περιθώρια για εφησυχασμό. Οι προκλήσεις που αναδύονται στο διεθνές περιβάλλον, με πιο πρόσφατη την εξάπλωση του κορονοϊού, μπορούν ανά πάσα στιγμή να ανατρέψουν τα δεδομένα και να υπονομεύσουν την προσπάθεια των Ελλήνων εξαγωγέων να διοχετεύσουν τα ελληνικά προϊόντα στο εξωτερικό.

»Οι ελληνικές εξαγωγές αποτελούν πηγή αισιοδοξίας, αλλά και πυξίδα για την οικονομία που οφείλουμε να οικοδομήσουμε ως χώρα. Η εξωστρέφεια και η εγχώρια παραγωγή πρέπει να αποτελέσουν βασικό πυλώνα του νέου αναπτυξιακού μοντέλου και χρειάζεται οι δυνάμεις του τόπου στο σύνολό τους να εργαστούν μεθοδικά και οργανωμένα προς αυτή την κατεύθυνση».

Οι ελληνικές εξαγωγές «πυξίδα» για το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας

Παρά τις δυσμενείς συνθήκες που επικράτησαν στο διεθνές περιβάλλον (εμπορικοί πόλεμοι, γεωπολιτική ένταση στην Ανατολική Μεσόγειο, Brexit), οι ελληνικές εξαγωγές κατάφεραν να ξεχωρίσουν με τις επιδόσεις τους το 2019 και να πετύχουν ιστορικό ρεκόρ. Με πολλές θυσίες, αλλά και πίστη στις δυνατότητές τους, οι Έλληνες εξαγωγείς διατήρησαν τη δυναμική και διεύρυναν το αποτύπωμά τους στις διεθνείς αγορές, συνεισφέροντας τα μέγιστα στην προσπάθεια ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με ανάλυση του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων και του Κέντρου Εξαγωγικών Ερευνών και Μελετών (Κ.Ε.Ε.Μ.) επί των προσωρινών στοιχείων της ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, για το διάστημα Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου του 2019 αυξήθηκαν συνολικά κατά 268

εκατ. ευρώ ή κατά 0,8% και ανήλθαν σε 33,36 δις ευρώ από 33,09 δις ευρώ, ενώ χωρίς τα πετρελαιοειδή αυξήθηκαν στα 22,68 δις ευρώ από 21,60 δις ευρώ, δηλαδή κατά 1,08 δις ευρώ ή κατά 4,99%. Πιο αναλυτικά, οι αποστολές προς την Ε.Ε. διαμορφώθηκαν στα 18.499,1 εκατ. ευρώ το 2019, από 17.309,7 εκατ. ευρώ το 2018. Οι εξαγωγές προς την ευρωζώνη (19) αυξήθηκαν κατά 7% (από 12.313,4 εκατ. ευρώ σε 13.180,4 εκατ. ευρώ) και απορρόφησαν το 39,5% των συνολικών εξαγωγών της χώρας στο εξεταζόμενο έτος.

Οι εισαγωγές στο διάστημα Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2019 αυξήθηκαν κατά 1,23 δις ευρώ ή κατά 2,3%, με τη συνολική τους αξία να διαμορφώνεται στα 54,07 δις ευρώ έναντι 52,77 δις ευρώ κατά το 2018. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι εισαγωγές αυξήθηκαν στα 39,1 δις ευρώ από 36,8 δις ευρώ, δηλαδή κατά σχεδόν 2,3 δις ευρώ ή κατά 6,2%.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω κινήσεων, το εμπορικό έλλειμμα ενισχύθηκε το 2019 κατά 963 εκατ. ευρώ ή κατά 4,9%, στα -20,65 δις ευρώ από -19,69 δις ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2018.

Χωρίς τα πετρελαιοειδή, το εμπορικό έλλειμμα αυξήθηκε στα -16,39 δις ευρώ από -15,21 δις ευρώ, δηλαδή κατά 1,18 δις ευρώ, ή κατά 7,8%.

Η Ιταλία εξακολουθεί και κατά το 2019 (για 9η συνεχή χρονιά) να

αποτελεί τον σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών εξαγωγών, ενώ στη δεύτερη θέση παραμένει η Γερμανία, όπως και κατά το 2018. Ακολουθεί η Κύπρος με άνοδο μίας θέσης στη σχετική κατάταξη και μετά η Τουρκία, προς την οποία η μείωση των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων (κατά -3%) το 2019 είχε ως αποτέλεσμα να υποχωρήσει από την 3η θέση. Ακολουθούν, η Βουλγαρία στην ίδια θέση με το 2018, οι Η.Π.Α. και το Ηνωμένο Βασίλειο στις θέσεις 6 έως 7 αντίστοιχα, αμφότερες μία θέση παραπάνω από το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Στην 8η θέση βρίσκεται η Γαλλία (από 11η) προς την οποία καταγράφεται μεγάλη άνοδος των εξαγωγών (+17,5%) και έπεται ο Λίβανος, προς τον οποίο σημειώθηκε σημαντική μείωση των ελληνικών εξαγωγών (κατά -21,8%) και έτσι υποχώρησε από την 6η θέση που καταλάμβανε το 2018. Την πρώτη δεκάδα των κυριότερων προορισμών των ελληνικών εξαγωγών συμπληρώνει η Ισπανία, η οποία βρισκόταν σε αυτή τη θέση και κατά το 2018.

Πλην της πρώτης δεκάδας των χωρών-πελατών των ελληνικών προϊόντων για το 2018, αξίζει να σημειωθεί η άνοδος στην κατάταξη της Ιαπωνίας (36η θέση από 50ή) σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2018, όπως και η σημαντική πτώση στη σχετική κατάταξη της Σιγκαπούρης (50ή θέση από 22η). ■

Γυναικείο Επιχειρείν: Στασιμότητα στα ποσοστά των γυναικών στις ανώτερες διοικητικές θέσεις

Παρά την αλλαγή
του επιχειρηματικού
κλίματος και
το «ελληνικό
παράδοξο»

Το 78% των επιχειρήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, για το 2020, πραγματοποιεί δράσεις για την εξάλειψη των εμπόδων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην ανέλιξή τους σε ανώτερες διοικητικές θέσεις, σύμφωνα με την παγκόσμια έρευνα της Grant Thornton «Γυναίκειο Επιχειρείν: Εφαρμόζοντας το σχέδιο δράσης στην πράξη».

Στο μεταξύ, στην Ελλάδα παρά το γεγονός ότι το συνολικό ποσοστό των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις αυξήθηκε από το 22% το 2019 στο 24% το 2020, το ποσοστό των επιχειρήσεων με καμία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση παρουσίασε αντίστοιχα αύξηση.

Ειδικότερα, η έκθεση αναφέρει ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση αναπτυξιακών ευκαιριών στις γυναίκες (34%), τη δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς (34%) και την ευέλικτη εργασία (31%), παρουσίασε αύξηση σε όλο το φάσμα του δείγματος. Ωστόσο, το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις δεν παρουσιάζει κανένα σημάδι προόδου. Σήμερα, το ποσοστό των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις ανέρχεται στο 29%, το ίδιο ακριβώς με πέρυσι.

Η Χριστίνα Τσιρώνη, assurance partner της Grant Thornton στην Ελλάδα, σημειώνει ότι: «Ο αριθμός των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πρωτοβουλίες για τη δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς σημείωσε αύξηση από 31% το 2019 σε 34% το 2020. Ωστόσο, το ποσοστό εκπροσώπησης των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις δεν παρουσίασε καμία αύξηση αυτή τη χρονιά, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην υιοθέτηση και ουσιαστική εφαρμογή αμερόληπτων συστημάτων αξιολόγησης».

Από τη δική της μεριά η Francesca Lagerberg, global leader της Grant Thornton International Ltd, αναφέρει χαρακτηριστικά: «Είναι εξαιρετικά ενθαρρυντικό να βλέπουμε τις επιχειρήσεις να υλοποιούν στοχευμένες δράσεις και να εντατικοποιούν τις προσπάθειες με σκοπό την πρόσβαση των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις. Το 2018, μετά από τη σημαντική μεταστροφή του κοινωνικού κλίματος στον δυτικό κόσμο, σημειώθηκε μια μεγάλη αύξηση στην εκπροσώπηση των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις. Εφέτος όμως, τα ποσοστά έχουν σταθεροποιηθεί στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, αποδεικνύοντας ότι η ουσιαστική αλλαγή στις ανώτερες διοικητικές θέσεις είναι εύθραυστη».

Σήμερα οι επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να εντατικοποιούν τις προσπάθειές τους για την ενίσχυση της ισότητας, με αποτέλεσμα οι αγορές να αρχίσουν να βλέπουν μια αύξηση στα ποσοστά των γυναικών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις μέσα στα επόμενα χρόνια.

Η κ. Lagerberg δηλώνει: «Αν θέλουμε να συνεχίσουμε να βλέπουμε περισσότερες γυναίκες σε ανώτερες διοικητικές θέσεις, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να δείξουν την πρόθεσή τους για αλλαγή. Οι πολιτικές που διασφαλίζουν την πολυμορφία των απόψεων στη λήψη αποφάσεων, που ενσωματώνουν ισότιμες επαγγελματικές ευκαιρίες, που εναντιώνονται στις προκαταλήψεις κατά τη διαδικασία μιας πρόσληψης και που αναπτύσσουν μια κουλτούρα χωρίς αποκλεισμούς, είναι απαραίτητο να υφίστανται. Όταν αυτές οι πολιτικές γίνουν πράξη, θα πρέπει να ενδυναμώνονται και να επαναξιολογούνται τα-

κτικά, έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται η αποτελεσματικότητά τους. Η πραγματική αλλαγή μπορεί να επέλθει μόνο αν οι παραπάνω πολιτικές συνδυαστούν με την ουσιαστική δέσμευση της διοίκησης».

Τα σημαντικότερα ευρήματα για το 2019

- Οι γυναίκες κατέχουν το 29% των ανώτερων διοικητικών θέσεων στις επιχειρήσεις παγκοσμίως.
- Το 87% των επιχειρήσεων έχει τουλάχιστον μία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση.
- Το 78% των επιχειρήσεων έχει εντατικοποιήσει τις δράσεις για να αυξηθεί η ισότητα των φύλων. Συχνές πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων αποτελούν:
  - ◊ Δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς (34%)
  - ◊ Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης (34%)
  - ◊ Δυνατότητα ευέλικτης εργασίας (31%)
  - ◊ Αναθεώρηση διαδικασίας πρόσληψης (26%)
  - ◊ Παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων και coaching (26%)
  - ◊ Πρακτικές επιβράβευσης των ανώτερων στελεχών, άμεσα συνδεδεμένες με τους στόχους (23%)
  - ◊ Ποσοτώσεις βάσει φύλου (22%)
  - ◊ Αμερόληπτα εκπαιδευτικά προγράμματα (21%)

Τέλος, ο αριθμός των γυναικών CEO αυξήθηκε από το 15% το 2019 στο 20% το 2020, ενώ ο αριθμός των γυναικών CFO μειώθηκε από το 34% το 2019 στο 30% το 2020.

Τα παράδοξα της Ελλάδας

Στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι το συνολικό ποσοστό των γυναι-

κών σε ανώτερες διοικητικές θέσεις αυξήθηκε από το 22% το 2019 στο 24% το 2020, το ποσοστό των επιχειρήσεων με καμία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση παρουσίασε αντίστοιχα αύξηση.

Ειδικότερα, όπως υπογραμμίζει η Λίνα Καζά, assurance partner της Grant Thornton στην Ελλάδα, «οι επιχειρήσεις που δεν απασχολούν καμία γυναίκα σε ανώτερη διοικητική θέση ανήλθαν στο 24%, σε αντίθεση με πέρυσι, που το ποσοστό βρισκόταν στο 17%.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υιοθετήσουν πολιτικές ίσων ευκαιριών στη διαδικασία πρόσληψης και να ακολουθήσουν μια στοχευμένη και μεθοδική προσέγγιση σε ό,τι αφορά τα θέματα που σχετίζονται με τη δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς».

Σύμφωνα με τον Θανάση Ξύνα, assurance partner της Grant Thornton στην Ελλάδα, «το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων στην Ελλάδα δεν προβαίνει σε δράσεις για τη βελτίωση της ισότητας των δύο φύλων στις ανώτερες διοικητικές θέσεις.

Μάλιστα, σύμφωνα με την έρευνα, αυτό δηλώνεται από το 62% των επιχειρήσεων.

Όμως, οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να διακρίνουν ότι η επιτυχημένη λήψη αποφάσεων προέρχεται από την ποικιλία διαφορετικών απόψεων, και κυρίως από την αξιοποίηση του γυναικειού δυναμικού στην ηγεσία».

Τέλος, οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα αναφέρουν πως οι δράσεις που υλοποιούν οι επιχειρήσεις για να βελτιώσουν την ισότητα των φύλων είναι: η δημιουργία μιας κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς (32%), η δυνατότητα ευέλικτης εργασίας (20%), η εξασφάλιση πρόσβασης σε επαγγελματικές ευκαιρίες (17%) και τα εκπαιδευτικά προγράμματα και coaching (14%). ■

Σε λειτουργία η νέα ψηφιακή πλατφόρμα «e-katanalotis»

Σε λειτουργία βρίσκεται η νέα ψηφιακή πλατφόρμα «e-katanalotis», ένα σύγχρονο, εύχρηστο, διαλειτουργικό ψηφιακό μέσο, με το οποίο οι καταναλωτές και οι θεσμικοί φορείς της αγοράς θα μπορούν να παρατηρούν τη διαχρονική εξέλιξη της μέσης τιμής των βασικών αγαθών, όπως αυτή διαμορφώνεται στα σουπερμάρκετ.

Επιπλέον, οι χρήστες θα μπορούν να διαμορφώνουν το καλάθι με τα αγαθά της προτίμησής τους, προκειμένου να συγκρίνουν το τελικό κόστος, ώστε να επιλέγουν το κατάστημα που τους συμφέρει στην περιοχή τους, καθώς και να λαμβάνουν ενημερώσεις για συμφέρουσες αγορές.

Με τη νέα εφαρμογή θα αποστέλλονται στα κινητά των καταναλωτών οι τιμές βασικών προϊόντων. Αυτό θα αφορά τόσο τις τιμές των σουπερμάρκετ, όσο και τις τιμές των καυσίμων. Οι καταναλωτές, μάλιστα, θα μπορούν να πληροφορούνται για τις τιμές σε οποιοδήποτε κατάστημα ή πρατήριο στην περιοχή όπου βρίσκονται. Αυτό λόγω της χρήσης της υπηρεσίας του γεωεντοπισμού.

Πρόκειται στην ουσία για μια ψηφιακή πλατφόρμα στην οποία θα

αναρτώνται καθημερινά οι τιμές λιανικής αγαθών και καυσίμων. Η πλατφόρμα αυτή θα καταλήγει σε application. Μέσω της ενεργοποίησής του οι καταναλωτές θα εντοπίζονται γεωγραφικά και θα ενημερώνονται σχετικά.

Η νέα υπηρεσία θα αντικαταστήσει το παρατηρητήριο τιμών (e-prices). Το τελευταίο στην ουσία έχει εδώ και χρόνια εγκαταλειφθεί.

Ο σχεδιασμός προβλέπει ότι οι λιανέμποροι καθημερινά θα αναρτούν τις τιμές βασικών προϊόντων που θα οριστούν από το υπουργείο. Η αρχή θα γίνει με το λεγόμενο «καλάθι της νοικοκυράς». Στη συνέχεια η λίστα θα εμπλουτίζεται με περισσότερα προϊόντα. Η πλατφόρμα θα ταξινομεί τα προϊόντα και τις τιμές. Στο κινητό

του καταναλωτή θα εμφανίζεται ένας πλήρης τιμοκατάλογος για τα συγκεκριμένα προϊόντα ανά κατάσταση στην περιοχή όπου βρίσκεται. Έτσι ο καταναλωτής θα μπορεί να συγκρίνει τις τιμές σε όμοια προϊόντα και να επισκέπτεται για τις αγορές του το φθηνότερο κατάστημα. Επίσης εξετάζεται το ενδεχόμενο να υπάρξει και χάρτης που θα υποδεικνύει το φθηνότερο σημείο.

Το ίδιο θα ισχύει και για τα πρατήρια καυσίμων. Ο καταναλωτής θα μπορεί να πληροφορείται σε πραγματικό χρόνο για τις τιμές των καυσίμων στην περιοχή όπου βρίσκεται.

Επιπρόσθετα, οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα αφενός να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και αφετέρου να επικοινωνούν με το 1520 και τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή.

Τα εγκαινία

Τη νέα ψηφιακή πλατφόρμα εγκαινίασε στις αρχές Μαρτίου ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων Άδωνις Γεωργιάδης στις εγκαταστάσεις του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας (Ο.Κ.Α.Α.) στου Ρέντη.

Ο κ. Γεωργιάδης, εγκαινιάζοντας το παρατηρητήριο τιμών, υπογράμμισε ότι είναι ένα σημαντικό εργαλείο, προσβάσιμο σε κάθε καταναλωτή. Πρόκειται για ένα καλάθι 1.000 προϊόντων, των οποίων οι τιμές καταγράφονται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.

«Θέλουμε ένα έργο που θα πάει σε ψηφιακή εποχή το σύνολο των λειτουργιών της κεντρικής αγοράς, και να ελέγχεται η λειτουργία των καρτέλ. Είμαστε αμείλικτοι στα καρτέλ», είπε ο υπουργός και γνωστοποίησε ότι από την ίδια ημέρα θα ήταν έτοιμη η εφαρμογή για περιβάλλον Android, ενώ η εφαρμογή για iOS θα άρχιζε να λειτουργεί από τις 9 Μαρτίου.

Ο υφυπουργός Ανάπτυξης, αρμόδιος για τη Βιομηχανία και το Εμπόριο, Νίκος Παπαθανάσης, σημείωσε ότι είναι πρωτοποριακό για όλη την Ευρώπη, καθώς πρόκειται για ένα εργαλείο εποπτείας ενός υπουργείου το οποίο είναι ταυτόχρονα και ανοικτό στην κοινωνία.

Ο γενικός γραμματέας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, Παναγιώτης Σταμπουλίδης, ανέφερε ότι είναι η πρώτη ψηφιακή εφαρμογή της κυβέρνησης στην οποία συμμετέχουν αυτοβούλως οι επιχειρήσεις. Και είναι επιτυχία των ίδιων των επιχειρήσεων αυτή η εφαρμογή, καθώς σηματοδοτεί έναν νέο τύπο επικοινωνίας του ιδιωτικού τομέα με το δημόσιο και τους καταναλωτές, και απενοχοποιείται μια σχέση ιδιωτικού τομέα και δημοσίου.

Ο ίδιος σημείωσε ότι η εφαρμογή, εκτός από τις τιμές, θα έχει στο μέλλον και τιμές καυσίμων και σχολικών και άλλων κατηγοριών, ενώ περιλαμβάνει και χρηστικές πληροφορίες για τους καταναλωτές.

Ο διευθύνων σύμβουλος του Ο.Κ.Α.Α. Αλόστολος Αποστολάκος είπε ότι ο Ο.Κ.Α.Α. διασυνδέει τον πρωτογενή τομέα της παραγωγής με τους τελικούς καταναλωτές μέσα από τις 13 στρατηγικές εγκαταστάσεις του, αλλά και με την ψηφιακή εφαρμογή.

Από το σύστημα θα ωφεληθούν οι ίδιες οι επιχειρήσεις, σημείωσε ο ίδιος, και πρόσθεσε ότι οι πρώτες επιχειρήσεις θα λειτουργήσουν ως «ιεραπόστολοι», ενώ θα δημιουργηθεί ένα δεύτερο παρατηρητήριο χονδρικής. ■

Της Νικολέτας Μακρή

Επιταχύνονται οι ρυθμίσεις των κόκκινων δανείων

Αυξάνονται σημαντικά, φτάνοντας πλέον τις 2.509 στο τέλος Φεβρουαρίου 2020 από 1.368 στο τέλος του 2019, οι αιτήσεις των πολιτών που υποβάλλονται μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας.

Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από την πρώτη έκθεση προόδου (συγκεντρωτικά στοιχεία από 1.07.2019 μέχρι και 28.02.2020) για την εξέλιξη του ζητήματος της υπερχρέωσης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, που έδωσε στη δημοσιότητα η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Οικονομικών.

Επιπλέον, στις προτάσεις ρύθμισης που έχουν υποβληθεί από τις τράπεζες προς τους δανειολήπτες, μέσω της πλατφόρμας, παρατηρήθηκε αύξηση τον Φεβρουάριο κατά **45%** σε σχέση με τον Ιανουάριο.

Οι προτάσεις αυτές έχουν υπερδιπλασιαστεί από το τέλος του έτους, φτάνοντας τις **996** στο τέλος Φεβρουαρίου (από 402 στο τέλος του 2019).

Να σημειωθεί ότι σε όλες αυτές τις προτάσεις περιλαμβάνεται κρατική επιδότηση, η οποία φτάνει έως **50%** στη δόση του δανείου, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα διαγραφής οφειλών.

Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα έχει εγκριθεί κρατική επιδότηση μέχρι τη συνολική εξόφληση των δόσεων αποπληρωμής των δανείων που ρυθμίστηκαν, ύψους 7 εκατ. ευρώ, ενώ έχει πραγματοποιηθεί διαγραφή οφειλών σε δάνεια ύψους **5,2** εκατ. ευρώ.

Ήδη, μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, **481** δανειολήπτες –ήτοι **208** περισσότεροι από τον Ιανουάριο– έχουν ανταποκριθεί θετικά στις προτάσεις που τους έχουν γίνει και έχουν διασώσει την κύρια κατοικία τους, ενώ οι υπόλοιποι 515 έχουν προθεσμία ενός μηνός για να αποδεχθούν την πρόταση της τράπεζας.

Περαιτέρω, από τα στοιχεία της έκθεσης φαίνεται ότι από τον Ιούλιο του 2019 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2020 ρυθμίστηκαν επιτυχώς, τόσο από τις τράπεζες όσο και από τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, **186.986** δάνεια.

Από αυτά περίπου **65.000** είναι στεγαστικά δάνεια, εκ των οποίων περίπου **43.000** αφορούν δάνεια με υποθήκη ή προσημείωση στην κύρια κατοικία.

Επιπρόσθετα πρέπει να τονιστεί ότι από τον συνολικό αριθμό δανείων που έχουν ρυθμιστεί από τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, από τον Ιούλιο του 2019 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2020, έχει διενεργηθεί διαγραφή οφειλής στα **8** από

τα 10 δάνεια.

Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας για την Προστασία της Κύριας Κατοικίας, σύμφωνα με τον Ν. 4605/2019

Γενικά στατιστικά στοιχεία:

- Ρυθμίστηκαν 19,1 εκατ. ευρώ δανειακών απαιτήσεων με υποθήκη ή προσημείωση στην κύρια κατοικία.
- Έχει πραγματοποιηθεί διαγραφή οφειλών, ύψους 5,2 εκατ. ευρώ.
- Εγκρίθηκε κρατική επιδότηση, μέχρι τη συνολική εξόφληση των δόσεων αποπληρωμής των δανείων που ρυθμίστηκαν, ύψους 7 εκατ. ευρώ.
- Η μέση αξία κύριας κατοικίας που προστατεύεται ανέρχεται στις 80,1 χιλ. ευρώ, ενώ 45,4 χιλ. ευρώ είναι το μέσο ποσό ρύθμισης.
- Το μέσο ποσοστό κρατικής επιδότησης είναι 36,7% της μηνιαίας δόσης.
- Το μέσο ποσοστό διαγραφής οφειλών ανέρχεται στο 21,3% των δανειακών απαιτήσεων που ρυθμίστηκαν.

Αναλυτικά στοιχεία αιτήσεων:

- 2.509 αιτήσεις έχουν υποβληθεί και διαβιβαστεί στις τράπεζες.
- 996 προτάσεις ρύθμισης χρέους έχουν δοθεί από τις τράπεζες και εκκρεμεί η ετοιμασία των υπόλοιπων, με προθεσμία τον 1 μήνα.
- 481 προτάσεις ρύθμισης έχουν αποδεχθεί οι δανειολήπτες και εκκρεμεί η αποδοχή των 515 υπόλοιπων.

Ο πολίτης, αφού λάβει την πρόταση ρύθμισης χρέους και τη σχετική σύμβαση από την τράπεζα, έχει προθεσμία 1 μήνα για να την εξετάσει και είτε να την αποδεχθεί είτε να την απορρίψει. Αν την απορρίψει, τότε τερματίζεται η διαδικασία. Αν την αποδεχθεί, τότε προχωρά παρακάτω η διαδικασία, στην επιδότηση.

- Σε 420 πολίτες έχει εγκριθεί η κρατική επιδότηση. Η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.), αφού ο πολίτης αποδεχθεί την ανωτέρω σύμβαση, εγκρίνει την επιδότηση, μέσα σε 1 μήνα, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια του νόμου.

Στοιχεία σχετικά με την ανταπόκριση στα ερωτήματα των πολιτών μέσω του Helpdesk της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Προστασίας Κύριας Κατοικίας (Η.Π.Π.Κ.Κ.):

Η Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. έχει δημιουργήσει ειδικό helpdesk, το οποίο λειτουργεί μέσω της ιστοσελίδας της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. (www.keyd.gov.gr) και υποστηρίζει τους δανειολήπτες, απαντώντας καθημερινά στα ερωτήματά τους σχετικά με την Η.Π.Π.Κ.Κ. Από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας η ομάδα υποστήριξης της Η.Π.Π.Κ.Κ. της Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. έχει απαντήσει συνολικά σε περισσότερα από 8.360 ερωτήματα, ενώ τον τελευταίο μήνα σε 1.355 ερωτήματα.

Στοιχεία για την εξυπηρέτηση των πολιτών μέσω των Κέντρων και Γραφείων Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών (Κ.Ε.Υ.Δ.-Γ.Ε.Υ.Δ.):

Στα 44 Κέντρα και Γραφεία Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών, τα οποία λειτουργούν πανελλαδικά, οι πολίτες μπορούν να ενημερώνονται για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και για τις δυνατότητες που παρέχει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, όχι μόνο για την προστασία της κύριας κατοικίας, αλλά και για ρυθμίσεις λοιπών οφειλών.

Μέχρι σήμερα έχουν εξυπηρετηθεί συνολικά 20.240 οφειλέτες με συνεχώς αυξανόμενη τάση. Τον Φεβρουάριο του 2020 οι οφειλέτες που εξυπηρετήθηκαν από τα Κ.Ε.Υ.Δ.-Γ.Ε.Υ.Δ. ήταν 935.

Στην τηλεφωνική γραμμή 213 2125730 όλοι οι πολίτες μπορούν να κλείνουν ραντεβού για εξατομικευμένη συμβουλευτική ενημέρωση στα Κ.Ε.Υ.Δ./Γ.Ε.Υ.Δ. ■

Του Χρήστου Κολώνα

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας: Παραμένει κυρίαρχη η Δ.Ε.Η.

Κοντά στο 1,1 εκατομμύριο έχουν ανέλθει οι καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που ανήκουν πλέον σε ιδιώτη προμηθευτή και όχι στη Δ.Ε.Η.

Όπως αναφέρουν πληροφορίες, οι ιδιωτικές εταιρείες φαίνεται να αναπτύσσουν μια δυναμική προσέλκυση νοικοκυριών και επιχειρήσεων χαμηλής τάσης, και επίσημα στοιχεία αρμόδιων αρχών δείχνουν πως οι περίπου 20 ανταγωνιστές της δημόσιας επιχείρησης αθροίζουν το προαναφερόμενο νούμερο.

Βέβαια, η συντριπτική πλειοψηφία ανήκει σε τέσσερις με πέντε εταιρείες, εκ των οποίων οι τέσσερις διαθέτουν και δικές τους μονάδες ηλεκτροπαραγωγής.

Σε αριθμό μετρητών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας οι ιδιώτες προμηθευτές αντιπροσωπεύουν πια περίπου το 16% επί του συνόλου, το οποίο ανέρχεται σε 7.570.000. Σημειώνεται ότι επίσης σε 140.000 απαριθμούνται οι πελάτες της καθολικής υπηρεσίας.

Μία τελείως διαφορετική εικόνα της αγοράς δίνουν τα στοιχεία που μετρά το Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας και αφορούν τα φορτία κατανάλωσης. Τα τελευταία δεδομένα του Δεκεμβρίου δείχνουν ότι οι εναλλακτικοί προμηθευτές κατέχουν το 29% με 30% και η

Δ.Ε.Η. σχεδόν το 72%.

Συνεπώς η Δ.Ε.Η., με στοιχεία πραγματικής οικονομίας, παραμένει ο κυρίαρχος παίκτης, με 6.360.000 μετρητές.

Πάντως, ο ανταγωνισμός είναι έντονος τα τελευταία δύο χρόνια και ενδεικτικό είναι το στοιχείο της μετακίνησης των καταναλωτών από προμηθευτή σε προμηθευτή. Το 2019 οι μετακινήσεις πελατών από εταιρεία σε εταιρεία λιανικής σχεδόν διπλασιάστηκαν. Ο αριθμός των καταναλωτών ανήλθε στους 627.000, ενώ το 2018 ήταν 338.000.

Οι ταχύτητες με τις οποίες οι πελάτες μεταπηδούν από πάροχο σε πάροχο ρεύματος είναι εντυπωσιακές. Σύμφωνα με στοιχεία της Ρ.Α.Ε. που παρουσιάστηκαν τον περασμένο Σεπτέμβριο, το πρώτο εξάμηνο του 2019 οι μετακινήσεις ήταν 226.779. Πράγμα που σημαίνει ότι κατά το δεύτερο μισό της περασμένης χρονιάς ο αριθμός αυτός τριπλασιάστηκε.

Κάτι που, σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, μπορεί να συνδέεται χρονικά και με τις αυξήσεις των τιμολογίων ρεύματος της Δ.Ε.Η., αν

υποθεθεί ότι ένα μεγάλο μέρος των μετακινήσεων προέρχεται από τη δημόσια επιχείρηση. Αν και κύκλοι της τελευταίας υποστηρίζουν ότι ο ρυθμός της φυγής πελατών ανακόπηκε προς το τελευταίο τρίμηνο του έτους, και υπάρχουν μάλιστα και επιστροφές καταναλωτών από ιδιωτικές εταιρείες στη Δ.Ε.Η.

Η αγορά κινήθηκε ιδιαίτερα δυναμικά τη χρονιά που πέρασε. Οι καταναλωτές είχαν να επιλέξουν μεταξύ 40 προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οι ενεργοί προμηθευτές ήταν 20. Στο μεταξύ όπως προκύπτει από στοιχεία της Ρ.Α.Ε., παρά την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρισμού από το 2008, η Δ.Ε.Η. συνεχίζει να χάνει με το σταγονόμετρο μερίδιο στην προμήθεια! Σήμερα, 11 χρόνια μετά, το ποσοστό της κινείται στα επίπεδα του 70%.

Την ίδια περίοδο οι προμηθευτές εκτινάχθηκαν στους 25, ενώ χαμηλά είναι τα ποσοστά κινητικότητας, δηλαδή του αριθμού των πελατών που μετακινούνται από προμηθευτή σε προμηθευτή.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ρ.Α.Ε. για το πρώτο εξάμηνο του 2019, στο σύνολο των καταναλωτών της χαμηλής και μέσης τάσης (6.756.881)

του διασυνδεδεμένου δικτύου (εκτός νησιών) μόλις 226.779 άλλαξαν προμηθευτή. Έτσι το ποσοστό κινητικότητας ήταν μόλις 3,35%.

Σύμφωνα πάντα με τη Ρ.Α.Ε., στα νησιά (μη διασυνδεδεμένο δίκτυο) από τους συνολικούς 792.605 καταναλωτές χαμηλής και μέσης τάσης, μόλις 19.590 μετακινήθηκαν από πάροχο σε πάροχο, ήτοι το 2,47%.

Σημειώνεται ότι η κινητικότητα υπολογίζει την εναλλαγή προμηθευτών και όχι τον συνολικό αριθμό των πελατών των εναλλακτικών παρόχων ρεύματος.

Ο ανταγωνισμός αναμένεται να οξυνθεί εφέτος, καθώς η Δ.Ε.Η. ετοιμάζει τα νέα προϊόντα της γύρω στην άνοιξη. Πρόκειται για υπηρεσίες που δεν θα συνδυάζουν μόνο ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο. Η διοίκηση έχει προϋδεάσει και για την προσφορά κι άλλων υπηρεσιών που θα συμπληρώνουν την κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών σε ρεύμα.

Όπως την ενεργειακή απόδοση ή και τις συνεργασίες με εταιρείες ηλεκτρικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, λένε οι πληροφορίες. ■

Του Κώστα Βουτσαδάκη

Απλοποίηση και επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Ρυθμίσεις για απλοποίηση και επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με οριζόντιες ρυθμίσεις, αλλά και ειδικά μέτρα για τις ανανεώσιμες πηγές και τις προστατευόμενες περιοχές, προωθεί το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με νομοσχέδιο που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Τα μέτρα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, για την οποία σήμερα απαιτείται χρονικό διάστημα που φθάνει μέχρι και τα 8 χρόνια (!), διαρθρώνονται σε τρεις άξονες:

1. Σύντμηση των προθεσμιών σε 120 ημέρες, με προβλέψεις για την αυστηρή τήρησή τους.
2. Περιορίζονται σε 3 τα στάδια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Επιπλέον, προβλέπονται συνέπειες για την υπέρβαση των σχετικών προθεσμιών, και μέριμνα ώστε οι προθεσμίες του νόμου να μην «παγώνουν».

Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει τον έλεγχο πληρότητας του φακέλου: με την άπρακτη παρέλευση των προθεσμιών ο φάκελος θεωρείται πλήρης. Το δεύτερο στάδιο αφορά τις γνωμοδοτήσεις των αρμόδιων υπηρεσιών: με την άπρακτη παρέλευση των προθεσμιών οι γνωμοδοτήσεις θεωρούνται θετικές, συνεπώς δεν θα

κολύεται η συνέχιση της διαδικασίας. Εξαιρέση θα αποτελούν οι ουσιώδεις γνωμοδοτήσεις (π.χ. αρχαιολογικών και δασικών) που θα παραπέμπονται στο Κεντρικό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης – ΚΕ.Σ.Π.Α. (για έργα Α1) και στο Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης – ΠΕ.Σ.Π.Α. (για έργα Α2). Η σύγκληση του ΚΕ.Σ.Π.Α. και του ΠΕ.Σ.Π.Α. θα γίνεται εντός 20 ημερών, και στη συνεδρίαση θα παρίσταται υποχρεωτικά και θα γνωμοδοτεί ο προϊστάμενος της γενικής διεύθυνσης της υπηρεσίας που δεν γνωμοδότησε εμπρόθεσμα.

Στο τρίτο στάδιο ενοποιούνται τρεις διαδικασίες: αξιολόγηση γνωμοδοτήσεων και της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), σύνταξη Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) και έκδοση Α.Ε.Π.Ο. Με την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των 30 ημερών, ο γενικός γραμματέας του Υ.Π.Ε.Ν.

(ή ο συντονιστής της αποκεντρωμένης διοίκησης για έργα Α2) θα υποχρεούνται να προβεί στην έκδοση της Α.Ε.Π.Ο. Επιπλέον, υπάρχει πρόβλεψη για τη μελλοντική δυνατότητα έκδοσης ενιαίας άδειας, με ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών όρων (one-stop-shop).

3. Εισάγονται στη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης οι πιστοποιημένοι ιδιώτες αξιολογητές, όπως συμβαίνει στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα να διεκπεραιώνονται από τους ίδιους όλα τα στάδια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Με άλλες διατάξεις απλοποιείται η διαδικασία τροποποίησης και ανανέωσης των περιβαλλοντικών όρων. Συγκεκριμένα:

- Αυξάνεται από 10 σε 15 χρόνια η διάρκεια ισχύος των περιβαλλοντικών όρων, ώστε να περιοριστούν οι φάκελοι για ανανεώσεις Α.Ε.Π.Ο. Επίσης παρέχεται η δυνατότητα παράτασης της διάρ-

κειας ισχύος Α.Ε.Π.Ο. για έργα ή δραστηριότητες που διαθέτουν EMAS ή ISO.

- Για τις τροποποιήσεις εισάγεται η διαδικασία screening –με υποβολή ενός απλοποιημένου φακέλου– με την οποία η περιβαλλοντική αρχή μπορεί να κρίνει ποιες τροποποιήσεις είναι επουσιώδεις και ποιες ουσιώδεις. Με υπουργική απόφαση θα τεθούν σαφή κριτήρια για τη διάκριση μεταξύ ουσιωδών και επουσιωδών τροποποιήσεων, και στην περίπτωση των επουσιωδών τροποποιήσεων προβλέπεται ταχεία απλοποιημένη διαδικασία για την έκδοση απόφασης τροποποίησης ή ανανέωσης περιβαλλοντικών όρων. Στην περίπτωση των ουσιωδών τροποποιήσεων, οι αναγκαίες γνωμοδοτήσεις θα περιορίζονται αυστηρώς στο αντικείμενο της τροποποίησης του έργου.

Σημειώνεται ότι οι φάκελοι ανανέωσης και τροποποίησης Α.Ε.Π.Ο. (που θα περιοριστούν δραστικά με τις νέες ρυθμίσεις) αντιπροσω-

πεύουν την πλειονότητα των υποθέσεων που φθάνουν στη διοίκηση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υ.Π.Ε.Ν., κατά την επταετία 2012-2017 εκδόθηκαν 3.512 Α.Ε.Π.Ο. για νέες δραστηριότητες και 5.089 για ανανεώσεις/τροποποιήσεις.

Οι ειδικότερες ρυθμίσεις για τις προστατευόμενες περιοχές και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, θα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα εξής:

Α. Δημιουργείται ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.Π.Ε.Κ.Α.) που θα εποπτεύεται από το Υ.Π.Ε.Ν. και ο οποίος θα λειτουργεί επιτελικά, θα χαράσσει την πολιτική, θα συντονίζει την εφαρμογή της και θα διαχειρίζεται την αυξημένη χρηματοδότηση για τις περιοχές αυτές. Ο Οργανισμός θα συνάψει μνημόνια συνεργασίας με τις αποκεντρωμένες διοικήσεις για τη φύλαξη των περιοχών. Επιπλέον, ο Ο.ΦΥ.Π.Ε.Κ.Α. θα συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τις περιφέρειες και με δήμους για την πραγμα-

τοποίηση έργων και για αναπτυξιακά προγράμματα. Οι περιφέρειες και οι δήμοι θα χρηματοδοτούνται σχετικά.

Καταργούνται τα 36 διοικητικά συμβούλια των φορέων διαχείρισης και δημιουργούνται 24 αποκεντρωμένες δομές (Μ.Δ.Π.Π.) στο πλαίσιο του φορέα για την εποπτεία, την επιστημονική παρακολούθηση και την ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών. Ο αριθμός των δομών είναι αντίστοιχος με τον αριθμό των σχεδίων διαχείρισης που εκπονούνται για τις περιοχές αυτές. Στο πλαίσιο καθεμίας από τις 24 δομές θα λειτουργεί μια ειδική επιτροπή, που θα αποτελείται από εκπροσώπους της επιστημονικής κοινότητας, των περιβαλλοντικών οργανώσεων και της αυτοδιοίκησης, και θα έχει ουσιαστική συμβολή στην πολιτική προστασίας των περιοχών.

Σημειώνεται ότι σε σχετική ομιλία του για το θέμα, ο πρόεδρος του Ε.Β.Ε.Α. και της Κ.Ε.Ε. Κωνσταντίνος Μίχαλος τόνισε ότι «Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως περιοχής Natura 2000 δεν σημαίνει ότι πρέπει να διακοπούν όλες οι οικονομικές δραστηριότητες» και πρόσθεσε:

«Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθούν προσαρμογές ή αλλαγές, με στόχο την προστασία των ειδών και των οικοτόπων χάριν των οποίων η περιοχή εντάχθηκε στο δίκτυο Natura 2000, ή μέτρα αποκατάστασης προκειμένου να επανέλθει μια ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Σε κάθε περίπτωση πάντως, πρέπει να αξιολογούνται οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, σε συνδυασμό με τις ειδικές περιβαλλοντικές συνθήκες κάθε περιοχής». Σύμφωνα με τα στοιχεία που επεσήμανε ο κ. Μίχαλος, το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα περιλαμβάνει 446 περιοχές, με συνολική επιφάνεια στην ξηρά 36.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων περίπου ή 27,3% της χερσαίας έκτασης της Ελλάδας, και θαλάσσιο τμήμα 23.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων περίπου.

Β. Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: Σε ό,τι αφορά τις ανανεώσιμες πηγές η βασική ρύθμιση είναι η αντικατάσταση της άδειας παραγωγής, που εκδίδεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), με τη Βεβαίωση Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία θα προκύπτει μετά από μια σύντομη και αυτοματοποιημένη διαδικασία ελέγχου της αίτησης, με μείωση στο ελάχιστο των δικαιολογητικών που απαιτούνται.

Σημειώνεται ότι σήμερα στη Ρ.Α.Ε. εκκρεμούν περισσότερες από 1.800 αιτήσεις (περίπου 29 GW) για έκδοση άδειας παραγωγής και ακόμη αξιολογούνται αιτήσεις του 2018, ενώ απαιτούνται 29 βήματα από την άδεια παραγωγής μέχρι τη σύμβαση πώλησης ηλεκτρικού ρεύματος. Το νέο αδειοδοτικό πλαίσιο θα καταλαμβάνει τόσο τις νέες αιτήσεις όσο και τις εκκρεμείς, ώστε η εκκαθάριση των συσσωρευμένων εκκρεμών αιτήσεων να γίνεται σε χρονικό διάστημα λίγων μηνών.

Επίσης καταργείται η υποχρέωση καταβολής τέλους διατήρησης της άδειας από 1.1.2020 και στο εξής θα καταβάλλεται εφάπαξ ειδικό τέλος για την έκδοση της βεβαίωσης. Σε δεύτερη φάση θα ακολουθήσουν παρεμβάσεις στα επόμενα στάδια της διαδικασίας μέχρι τη σύμβαση πώλησης ηλεκτρικού ρεύματος. Στόχος είναι στο τέλος του 2021 οι επενδύσεις σε Α.Π.Ε. να αδειοδοτούνται σε 2 χρόνια (+1 για εξαιρετικές περιστάσεις), σύμφωνα με τη σχετική κοινοτική οδηγία, από 3-4 χρόνια για τα φωτοβολταϊκά και 6-8 για τα αιολικά που είναι η σημερινή κατάσταση. ■

Του Παναγιώτη Ευθυμιάδη

Λίφτινγκ στις αστικές συγκοινωνίες με 800 νέα λεωφορεία

φωτό Κώστας Λακαφώσης

Μεγάλες αλλαγές έρχονται από το 2021 στις αστικές συγκοινωνίες, με στόχο να αναβαθμιστεί η μετακίνηση με λεωφορεία τόσο στην Αθήνα, όσο και στη Θεσσαλονίκη.

Όπως είναι γνωστό, έχουν γίνει κατ' επανάληψη δηλώσεις για την προμήθεια 1.000 λεωφορείων, φαίνεται, όμως, ότι τελικά αυτός ο αριθμός περιορίζεται, καθώς στο Υπουργείο Υποδομών ετοιμάζονται για διαγωνισμό που θα προβλέπει την προμήθεια 750-800 λεωφορείων.

Αυτά τα λεωφορεία θα κληθούν να καλύψουν τις ανάγκες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Ο σχετικός διαγωνισμός αναμένεται μέσα στους επόμενους μήνες και δεν θα περιέχει μόνο έναν τύπο λεωφορείου, αλλά αρκετούς διαφορετικούς.

«Σίγουρα για Θεσσαλονίκη και Αθήνα θα γίνει προμήθεια περισσότερων των 750-800 λεωφορείων, αριθμός που προκύπτει από μελέτες που γίνονται και οι οποίες θα ολοκληρωθούν άμεσα, αφού στόχος του υπουργείου είναι να προκηρυχθεί ο διαγωνισμός ως τον

Ιούλιο», έχει δηλώσει ο αρμόδιος υπουργός Μεταφορών και Υποδομών, Κώστας Καραμανλής.

Μάλιστα σχετικές πληροφορίες αναφέρουν ότι για τον διαγωνισμό είναι σε εξέλιξη συζητήσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, που θα συμμετάσχει στο συνολικό project της προμήθειας των νέων λεωφορείων.

Το υπουργείο συνεργάζεται με τους τεχνικούς συμβούλους για να προσδιορίσει ακριβώς τον συνολικό αριθμό νέων λεωφορείων που χρειάζονται, αλλά και τον τύπο των λεωφορείων που θα προμηθευτεί.

Στόχος είναι, εφόσον προχωρήσει ομαλά η διαγωνιστική διαδικασία, από τα μέσα με τέλη του 2021 να έχουμε τις πρώτες παραδόσεις λεωφορείων.

Ο διαγωνισμός θα αφορά μόνο καινούργια λεωφορεία, διαφόρων τύπων καυσίμου, και κάποια λεωφορεία θα είναι ηλεκτροκίνητα, κάποια υβριδικά και κάποια θα είναι ντιζελ καινούργιας τεχνολογίας.

Σήμερα στην Αθήνα κυκλοφορούν κάτω από 1.100 λεωφορεία και ο μέσος όρος του χρόνου (χρονοαπόσταση) που περιμένει ο πολίτης για να πάρει ένα λεωφορείο είναι 20 λεπτά.

Ο διαγωνισμός κρίνεται απαραίτητος διότι μέχρι το 2023 αποσύρονται 700 λεωφορεία.

Μάλιστα, το ένα τρίτο τουλάχιστον των νέων αυτών λεωφορείων θα είναι ηλεκτροκίνητα και γι' αυτό θα απαιτηθεί προσεκτικός σχεδιασμός αναφορικά με τις διαδρομές που θα καλύπτουν τα νέα λεωφορεία και τις κλιματολογικές συνθήκες.

Μέρος των λεωφορείων θα είναι και φυσικού αερίου. Στον διαγωνισμό που είχε προκηρύξει η προηγούμενη κυβέρνηση, προβλεπόταν η αγορά 750 λεωφορείων, 450 εκ των οποίων για την Αθήνα και 300 για τη Θεσσαλονίκη.

Ο διαγωνισμός που ακυρώθηκε προέβλεπε την προμήθεια 750 οχημάτων, ενώ με τον καινούργιο ο αριθμός τους θα αυξηθεί, ενώ παράλληλα θα αλλάξει το μείγμα.

Έτσι στον νέο διαγωνισμό θα προβλέπεται πως περίπου το ένα τρίτο θα είναι ηλεκτρικά οχήματα, ένα άλλο ποσοστό θα κινούνται με φυσικό αέριο, αλλά θα περιλαμβάνεται και η προμήθεια μικρού αριθ-

μού πετρελαιοκίνητων λεωφορείων.

Ο προηγούμενος διαγωνισμός ακυρώθηκε, με τη νέα ηγεσία του Υπουργείου Υποδομών να υποστηρίζει πως δεν είχε προηγηθεί η απαραίτητη μελέτη, ενώ είχαν ήδη υπάρξει προσφυγές από υποψηφίους.

Ο προηγούμενος διαγωνισμός ήταν προϋπολογισμού 461 εκατ. ευρώ. Αντικείμενό του ήταν «η προμήθεια αστικών λεωφορείων διαφορετικών τεχνολογιών για τις μείζονες περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης, η προμήθεια παρελκομένων (φορτιστών βραδείας φόρτισης και ταχυφορτιστών) αυτών και η συντήρηση-επισκευή των αστικών λεωφορείων και των παρελκομένων τους» για χρονική περίοδο 15 ετών.

Ο διαγωνισμός αφορούσε την «προμήθεια 100 πετρελαιοκίνητων αρθρωτών αστικών λεωφορείων 18 μέτρων (m), κατηγορίας EURO VI, 200 απλών αστικών λεωφορείων συμπίεσμένου φυσικού αερίου 12 m (CNG), με δικαίωμα προαίρεσης άλλων 130, ήτοι σύνολο 330, 190 απλών ηλεκτρικών αστικών λεωφορείων 12m, με δικαίωμα προαίρεσης άλλων 130, ήτοι σύνολο 320». Ο μειοδότης θα προχωρούσε, επίσης, στην «προμήθεια παρελκομένων, ήτοι 190 σταθερών φορτιστών βραδείας φόρτισης, με δικαίωμα προαίρεσης άλλων 130, ήτοι σύνολο 320, 13 κινητών φορτιστών βραδείας φόρτισης, με δικαίωμα προαίρεσης άλλων 9, ήτοι σύνολο 22 και 19 ταχυφορτιστών, με δικαίωμα προαίρεσης άλλων 13, ήτοι σύνολο 32, για τα ηλεκτρικά αστικά λεωφορεία».

Τι αφορούσε ο διαγωνισμός:

Θεσσαλονίκη

- 150 ηλεκτροκίνητα (12 μ.),
- 150 με κινητήρα συμπίεσμένου φυσικού αερίου (12 μ.) και
- 50 πετρελαιοκίνητα Euro VI (18 μ.).

Αθήνα

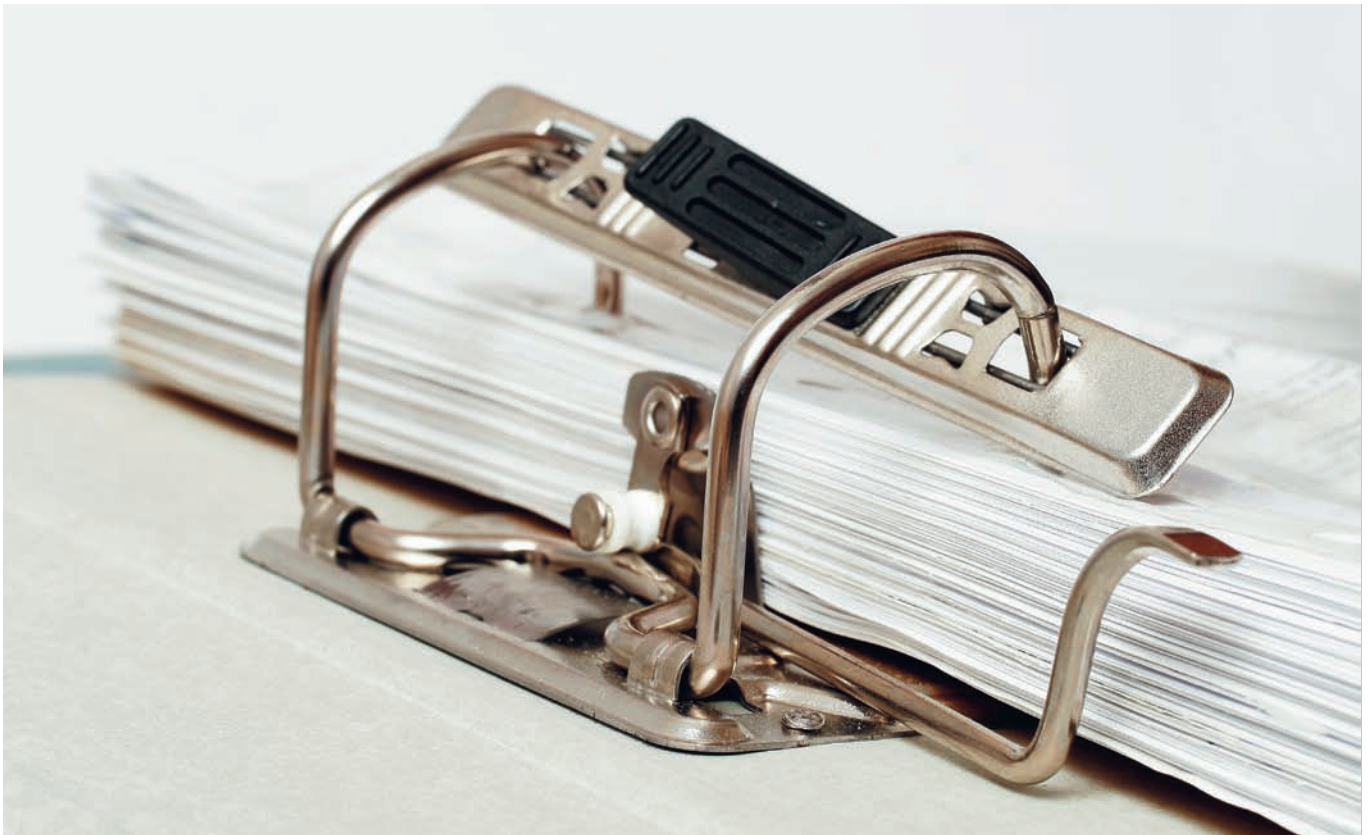
- 170 ηλεκτροκίνητα (12 μ.),
- 180 με κινητήρα συμπίεσμένου φυσικού αερίου (12 μ.) και
- 50 πετρελαιοκίνητα Euro IV (18 μ.). ■

Περί της μετατροπής των επιχειρήσεων

Ο νόμος 4601 (Φ.Ε.Κ. Α' 44/09.03.2019) «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της οδηγίας 2014/55/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις» εισήγαγε στο δίκαιό μας συγκεκριμένες διαδικασίες και λεπτομερειακούς όρους για την περίπτωση της μετατροπής επιχειρήσεων από μία νομική μορφή σε άλλη.

Οι γενικές διατάξεις για τη μετατροπή περιλαμβάνονται στα άρθρα 104 και επόμενα του νόμου αυτού. Το άρθρο 104 αναφέρει ότι μετατροπή είναι η πράξη με την οποία μία εταιρεία, χωρίς να λυθεί και να τεθεί υπό εκκαθάριση, μεταβάλλει τη νομική μορφή της διατηρώντας τη νομική της προσωπικότητα. Το ακολουθούν άρθρο 105, με τον τίτλο «Εφαρμογή της διαδικασίας για την ίδρυση της νέας εταιρικής μορφής», ορίζει ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος για τη μετατροπή, εφαρμόζεται ανάλογα, στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο, η διαδικασία ίδρυσης της νέας νομικής μορφής.

Το άρθρο 106, «Λεπτομερής γραπτή έκθεση και ενημέρωση για τη μετατροπή», προβλέπει ότι το διοικητικό συμβούλιο ή οι διαχειριστές της υπό μετατροπή εταιρείας συντάσσουν λεπτομερή έκθεση, η οποία περιέχει σχέδιο της απόφασης της συνέλευσης ή των εταιρών για τη μετατροπή. Η έκθεση εξηγεί και δικαιολογεί από νομική και οικονομική άποψη τη μεταβολή της νομικής μορφής της εταιρείας, και ειδικότερα τη θέση των μετόχων ή των εταιρών στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή. Εφόσον η υπό μετατροπή εταιρεία ανήκει σε όμιλο, σύμφωνα με το Παράρτημα Α' του Ν. 4308/2014, το διοικητικό συμβούλιο ή οι διαχειριστές παρέχουν πληροφορίες αναφορικά και με τις άλλες εταιρείες του ομίλου, η νομική και οικονομική θέση των οποίων είναι απαραίτητη για την εξήγηση και τη δικαιολόγηση της μετατροπής. Η έκθεση της προηγούμενης παραγράφου καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ., δημοσιεύεται στον διαδικτυακό του τόπο και υποβάλλεται στη συνέλευση ή στους εταίρους, συμπερι-

λαμβανομένων σε κάθε περίπτωση των μετόχων ή των εταιρών που αποφασίζουν σύμφωνα με το άρθρο 108. Η έκθεση δεν είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει πληροφορίες και στοιχεία η δημοσιοποίηση των οποίων μπορεί να προκαλέσει σημαντική βλάβη στην υπό μετατροπή εταιρεία ή, στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου της παραπάνω παραγράφου 1, σε άλλη εταιρεία του ομίλου. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση εξηγεί τους λόγους για τους οποίους οι οικείες πληροφορίες και τα στοιχεία παραλείπονται. Δεν απαιτείται έκθεση του διοικητικού συμβουλίου ή των διαχειριστών, σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφόσον οι μέτοχοι ή οι εταίροι και οι κάτοχοι άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου συμφωνούν εγγράφως να μην καταρτιστεί έκθεση. Το σχετικό έγγραφο πρέπει να έχει θεωρηθεί από τα πρόσωπα που προβλέπονται στο άρθρο 446 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή από δικηγόρο.

Το άρθρο 107 «Διαθεσιμότητα των εγγράφων για εξέταση από τους μετόχους ή τους εταίρους» ορίζει ότι κάθε μέτοχος ή εταίρος έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση στην έδρα της υπό μετατροπή εταιρείας, κατά τη χρονική περίοδο που ορίζεται στο άρθρο 120, στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 129 και στην παράγραφο 4 του άρθρου 136 κατά περίπτωση, των εξής τουλάχιστον εγγράφων: α) της έκθεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 106, β) των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των ετήσιων εκθέσεων διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου ή των διαχειριστών της υπό μετατροπή εταιρείας των τριών (3) τελευταίων ετών, γ) κατά περίπτωση, της έκθεσης της παραγράφου 2 του άρθρου 123. Κάθε μέτοχος ή εταίρος

μπορεί να λάβει πλήρες αντίγραφο ή, αν το επιθυμεί, απόσπασμα των εγγράφων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, ατελώς και με απλή αίτηση προς την εταιρεία. Εφόσον μέτοχος ή εταίρος έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για τη χρήση, από την υπό μετατροπή εταιρεία, των ηλεκτρονικών μέσων για τη διαβίβαση των πληροφοριών, τα εν λόγω αντίγραφα ή αποσπάσματα μπορεί να παρασχεθούν στον συγκεκριμένο μέτοχο ή εταίρο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η υπό μετατροπή εταιρεία απαλλάσσεται από την υποχρέωση να καταστήσει τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 έγγραφα διαθέσιμα στην έδρα της, εφόσον, για συνεχή χρονική περίοδο που είναι η ίδια με εκείνη που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα καταστήσει διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται εφόσον η ιστοσελίδα παρέχει στους μετόχους ή στους εταίρους τη δυνατότητα, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, να μεταφορτώνουν και να εκτυπώνουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Στην τελευταία περίπτωση, η εταιρεία υποχρεούται να θέτει τα έγγραφα στη διάθεση των μετόχων ή των εταίρων στην έδρα της. Η εταιρεία, με τη νέα νομική της μορφή, διατηρεί τις πληροφορίες στην ιστοσελίδα της για περίοδο δύο (2) ετών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης για τη μετατροπή. Προσωρινή διακοπή της πρόσβασης στην ιστοσελίδα, η οποία προκαλείται από τεχνικούς ή άλλους λόγους, δεν θίγει το κύρος των πράξεων που έχουν αναρτηθεί σε αυτή. Με απόφαση του υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί η απαλλαγή που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 να εξαρτάται από

όρους και περιορισμούς που είναι απαραίτητοι για να προστατευτεί η ασφάλεια της ιστοσελίδας και η γνησιότητα των εγγράφων. Με απόφαση του υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης μπορεί να καθορίζονται οι συνέπειες που έχει η προσωρινή διακοπή πρόσβασης στην ιστοσελίδα, σύμφωνα με την παράγραφο 3, εφόσον η διακοπή προκαλείται από τεχνικούς ή άλλους λόγους.

Όσον αφορά τη διαδικασία της μετατροπής, το άρθρο 108, «Απόφαση της συνέλευσης ή των εταίρων», προσδιορίζει ότι για τη μετατροπή απαιτείται απόφαση της συνέλευσης ή των εταίρων. Η απόφαση λαμβάνεται όπως ορίζεται στον νόμο και στο καταστατικό της υπό μετατροπή εταιρείας. Εφόσον υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες εταιρικών συμμετοχών, η απόφαση για τη μετατροπή υποβάλλεται σε έγκριση από κάθε κατηγορία μετόχων ή εταίρων, τα δικαιώματα των οποίων επηρεάζει η μετατροπή.

Το άρθρο 109, «Ελάχιστο περιεχόμενο της απόφασης για τη μετατροπή», αναφέρει ότι η απόφαση της συνέλευσης ή των εταίρων για τη μετατροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108, περιλαμβάνει τουλάχιστον: α) τη νομική μορφή και την επωνυμία της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή, β) το είδος, την αξία και τον τρόπο διάθεσης των εταιρικών συμμετοχών στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή, γ) τους όρους που αποτελούν υποχρεωτικό περιεχόμενο του καταστατικού, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή, δ) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τα δικαιώματα που παρέχονται από την εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή στους μετόχους ή στους εταίρους που έχουν ειδικά δικαιώματα, καθώς και στους δικαιούχους άλλων δικαιωμάτων ή τα μέτρα που προτείνονται για αυτούς.

Το άρθρο 110, με τίτλο «Επωνυμία», ορίζει ότι εφόσον δεν προκύπτει κάτι διαφορετικό από τις οικείες διατάξεις της εταιρικής νομοθεσίας, η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να διατηρηθεί και με τη νέα νομική της μορφή με αντίστοιχη προσαρμογή των ενδείξεων που προσδιορίζουν τη μορφή αυτή.

Το επόμενο άρθρο 111, «Διατυπώσεις δημοσιότητας – πράξεις και στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα», προβλέπει ότι η μετατροπή υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του Ν. 3419/2005. Στη δημοσιότητα της παραγράφου 1 υποβάλλεται η απόφαση της συνέλευσης ή των εταίρων της υπό μετατροπή εταιρείας, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 108 και 109, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, το συμβολαιογραφικό έγγραφο στον τύπο του οποίου έχει υποβληθεί το καταστατικό της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή, καθώς και η εγκριτική απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 112.

Το άρθρο 112, «Προληπτικός έλεγχος νομιμότητας», ορίζει ότι, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 9 του Ν. 4548/2018, η δημοσιότητα προϋποθέτει σε κάθε περίπτωση προηγούμενο έλεγχο της νομιμότητας όλων των πράξεων και διατυπώσεων που επιβάλλει ο εν λόγω νόμος στην υπό μετατροπή εταιρεία. Ο έλεγχος νομιμότητας του προηγούμενου εδαφίου περιορίζεται στην τήρηση των διατάξεων του παρόντος, της εταιρικής νομοθεσίας που διέπει την υπό μετατροπή εταιρεία, του καταστατικού αυτής και των διατάξεων του Ν. 3419/2005. Σε περίπτωση μετατροπής εταιρείας άλλης μορφής σε ανώνυμη εταιρεία ή ευρωπαϊκή εταιρεία (SE) και αντίστροφα, η δημοσιότητα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 111, προ-

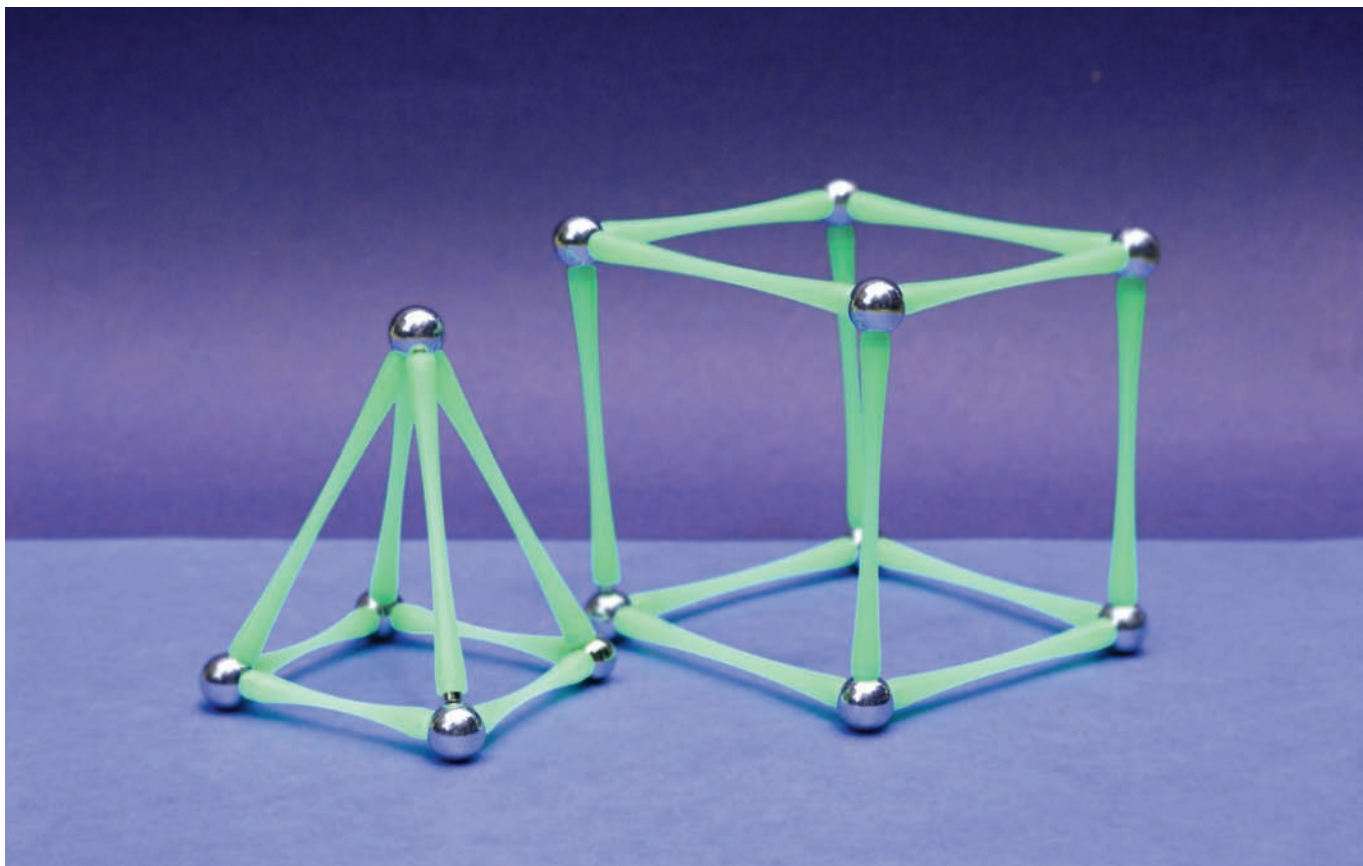
υποθέτει προηγούμενη εγκριτική απόφαση του περιφερειάρχη του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η υπό μετατροπή εταιρεία. Η εγκριτική απόφαση εκδίδεται μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου νομιμότητας της παραγράφου 1, χωρίς να απαιτείται στην περίπτωση αυτή η διενέργεια πρόσθετου ελέγχου νομιμότητας και από συναρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με την παράγραφο 3. Εφόσον δεν πρόκειται για τη μετατροπή εταιρείας άλλης μορφής σε ανώνυμη εταιρεία ή ευρωπαϊκή εταιρεία (SE) και αντίστροφα, η δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3419/2005, χωρίς την έκδοση προηγούμενης εγκριτικής απόφασης. Η υποβολή σε δημοσιότητα πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου νομιμότητας της παραγράφου 1, για τη διενέργεια του οποίου μόνη αρμόδια είναι η υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. στην περιφέρεια της οποίας έχει την έδρα της η υπό μετατροπή εταιρεία. Το άρθρο 113, «Αποτελέσματα της μετατροπής», προβλέπει ότι η μετατροπή συντελείται με μόνη την καταχώριση, σύμφωνα με την υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3419/2005, της απόφασης της συνέλευσης ή των εταίρων για τη μετατροπή. Εφόσον το καταστατικό της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή έχει υποβληθεί στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, η μετατροπή συντελείται με μόνη την καταχώριση, σύμφωνα με την υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3419/2005, του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, κατά περίπτωση, επέρχονται αυτοδικαίως και έναντι όλων τα εξής αποτελέσματα: α) η μετατραπείσα εταιρεία διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα και συνεχίζεται με τη νέα νομική της μορφή, χωρίς να πραγματοποιείται μεταβίβαση της περιουσίας της, με ειδική ή καθολική διαδοχή, β) οι διοικητικές άδειες που έχουν εκδοθεί υπέρ της μετατραπείσας εταιρείας συνεχίζουν να υφίστανται, γ) οι μέτοχοι ή οι εταίροι της μετατραπείσας εταιρείας μετέχουν στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή, σύμφωνα με τις διατάξεις που τη διέπουν, και δ) δικαιώματα τρίτων στις εταιρικές συμμετοχές της μετατραπείσας εταιρείας διατηρούνται στις εταιρικές συμμετοχές με τη νέα νομική της μορφή. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στο όνομα της εταιρείας με τη νέα νομική της μορφή.

Σημαντικό είναι το θέμα των εχόντων δικαιώματα κατά της εταιρείας, πράγμα που ρυθμίζεται από το άρθρο 114, «Προστασία των πιστωτών και των κατόχων ειδικών προνομίων χωρίς δικαίωμα ψήφου». Με το άρθρο αυτό ορίζεται ότι μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων του άρθρου 111, οι πιστωτές της εταιρείας με τη νέα νομική μορφή της, των οποίων οι απαιτήσεις είχαν γεννηθεί πριν από τον χρόνο αυτόν, χωρίς να έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν, η δε εταιρεία έχει υποχρέωση να τους παράσχει, κατάλληλες εγγυήσεις, εφόσον αποδεικνύουν επαρκώς ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρείας εξαιτίας της μετατροπής καθιστά απαραίτητη την παροχή τέτοιων εγγυήσεων και εφόσον δεν έχουν λάβει τέτοιες εγγυήσεις. Κάθε διαφορά που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου 1 επιλύεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας με τη νέα νομική

της μορφής, το οποίο στην περίπτωση αυτή δικάζει με τη διαδικασία των άρθρων 682 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου πιστωτή. Η αίτηση κατατίθεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, η οποία αρχίζει από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας της παραγράφου 1 του άρθρου 111. Με την απόφασή του το δικαστήριο μπορεί να λάβει τα κατά την κρίση του επαρκή και πρόσφορα μέτρα για την εξασφάλιση της απαίτησης του αιτούντος. Κάτοχοι ειδικών δικαιωμάτων χωρίς δικαίωμα ψήφου έχουν αξίωση για την παροχή ανάλογων κατά το δυνατόν δικαιωμάτων στην εταιρεία υπό τη νέα της μορφή.

Το άρθρο 115, με τίτλο «Ευθύνη», προβλέπει ότι κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή κάθε διαχειριστής της υπό μετατροπή εταιρείας ευθύνεται έναντι των μετόχων ή των εταίρων αυτής για κάθε ζημία που αυτοί υπέστησαν λόγω υπαιτίας πράξης ή παράλειψης των πρώτων, η οποία συνιστά παράβαση των καθηκόντων τους κατά την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της μετατροπής. Δεν θίγεται η ευθύνη των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 για ζημία τρίτων κατά τις γενικές διατάξεις. Οι αξιώσεις της παραγράφου 1 εισάγονται στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, και μπορεί να ασκούνται από ειδικό εκπρόσωπο, ο οποίος διορίζεται από το δικαστήριο του άρθρου 5, που δικάζει κατά την εκούσια δικαιοδοσία, με αίτηση κάθε διαδίκου ή, αν πρόκειται για μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε άλλη εταιρική μορφή, με αίτηση μετόχου ή μετόχων που κατά τη συντέλεση της μετατροπής, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2

του άρθρου 113, κατείχαν τουλάχιστον το ένα πεντηκοστό (1/50) του μετοχικού κεφαλαίου. Για τον ορισμό ειδικού εκπροσώπου, το δικαστήριο πρέπει να πιθανολογήσει την ύπαρξη της αξίωσης των αιτούντων. Η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Σε περίπτωση άσκησης αξιώσεων κατά περισσότερων υπόχρεων, είναι δυνατό να οριστεί ο ίδιος ή διαφορετικοί ειδικοί εκπρόσωποι. Η απόφαση που διορίζει ειδικό εκπρόσωπο υποβάλλεται σε δημοσιότητα, με επιμέλειά του, στη μερίδα της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. και, κατά περίπτωση, στην ιστοσελίδα της εταιρείας, μαζί με πρόσκληση του ειδικού εκπροσώπου προς τους μετόχους ή τους εταίρους της εταιρείας να δηλώσουν στον ίδιο αν επιθυμούν να ασκήσει αξιώσεις για λογαριασμό τους. Εφόσον το καταστατικό ή η εταιρική σύμβαση της εταιρείας προβλέπει και άλλους τρόπους ενημέρωσης των μετόχων ή των εταίρων για τη διεξαγωγή συνέλευσης ή τη λήψη αποφάσεων των εταίρων, αυτοί εφαρμόζονται ανάλογα και στην πρόσκληση του πρώτου εδαφίου. Οι μέτοχοι ή οι εταίροι πρέπει να προβούν στην ανωτέρω δήλωση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την ολοκλήρωση της δημοσιότητας που προβλέπεται στην παρούσα. Κατά τη διάρκεια αυτής της προθεσμίας η παραγραφή των αξιώσεών τους αναστέλλεται. Η απόφαση της παραγράφου 3 καθορίζει την αμοιβή του ειδικού εκπροσώπου, η οποία του οφείλεται από τους μετόχους ή τους εταίρους που εκπροσωπεί, αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής καθενός στην υπό μετατροπή εταιρεία κατά τη συνέλευση της μετατροπής, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και

2 του άρθρου 113. Διαφορετική συμφωνία για αμοιβή μεταξύ του ειδικού εκπροσώπου και των μετόχων ή των εταίρων που εκπροσωπεί δεν αποκλείεται.

Το άρθρο 116, «Ακύρωση της μετατροπής», ορίζει ότι η μετατροπή που συντελέστηκε σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 113 κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση, εφόσον η απόφαση της συνέλευσης ή των εταίρων, συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης των μετόχων ή των εταίρων που αποφασίζουν σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 105, είναι άκυρη ή ακυρώσιμη. Εφόσον το ελάττωμα της παραγράφου 1 εξαλειφθεί ή ιαθεί με οποιονδήποτε τρόπο μέχρι τη συζήτηση της αίτησης για την κήρυξη της ακυρότητας της μετατροπής, η μετατροπή δεν κηρύσσεται άκυρη. Επιπλέον, το δικαστήριο τάσσει προθεσμία για την άρση των λόγων ακυρότητας της μετατροπής, εφόσον η άρση είναι εφικτή. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται. Εφόσον παρασχεθεί η ανωτέρω προθεσμία, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων. Η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας της μετατροπής ασκείται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 113, κατά περίπτωση, και υπάγεται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Σε περίπτωση ακυρότητας της παραγράφου 1, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από μετόχους ή από εταίρους, εφόσον δεν έλαβαν μέρος στη λήψη της απόφασης ή αντιτάχθηκαν στη λήψη της, καθώς και από πιστωτή, εφόσον έχει

έννομο συμφέρον. Σε περίπτωση ακυρώσις της παραγράφου 1, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί μόνον από μέτοχο ή από μετόχους, ή από εταίρο ή από εταίρους που εκπροσωπούν συνολικά το ένα εικοστό (1/20) τουλάχιστον του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου στην υπό μετατροπή εταιρεία, εφόσον δεν έλαβαν μέρος στη λήψη της απόφασης ή αντιτάχθηκαν στη λήψη της. Το δικαστήριο μπορεί να μην κηρύξει την ακυρότητα της μετατροπής, εφόσον κρίνει ότι αυτή είναι δυσανάλογη σε σχέση με το ελάττωμα της απόφασης της συνέλευσης ή των εταίρων. Σε αυτή την περίπτωση, ο αιτών έχει χρηματική αξίωση κατά της εταιρείας προς αποκατάσταση της ζημίας που του προκάλεσε το συγκεκριμένο ελάττωμα, η οποία πρέπει να ασκηθεί μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) έτους από το αμετάκλητο της δικαστικής απόφασης. Την ίδια αξίωση έχουν μέτοχοι ή εταίροι που δεν μπορούν να ζητήσουν την κήρυξη της ακυρότητας της μετατροπής, επειδή δεν διαθέτουν το απαιτούμενο ποσοστό μετοχών ή δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με την παράγραφο 3. Ακύρωση, με δικαστική απόφαση, της διοικητικής πράξης με την οποία εγκρίθηκε η μετατροπή σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 112, δεν επιφέρει ανατροπή των αποτελεσμάτων της μετατροπής ούτε αποτελεί λόγο κήρυξης της ακυρότητάς της. Αξιώσεις αποζημίωσης σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ή τις διατάξεις του παρόντος δεν θίγονται. Η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας της μετατροπής, και η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ. Στην απόφαση αυτή δεν εφαρμόζεται το

άρθρο 763 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο λαμβάνει, ύστερα από σχετικό αίτημα ή και αυτεπάγγελτα, τα αναγκαία κατά την κρίση του μέτρα για την προστασία των συμφερόντων που τίθενται σε διακινδύνευση. Τριτακοπή κατά της απόφασης που κηρύσσει την ακυρότητα της μετατροπής μπορεί να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση, σύμφωνα με την παράγραφο 7. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της μετατροπής δεν θίγει το κύρος των συναλλαγών της εταιρείας που έγιναν μετά την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 113, και πριν από τη δημοσίευση της απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος.

Το επόμενο άρθρο 117, με τίτλο «Μη δίκαιος καθορισμός των εταιρικών συμμετοχών στην εταιρεία με τη νέα μορφή», προβλέπει ότι η μετατροπή που συντελέστηκε σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 113 δεν μπορεί να κηρυχθεί άκυρη για τον λόγο ότι η εταιρική συμμετοχή στην εταιρεία με τη νέα νομική της μορφή δεν αποτελεί δίκαιο και λογικό αντάλλαγμα για την εταιρική συμμετοχή στην εταιρεία πριν από τη μετατροπή. Σε αυτή την περίπτωση, κάθε θιγόμενος μέτοχος ή εταίρος μπορεί να αξιώσει από την εταιρεία την καταβολή αποζημίωσης. Η αποζημίωση ορίζεται από το δικαστήριο της παραγράφου 1 του άρθρου 5. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μέσα σε προθεσμία δώδεκα (12) μηνών από τη συντέλεση της μετατροπής, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 113. ■

ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Κωνσταντίνος Μίχαλος	210-3624.280	
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Ιωάννης Συγγελίδης	210-3624.280	
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Ιωάννης Μπρατάκος	210-3624.280	
Γ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ:	Μιχάλης Σιαμίδης	210-3624.280	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:	Χαράλαμπος Μωραϊτης	210-3624.280	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ:	Ευάγγελος Τσόγης	210-3624.280	
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Γ.Ε.ΜΗ. ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ:	Σταύρος Γεωργάκης	210-3624.280	
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ:	Δημήτριος Δημητρίου	210-3624.280	
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ:	Νικόλαος Βασιλείου	210-3624.280	
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:	Σπυριδούλα Γεωργοπούλου	210-3642.357	176

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:	Φωτεινή Μυλωνά	210-3603.228	403
	ΕΜΠΟΡΙΟΥ:	Λεμονιά Καναβέτα	210-3627.911	240
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ:	Παναγιώτης Γεωργαντάκης	210-3607.944	235
	ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ:	Σμαράγδη Αρβανίτη	210-3382430	315
	ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΕΚΔΟΣΕΩΝ:	Διονυσία Γαριού	210-3625.342	258

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:	Ελένη Φώτη	210-3631.317	253
	ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ:	Μαρία Ζωγράφου	210-3643.304	466
	ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ:	Ελένη-Στυλιανή Σταρρά	210-3615.059	481
	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ:	Γεώργιος Γισσούδης	210-3626.236	245
	ΔΙΑΙΤΗΣΙΩΝ:	Χρήστος Παναγόπουλος	210-3624.341	311

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:	Σπυριδούλα Γεωργοπούλου	210-3622.158	306
	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ:	Σταυρούλα Μωρογιώργα	210-3625.903	148
	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ:	Ελισάβετ Πολυδούλη	210-3623.008	144
	ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ:	Ιωάννης Χαρίτος	210-3626.242	102
	ΟΡΓΑΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ:	Κωνσταντίνα Παπαδιαμαντοπούλου	210-3622.158	303
	ΤΑΜΕΙΟΥ:	Ελένη Ευαγγελάκου	210-3618.932	145

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:	Παναγιώτα Αθανασίου	210-3646.133	112, 207
	ΜΗΤΡΩΟΥ:	Δέσποινα Γιακομίδου	210-3632.287	138
	ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΗΤΡΩΩΝ:	Ηλιάνα Σταυράκογλου	210-3382.147	147
	ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ:	Βασίλειος Σαλαπάτας	210-3615.735	201
	ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ:	Ελένη Ευαγγελάκου	210-3382.259	109
	ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ:	Κεκάκος Βασίλειος	210-8068.205, 207	
	ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΡΩΠΙΟΥ:	Αθηνά Κωνσταντινίδου	210-6621.131, 6621.133	
	ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΛΥΦΑΔΑΣ:	Φραντζέσκα Καλαμπούρα	210-8945.380, 870	
	ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ:	Σταύρος Βαρδαλάς	210-3644.704	229

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210-3602.411-19, 3604.815-19

E-mail: info@acci.gr, Fax: 210-3616.464 (Διοίκησης Προσωπικού), 210-3628.352 (Μητρώου)

210-3612.218 (Τμήμα Οργάνων Διοίκησης), 210-3624.643 (Διεθνών Σχέσεων)

< <http://www.acci.gr> >

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Ε.Β.Ε.Α.
ΜΕΛΗ Δ.Σ. - ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

1. ΑΖΕΡΜΠΑΪΖΑΝ ΙΣΟΦΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 216 8006518	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Τηλ.: 210 2886423 • Φαξ: 210 2886907	36. ΙΡΑΝΔΙΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΟΣ Τηλ.: 6932190200 • Φαξ: 210 8135513	54. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	77. ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 5144401 • Φαξ: 210 5142564
2. ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΣ Τηλ.: 210 8180000 ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Τηλ.: 2109849218	ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727	37. ΙΣΗΜΕΡΙΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	55. ΜΑΛΔΙΒΙΑ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	78. ΡΟΥΜΑΝΙΑ ΙΣΟΦΑΝΗΣ ΝΙΚΟΣ Τηλ.: 216 8006518 ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τηλ.: 210 9537370 • Φαξ: 210 9537369
3. ΑΛΒΑΝΙΑ ΓΙΑΒΡΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΝΑ Τηλ.: 210 6384400 • Φαξ: 210 6384500	22. ΓΕΡΜΑΝΙΑ STRUECKER MARCO Τηλ.: 210 6886424 • Φαξ: 210 6886408	38. ΙΣΠΑΝΙΑ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208	56. ΜΑΛΤΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΟΣ Τηλ.: 6932190200 • Φαξ: 210 8135513	79. ΡΩΣΙΑ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000
4. ΑΙΓΥΡΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 6140086	39. ΙΣΡΑΗΛ ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τηλ.: 210 9537370 • Φαξ: 210 9537369	57. ΜΑΡΟΚΟ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208	80. ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000
5. ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727	23. ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	40. ΙΤΑΛΙΑ ΜΠΕΚΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Τηλ.: 210 9484090 • Φαξ: 210 9484110	59. ΜΟΛΔΑΒΙΑ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	81. ΣΕΡΒΙΑ STRUECKER MARCO Τηλ.: 210 6886424 • Φαξ: 210 6886408
6. ΑΡΜΕΝΙΑ ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727	24. ΚΑΝΑ ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	41. ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 5144401 • Φαξ: 210 5142564	60. ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ ΚΑΝΔΑΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Τηλ.: 210 3634108	82. ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 6140086
7. ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ - ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ Τηλ.: 212 2543189	25. ΔΑΝΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 6140086	42. ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	61. ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ - ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ Τηλ.: 212 2543189	83. ΣΛΟΒΑΚΙΑ ΜΠΕΚΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Τηλ.: 210 9484090 • Φαξ: 210 9484110
8. ΑΥΣΤΡΙΑ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	43. ΚΑΤΑΡ ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727	62. ΝΙΓΗΡΙΑ ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	84. ΣΛΟΒΕΝΙΑ ΠΡΩΤΟΓΕΡΟΥ ΕΛΕΝΗ Τηλ.: 210 3458022 • Φαξ: 210 3455170
9. ΑΦΡΙΚΗ (ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ) ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τηλ.: 210 9537370 • Φαξ: 210 9537369	26. ΕΛΒΕΤΙΑ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ Τηλ.: 210 8841789 • Φαξ: 210 8812817	44. ΚΙΝΑ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208	63. ΝΟΡΒΗΓΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	85. ΣΟΥΔΑΝ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000
10. ΑΦΡΙΚΗ (ΔΥΤΙΚΗ) ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	STRUECKER MARCO Τηλ.: 210 6886424 • Φαξ: 210 6886408	45. ΚΟΛΟΜΒΙΑ ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 5144401 • Φαξ: 210 5142564	64. ΟΛΛΑΝΔΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	86. ΣΟΥΗΔΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177
11. ΑΦΡΙΚΗ (ΝΟΤΙΟΣ) ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Τηλ.: 210 9537370 • Φαξ: 210 9537369	27. ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	46. ΚΟΡΕΑ (ΝΟΤΙΟΣ) ΚΩΜΙΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 5728900 • Φαξ: 210 5782600	65. ΟΜΑΝ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΟΣ Τηλ.: 6932190200 • Φαξ: 210 8135513	87. ΣΥΡΙΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΟΣ Τηλ.: 6932190200 • Φαξ: 210 8135513
12. ΑΦΡΙΚΗ (ΚΕΝΤΡΙΚΗ) ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ - ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ Τηλ.: 212 2543189	47. ΚΟΥΒΑ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	66. ΟΥΓΓΑΡΙΑ ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	88. ΤΑΪΒΑΝ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 210 9849218
13. ΒΑΛΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ (Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία) ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Τηλ.: 210 2886423 • Φαξ: 210 2886907	48. ΚΟΥΒΕΪΤ ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	67. ΟΥΓΚΑΝΤΑ ΔΕΡΙΖΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 2117676 • Φαξ: 210 2117677	89. ΤΑΪΛΑΝΔΗ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 6140086
14. ΒΕΛΓΙΟ ΠΑΝΕΤΤΑΣ ΜΑΡΚΟΣ Τηλ.: 210 8074390 • Φαξ: 210 8074229	ΓΙΑΒΡΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΝΑ Τηλ.: 210 6384400 • Φαξ: 210 6384500	49. ΚΡΟΑΤΙΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Τηλ.: 210 9849577	68. ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ ΚΩΜΙΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 5728900 • Φαξ: 210 5782600	90. ΤΟΥΡΚΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177
15. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 5144401 • Φαξ: 210 5142564	29. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΟΦΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 216 8006518	50. ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208	69. ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΚΩΜΙΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 5728900 • Φαξ: 210 5782600	91. ΤΣΕΧΙΑ ΜΠΕΚΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Τηλ.: 210 9484090 • Φαξ: 210 9484110
16. ΒΙΕΤΝΑΜ ΚΑΡΑΜΑΜΑΛΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τηλ.: 210 3220093 • Φαξ: 210 3230890	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Τηλ.: 210 2886423 • Φαξ: 210 2886907	51. ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177	70. ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	92. ΤΥΝΗΣΙΑ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208
17. ΒΟΛΙΒΙΑ ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Τηλ.: 210 4805200 • Φαξ: 210 4805208	ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333	52. ΛΙΒΑΝΟΣ ΧΑΖΑΠΗ - ΠΙΤΤΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Τηλ.: 210 5751896 • Φαξ: 210 5717113	71. ΠΑΚΙΣΤΑΝ ΚΑΝΔΑΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Τηλ.: 210 3634108	93. ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ ΜΙΧΑΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ Τηλ.: 210 8161333
18. ΒΟΝΙΑ ΚΑΙ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ ΤΖΟΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Τηλ.: 210 9537370 • Φαξ: 210 9537369	ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τηλ.: 210 6140086	53. ΛΙΒΥΗ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000	72. ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000	94. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ ΔΟΝΤΑΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Τηλ.: 210 2404240 • Φαξ: 210 2467177
19. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ - ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΣΟΦΙΑ Τηλ.: 212 2543189	30. ΙΑΠΩΝΙΑ ΛΕΟΥΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Τηλ.: 210 6135631 • Φαξ: 210 8042995	54. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Τηλ.: 210 9849218	73. ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	95. ΧΙΛΗ ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727
20. ΒΡΑΖΙΛΙΑ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	31. ΙΝΔΙΑ ΚΑΝΔΑΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ Τηλ.: 210 3634108	55. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Τηλ.: 210 9849218	74. ΠΕΡΟΥ ΒΕΝΤΟΥΡΗ - ΓΟΒΔΕΛΑ ΑΙΚΗΤΗΣ Τηλ.: 211 8803000 • Φαξ: 211 8803040	
21. ΓΑΛΛΙΑ	32. ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ ΚΟΥΡΤΛΑΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Τηλ.: 210 3623727 • Φαξ: 210 3623727	56. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Τηλ.: 210 9849218	75. ΠΟΛΩΝΙΑ ΜΠΕΚΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Τηλ.: 210 9484090 • Φαξ: 210 9484110	
	33. ΙΟΥΡΔΑΝΙΑ ΚΙΟΛΕΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 210 8180000	57. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΘΕΟΦΑΝΗΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Τηλ.: 210 9849218	76. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ ΛΟΥΔΑΡΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Τηλ.: 210 6658143 • Φαξ: 210 6658079	
	34. ΙΡΑΚ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΙΑΛΟΣ Τηλ.: 6932190200 • Φαξ: 210 8135513			
	35. ΙΡΑΝ ΙΣΟΦΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τηλ.: 216 8006518			

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ Ε.Β.Ε.Α.)))

ΜΑΡΟΥΣΙ

Χατζηαντωνίου και Γεμελιάρη 8, Τ.Κ. 151 24
Τηλ. 210-8068.205, 210-8068.207 fax: 210-8060.208
email: ebea-mar@acci.gr

ΚΟΡΩΠΙ

Νίκ. Ντούνη 7, Τ.Κ. 194 00
Τηλ. 210-6621.131-2, fax: 210-6621133
email: ebea-kor@acci.gr

ΓΛΥΦΑΔΑ

Μάρκου Μπότσαρη 7, Τ.Κ. 16675
Τηλ. 210-8945.380, 210-8945.870 fax: 210-8985. 018
email: ebea-gly@acci.gr

